

Sveriges lantbruksuniversitet
Fakulteten för naturresurser och lantbruksvetenskap
Institutionen för ekonomi

Lantmännens emission av förlagsandelar och handeln med emissionsinsatser

- En analys av medlemmarnas motiv till beslut

The issuance of b-shares and the trade with bonus shares in Swedish Farmers' Supply and Crop Marketing Association – an analysis of members' motives

Oskar Karlsson

Lantmännens emission av förlagsandelar och handeln med emissionsinsatser - En analys av medlemmarnas motiv

The issuance of b-shares and the trade with bonus shares in Swedish Farmers' Supply and Crop Marketing Association – an analysis of members' motives

Oskar Karlsson

Handledare: Jerker Nilsson, Sveriges lantbruksuniversitet,
Institutionen för ekonomi

Examinator: Karin Hakelius, Sveriges lantbruksuniversitet,
Institutionen för ekonomi

Omfattning: 30 hp

Nivå: Avancerad D

Kurstitel: Självständigt arbete i företagsekonomi D

Kurskod: EX0539

Program/Utbildning: Agronomprogrammet, ekonomisk inriktning

Utgivningsort: Uppsala

Utgivningsår: 2010

Serienummer: Examensarbete

Nr: 588

ISSN 1401-4084

Elektronisk publicering: <http://stud.epsilon.slu.se>

Nyckelord: Förlagsandelar, emissionsinsatser, andrahandsmarknad, motiv, beslut

Sveriges lantbruksuniversitet
Fakulteten för naturresurser och lantbruksvetenskap
Institutionen för ekonomi

Förord

Ett stort tack riktas till de personer på Lantmännen som gett mig möjligheten att skriva detta examensarbete. Ett speciellt tack riktas till medlemschef Anna Carlström och strategianalytiker Patrik Myrelid för all hjälp med bakgrundsinformation, e-postadresser med mera. Naturligtvis vill jag också tacka alla Lantmännenmedlemmar, som tagit sig tid för att svara på frågeformuläret. Frågeformuläret testades på sex lantbrukare, som jag också vill rikta ett stort tack till.

Tack till Claes Krokeus och Dan M Sandberg för tips och råd under arbetets gång. Er hjälp har varit ovärderlig för mig. Vill också passa på att tacka Leif Hagberg för hjälp med Excel och Word, din hjälp sparade mig många timmar. Dessutom vill jag tacka alla andra kurskamrater för en trevlig tid på Ultuna. Naturligtvis ska min handledare Jerker Nilsson ha ett speciellt stort tack för sin handledning. Jag är mycket tacksam för din konstruktiva återföring och för att du ställt upp för mig under arbetets gång.

Uppsala, mars 2010

Oskar Karlsson

Abstract

In 2009, the Swedish Farmers' Supply and Crop Marketing Association launched trading with bonus shares and issued b-shares. The trading of bonus shares is designed to keep this capital within the Swedish Farmers' Supply and Crop Marketing Association, when many of the members are elderly and will require withdrawal from the co-operative the coming years. The second-hand market provides an opportunity for members to buy and sell their bonus shares. A well-functioning market also means that the risk of bonus shares weakening the equity ratio in the co-operative decreases.

Issuance of b-shares was also made to increase the individual capital and to give members an opportunity to increase value growth in the Swedish Farmers' Supply and Crop Marketing Association. Moreover, both trade in bonus shares and issuance of b-shares had the task of strengthening the members' ownership in the co-operative. The instruments have so far been met with little interest from the members' side.

The aim of this thesis is to identify reasons for the decision, which Swedish Farmers' Supply and Crop Marketing Association members have made about issues relating to the different financial instruments. Members' decisions are analyzed in terms of social psychological theory.

The study was conducted in the form of a web-survey, in which 1000 questionnaires sent out to members in the Swedish Farmers' Supply and Crop Marketing Association via email. The response rate for this form was approximately 33%.

The results of the study shows that buyers of b-shares say "*that it is a long-term profitable investment*" and a way to "*develop the cooperative ownership model*". Those who refrained from buying b-shares indicated that it was "*because of the priority of other investments*".

Those who bought bonus shares did so because they think that "*these will be long-term profitable*" and that they think it is "*an attractive investment with low risk*". The sellers argue that it is the "*liberalization of capital for other investments*" and "*their need for cash*" that make them sell their bonus shares. Those abstaining from trading of bonus shares do so because they are *satisfied* "*with their capital contribution in the Swedish Farmers' Supply and Crop Marketing Association*" and that they are "*not sufficiently sure how the trade works*".

Members who decide not to buy b-shares and trade their bonus shares are not considering these decisions particularly. This combined with low knowledge of the instruments may be an explanation for the low interest.

Key terms: B-shares, bonus-shares, second-hand market, motives, decision

Sammanfattning

Under 2009 lanserade Lantmännen handel med emissionsinsatser och emitterade förlagsandelar. Handeln med emissionsinsatser syftar till att behålla emissionsinsatserna i Lantmännen, då många av medlemmarna är äldre och kommer att begära utträde ur föreningen kommande år. Handel med emissionsinsatser ger möjlighet för medlemmar att köpa och sälja emissionsinsatserna på en andrahandsmarknad. En välfungerande marknad innebär en minskad risk för att emissionsinsatserna försvagar Lantmännens soliditet.

Emissionen av förlagsandelar gjordes för att öka det individuella kapitalet och ge medlemmarna en möjlighet till ökad värdetillväxt i Lantmännen. Både handeln med emissionsinsatser och emissionen av förlagsandelar hade även som uppgift att stärka medlemmarnas ägarroll i Lantmännen. Instrumenten har hittills bemötts med ett lågt intresse från medlemmarnas sida.

Syftet med detta examensarbete är att kartlägga motiven till de beslut, som Lantmännens medlemmar har fattat i frågor rörande de olika finansiella instrumenten. Medlemmarnas beslut analyseras utifrån socialpsykologisk teori.

Studien har genomförts i form av en webb baserad enkät, där 1000 frågeformulär skickats ut till Lantmännens medlemmar via e-post. Svarsfrekvensen var cirka 33 %.

Resultatet av studien visar att köparna av förlagsandelar anför motiven *”tror det är en långsiktigt lönsam investering”* samt *”ett sätt att utveckla den kooperativa ägarmodellen”*. De som avstod från att köpa förlagsandelar angav att det var *”på grund av att de prioriterade andra investeringar”*.

De som köpt emissionsinsatser gör det därför att de *”tror att dessa kommer att vara långsiktigt lönsamma”* och att de tycker det är en *”attraktiv investering med låg risk”*. Säljarna anför att det är *”frigörelse av kapital”* samt *”behov av likvida medel”* som gör att de säljer sina emissionsinsatser. De som avstår handel med emissionsinsatser gör det eftersom de är *”nöjda med sin kapitalinsats i Lantmännen”* och för att de inte är *”tillräckligt säkra på hur handeln fungerar”*.

De medlemmar som avstår från att köpa förlagsandelar och handla med sina emissionsinsatser överväger inte dessa beslut särskilt noggrant. Detta kombinerat med låg kunskap om instrumenten kan vara en förklaring till det låga intresset.

Nyckelord: Förlagsandelar, emissionsinsatser, andrahandsmarknad, motiv, beslut

Innehållsförteckning

1. INLEDNING.....	1
1.1 BAKGRUND	1
1.2 PROBLEMANALYS.....	2
1.3 UPPLÄGGNING OCH TILLVÄGAGÅNGSSÄTT.....	4
2. FÖRETAGSBESKRIVNING, LANTMÄNNEN	5
2.1 KONCERNEN.....	5
2.2 UPPDRAG, AFFÄRSIDÉ OCH VISION	5
2.3 LANTMÄNNENS STRATEGI	5
2.4 FINANSIERING	6
2.5 LANTMÄNNENS NYA FINANSIELLA INSTRUMENT	7
2.5.1 Ägarforum	7
2.5.2 Handel med emissionsinsatser	8
2.5.3 Förlagsandelar	8
3. TEORI.....	10
3.1 BESLUTFATTANDE.....	10
3.2 ATTITYD OCH BETEENDE	11
3.3 LÄRANDE	12
3.4 MINNESPROCESSEN	12
3.5 SELEKTIVITETSMEKANISMER	14
3.6 REFERENSGRUPPER	14
3.7 UTVÄRDERINGSKRITERIER	14
3.8 RISK BENÄGENHET	15
3.9 ANALYS AV TEORI.....	15
3.10 HYPOTESER	16
4. EMPIRI.....	18
4.1 METOD.....	18
4.2 BAKGRUNDSVARIABLER	19
4.3 HYPOTES 1	20
4.3.1 Empiri.....	20
4.3.2 Analys.....	24
4.4 HYPOTES 2	25
4.4.1 Empiri.....	25
4.4.2 Analys.....	27
4.5 HYPOTES 3	27
4.5.1 Empiri.....	27
4.5.2 Analys.....	29
4.6 HYPOTES 4	30
4.6.1 Empiri.....	30
4.6.2 Analys.....	31
4.7 HYPOTES 5	31
4.7.1 Empiri.....	31
4.7.2 Analys.....	33
4.8 HYPOTES 6	33
4.8.1 Empiri.....	33
4.8.2 Analys.....	35
4.9 HYPOTES 7	35
4.9.1 Empiri.....	35
4.9.2 Analys.....	37
4.10 MOTIV TILL BESLUT	37
4.10.1 Empiri rörande förlagsandelar	37
4.10.2 Analys av förlagsandelar	39
4.10.3 Empiri rörande emissionsinsatser	40
4.10.4 Analys av emissionsinsatser	42
4.11 SAMMANFATTNING	43

5. SLUTSATSER OCH DISKUSSION	45
5.1 SLUTSATSER RÖRANDE FÖRLAGSANDELAR	45
5.2 DISKUSSION RÖRANDE FÖRLAGSANDELAR	45
5.3 SLUTSATSER RÖRANDE EMISSIONSINSATSER	46
5.4 DISKUSSION RÖRANDE EMISSIONSINSATSER	46
5.5 IMPLIKATIONER	47
REFERENSER	48
BILAGA 1: ENKÄTRAPPORT	50
BILAGA 2: FÖLJEBREV TILL FRÅGEFORMULÄR.....	66
BILAGA 3: FRÅGEFORMULÄR	67

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Under ett antal år har det förts diskussioner inom Lantmännen att stärka ägandet bland medlemmarna (www, lantmannen, 1, 2009). Diskussionerna har även inkluderat föreningens kapitalförsörjning. Föreningen har således infört två nya finansiella instrument. De har upprättat en andrahandsmarknad för emissionsinsatser, och genomfört en emission av förlagsandelar under 2009. Denna studie har till uppgift att kartlägga motiv till varför medlemmarna beslutat att köpa, behålla eller sälja de finansiella instrumenten.

Lantmännen har under en längre period genomfört en rad förändringar med anknytning till föreningens finansiering. Långt tillbaka bestod egenkapitalet av medlemmarnas insatskapital, men med tiden kom den största delen att utgöras av återhållna vinstmedel som brukar benämnas kollektivt kapital (Nilsson, 2002). Övriga medel som behövdes till investeringar lånades i bank.

Finansieringen ändrades, eftersom Lantmännens medlemmar huvudsakligen fokuserat på sin nyttjarroll, det vill säga att föreningen ska erbjuda höga avräkningspriser för medlemmarnas slutprodukter men även att insatsvaror ska kunna köpas till låga priser med förmånliga villkor. Genom ett flertal insatsemissioner individualiserades delar av det kollektiva kapitalet. Detta gjordes med argumentet att medlemmarna skulle bli mer aktiva i sin ägarroll. Dock försvagar detta föreningens soliditet, eftersom emissionsinsatserna utbetalas till medlemmar, då de utträder ur föreningen. Trots att ägarperspektivet lyftes fram genom detta visar undersökningar att medlemmarna fortfarande inte har något större ägarengagemang utan det är nyttjarrollen som är förhärskande (Nilsson, 2002; Kihlén 2007).

Under våren 2009 ändrades finansieringen av egenkapitalet ytterligare. En andrahandsmarknad för handel med emissionsinsatser upprättades, där dessa blev överlåtbara mellan medlemmar (www, lantmannen, 1, 2009). Anledningen till förändringen var att emissionsinsatserna skulle bli likvida för medlemmar, samt att ett utflöde av egenkapital skulle förhindras då medlemmarna lämnar Lantmännen. Handeln ger även möjligheten för de medlemmar som vill öka sitt individuella ägande av Lantmännen. Det ger även möjligheten för de medlemmar som vill öka sitt individuella ägande av Lantmännen. Dock har denna handel upplevts som relativt lugn hittills (Ryegård, 2009, s. 15).

En tid efter att handeln med emissionsinsatser startat gjordes även en emission av förlagsandelar. Emissionen gav ett tillskott på 60 miljoner varav LRF tecknade sig för 30 miljoner. Detta belopp var klart mindre än de 200 miljoner kronor, som förväntades (Simonsson, 2009, s. 4). Före emissionen av förlagsandelar hade positiva signaler rörande förlagsandelar kommit från medlemshåll och likaså från lantbrukspressen. Det är angeläget att handeln med emissionsinsatser och förlagsandelar utfaller väl. Därmed undviks stora problem med omsättningsbarheten av dessa. Samtidigt är dessa instrument också en del av den långvariga process som syftar till att stärka medlemmarnas ägarroll i Lantmännen. Därför är det intressant att analysera orsakerna till medlemmarnas beslut rörande de finansiella instrumenten.

1.2 Problemanalys

Då denna studie analyserar medlemmarnas beslut gällande emissionsinsatser och förlagsandelar, krävs en närmare förklaring av dessa instrument. I detta avsnitt förklaras därför dessa mer ingående samt dess finansiella innebörd. Vidare ges resonemang till tänkbara orsaker till att medlemmarna fattat beslut rörande de finansiella instrumenten. Därefter anges den problembas, som ligger till grund för rapporten. Sedan kan ett syfte formuleras med återkoppling till tidigare förda resonemang kring problemet.

Emissionsinsatser

Definitionen av emissionsinsatser är en omfördelning av kollektivt kapital till individuellt kapital (Lantmännens stadgar, s.16, 29§). Kollektivt kapital uppstår då vinster hålls kvar i föreningen och inte utbetalas till medlemmarna som återbäring, efterlikvid eller insatsutdelning. Då emissionen genomförs kan detta kapital tas upp i balansräkningen hos medlemmarna.

Ekonomiska föreningar kan fördela emissionsinsatser i proportion till medlemmens insatskapital eller medlemmens omsättning under ett antal år (Nilsson, 2002). Det är även möjligt att kombinera de olika sätten. Vilka fördelningsgrunder som väljs handlar i största grad om hur föreningen vill att medlemmarna ska agera. Om den baseras på omsättning kommer medlemmens nyttjarroll att stärkas men om den istället fördelas utifrån medlemmens kapitalinsats skulle ägarperspektivet kunna stärkas. Trenden har varit att allt flera lantbrukskooperativ velat stärka medlemmarnas ägarroll och därför valt att kapitalinsatsen väger tyngst vid fördelning av emissionsinsatser.

Dock försvagar emissionsinsatser föreningens soliditet, eftersom de utbetalas då medlemmar utträder från föreningen (Nilsson, 2002). Detta är en anledning till handel med emissionsinsatser. Genom en andrahandsmarknad kan dessa köpas av andra medlemmar. På detta sätt äventyras inte soliditeten och medlemmarna får även möjligheten att göra emissionsinsatserna likvida. Det ska påpekas att emissionsinsatser dubbelbeskattas. Detta beror på att emissionen görs med beskattade vinstmedel och medlemmen skattar också då emissionsinsatsen görs likvid.

Förlagsandelar

Enligt Holmquist (2004) är förlagsandelar de rättigheter som är förknippade med den kapitalinsats som görs då förlagsandelarna förvärvas. Denna insats av kapital i en ekonomisk förening brukar även kallas förlagsinsats. Dessa är ställda på en viss löptid med nominell inlösning vid slutdatum. Det ska också påpekas att denna insats är utöver den ordinarie medlemsinsatsen och således i de flesta fall ett frivilligt tillskott av kapital. Instrumentet intar en ställning mellan eget kapital och lånat men tas upp som bundet eget kapital i den ekonomiska föreningens balansräkning. Därmed betraktas det som riskkapital och har företrädesrätt vid utdelning framför medlemskapital (Lantmännens stadgar, s. 8, 14§). Detsamma gäller vid en upplösning av föreningen, dvs. förlagsandelarna utbetalas före medlemsinsatser men efter det att borgenärers fordringar betalats.

Utdelningen är avdragsgill för den ekonomiska föreningen men beskattas hos medlemmen (Holmquist, 2004). Vid försäljning av instrumentet på en andrahandsmarknad gäller dessutom samma skatteregler som för exempelvis aktier och obligationer. Då denna insats är frivillig och inte ger något inflytande i styrningen av föreningen, kan också anställda och utanförstående köpa (Lantmännen, 2, 2009).

Möjliga orsaker till medlemmarnas beslut rörande instrumenten

Lantmännens nya finansiella instrument har hittills bemöts med ett relativt lågt intresse från medlemmarna, speciellt vad gäller förlagsandelar (Simonsson, 2009, s. 4). Därmed vore det intressant att analysera orsakerna till det låga intresset. Några tänkbara orsaker kan vara följande.

Låg kunskapsnivå. En möjlig orsak till att få medlemmar beslutat att investera i instrumenten kan vara att medlemmarna inte anser sig ha tillräckligt med tid att sätta sig in i dessa. Därför är det möjligt att de inte riktigt vet hur handeln och instrumenten fungerar. Det kan också vara att de inte vetat om att de kunnat handla med emissionsinsatser och köpa förlagsandelar.

Alternativa investeringsmöjligheter. Lantbruk är en kapitalintensiv verksamhet, och många medlemmar värderar kanske investeringar på gårdsnivå högre än de som Lantmännen erbjuder. Bland annat har åkermarken stigit kraftigt i värde de senaste åren, varför de vill investera i sådana tillgångar istället (www, jordbruksaktuellt, 1, 2009). Samtidigt ger detta en möjlighet att utveckla ens lantbruksproduktion. De upplever därmed att investeringar i det egna företaget har en högre avkastning. Dessutom finns det idag en riklig flora av investeringsmöjligheter i olika värdepapper som möjligen ses som mer intressanta att investera i.

Medlemmarnas attityder. Det kan också vara samhandelsfrågor som satt sina spår. Insatsvaror för sådd 2009 var betydligt dyrare än jämfört med föregående år. Speciellt den handelsgödsel, som Lantmännen tillhandahöll, ansågs av många medlemmar vara för dyr (www, jordbruksaktuellt, 2, 2009). Detta skulle ha kunnat medföra en ovilja att investera i föreningen då det har haft ekonomiska konsekvenser för de flesta av medlemmarna. Det kan alltså tänkas att många medlemmar har negativa attityder och avstår därför på grund av det att investera i Lantmännen.

Finansieringsinstrumentens risknivå. Andra kanske tycker att dessa instrument är så pass nya och anser dem vara förknippade med hög risk. De kan tänkas avstå på grund av sin riskaversion men även till följd av osäkerhet om hur instrumenten och handeln fungerar. Båda instrumenten har en låg volym och därmed är det lätt att andrahandsmarknaden blir en tunn marknad med väldiga prisfluktuationer till följd. Därmed kan det anses vara riskfyllt att investera i instrumenten (Holmquist, 2004).

Dock har vissa medlemmar investerat. Vad gör att de investerar? Upplever dessa medlemmar begränsade investeringsmöjligheter på sina gårdar, eller tycker de att Lantmännens resultat de senaste åren visar att föreningen kommer att ha en fortsatt stark resultatutveckling? Sådana faktorer kan ha påverkat dem att investera i de nya finansiella instrumenten – att ta del av värdestegringen och att få en god avkastning på sitt kapital.

Teoretisk bas

Då rapporten till stor del handlar om medlemmarnas beslutsituation räcker inte ekonomiska teorier utan det krävs även socialpsykologisk teori. Denna teori handlar till stor del om den process som kommer sig av att beslut fattas. Detta inkluderar informationsinsamling, kunskaper, attityder och beslutskriterier. Användandet av denna teori gör att en större förståelse nås för de beslut som medlemmarna fattat i frågor rörande Lantmännens nya finansiella instrument

Definitivt syfte

Efter att problemet analyserats kan ett syfte formuleras. *Studien syftar till att kartlägga motiv till de beslut, som Lantmännens medlemmar har fattat i frågor rörande de olika finansiella instrumenten. Detta inkluderar beslut om både deras eventuella investeringar i förlagsandelar och deras beslut att köpa och sälja emissionsinsatser eller att behålla de emissionsinsatser de fått sig tilldelat.*

Då studien granskar medlemmarnas beslut rörande emissionsinsatser och förlagsandelar, behandlar rapporten också hur aktiva medlemmarna är i sin ägarroll. De båda finansieringsinstrumenten introducerades till viss del för att stärka ägandet av Lantmännen.

Det är en ambition att den rapport, som blir resultatet av studien, ska kunna tjäna såsom underlag för överväganden om Lantmännens framtida hantering av frågor om emissionsinsatser och förlagsandelar. Dock är det inte rimligt att rapporten utmynnar i konkreta förslag till hur Lantmännen ska kunna lösa eventuella problem med de nya finansieringsinstrumenten.

1.3 Uppläggning och tillvägagångssätt

Det föreliggande kapitlet ger bakgrund, identifiering av problem samt syftesformulering. Val av teoribas samt hur information ska samlas in tas också upp. Den teori som ligger till grund för rapporten är huvudsakligen socialpsykologisk.

Kapitel 2 ger en beskrivning av Lantmännen och vad som föranlett företaget till att lansera de nya finansiella instrumenten. Därpå följer i kapitel 3 den teoretiska basen, som behandlar de aspekter som följer av att beslut fattas. Detta kapitel utmynnar i att ett antal hypoteser fastställs och dessa ligger sedan till grund för en enkätundersökning.

Därefter sker empirisk insamling av information från det frågeformulär som skickades till ett urval av medlemmarna. I kapitel 4 redovisas resultatet av enkätundersökningen tillsammans med analyser av resultaten i termer av de olika hypoteserna. Kapitel 5 omfattar en diskussion, och där dras även en rad slutsatser utifrån den information som samlats in och analyserats.

2. Företagsbeskrivning, Lantmännen

2.1 Koncernen

Den ekonomiska föreningen Lantmännen är en av Nordens största koncerner inom livsmedel, energi och lantbruk (www, lantmannen, 2, 2009). Föreningen ägs av 37 000 svenska lantbrukare, har 12 000 anställda, verksamhet i 19 länder och en omsättning på 42,9 miljarder kronor. En rad kända varumärken inom livsmedelsindustrin ägs av Lantmännen, exempelvis Axa, Kungsörnen, Skogaholm, Schulstad och Kronfågel.

Verksamheten har varit organiserad i åtta affärsområden: Lantmännen Lantbruk, Lantmännen Unibake, Lantmännen Cerealia, Svalöf Weibull, Lantmännens Anläggnings- och lantbruksmaskiner, Lantmännen Kronfågel, Lantmännen energi och Lantmännen Invest. Många av affärsområdena får därmed anses vara av sådan karaktär att de har en icke agrar verksamhetsinriktning eller befinner sig långt ut i förädlingskedjan. Den medlemsnära verksamheten bedrivs i Lantmännen lantbruk, där spannmål, foder och växtodling är huvudområden. Där är de huvudsakliga kundgrupperna animalieproducenter och växtodlare.

Efter förste oktober 2009 kommer dock Lantmännens affärsorganisation att ändras (www, lantmannen, 3, 2009). Därefter kommer den att vara organiserad i fyra divisioner: Lantbruk, Maskin, Livsmedel och Energi.

2.2 Uppdrag, affärsidé och vision

Lantmännens uppdrag från medlemmarna är att ”bidra till lönsamheten på medlemmarnas gårdar och maximera avkastningen på deras kapital i föreningen” (www, lantmannen, 3, 2009). För att göra det strävar Lantmännen efter att bli större, effektivare och lönsammare.

Föreningens affärsidé är att ”vara ett kundnära företag med kompetens, kontroll och närvaro inom hela värdekedjan – från jord till bord” (www, lantmannen, 3, 2009). Åkermarkens resurser ska förädlas med tanke på konsumentens önskemål. Samtidigt ska detta göras på ett ansvarsfullt sätt. Lantmännen agerar också på en internationell marknad, men Sverige utgör basen i verksamheten. Därav följer att visionen är ”Vi gör det bästa av vår jord och ger alla möjligheter till ett sundare liv” (www, lantmannen, 3, 2009).

2.3 Lantmännens strategi

Lantmännens långsiktiga målsättning är att nå en räntabilitet om tio procent på eget kapital (Lantmännens årsredovisning och hållbarhetsredovisning, s. 10, 2008). Det ska åstadkommas genom att främst fokusera på kärnaffärerna och produktportföljen ska långsiktigt utvecklas genom att aktivt arbeta med företagsförvärv och företagsavyttring. För att nå målet har åtta strategier fastställts:

- Skapa affärsmöjligheter för Lantmännens ägare,
- Fokus på kärnaffärerna,
- Ökad kostnads- och kapitaleffektivitet,

- Utveckla starka varumärken,
- Utveckla produktportföljen genom aktivt forsknings- och utvecklingsarbete,
- Förbättra samarbetet med våra kunder,
- Hållbar utveckling,
- Medarbetare och organisation.

De affärsområden, som anses vara kärnverksamhet, är Lantbruk, Cerealier och Unibake (Presentation Lantmännen, 2008). De utgör vad man kallar för koncentrationsområden. Övriga affärsområden såsom anläggnings och lantbruksmaskiner är ”örig kärnverksamhet”. De affärsverksamheter som ligger utanför dessa områden är sådana som kan komma att säljas beroende på deras lönsamhet. Genom att göra företagsavyttringar inom de områden som ligger utanför kärnverksamheten skapas ett större kassaflöde som sedan kan användas för företagsförvärv inom koncentrationsområdet. Genom att fullfölja denna strategi hoppas Lantmännen att intäkterna kommer att öka inom kärnverksamheten och kassaflödet kommer även det att öka. Detta skulle även leda till att lönsamheten kommer att förstärkas inom koncernen.

I linje med denna strategi som antogs i början av 2008 har det gjorts ett flertal avyttringar av företag, som bedömts ligga utanför kärnverksamheten (Lantmännens Årsredovisning och hållbarhetsredovisning, s. 6, 2008). Granngården, Svenska foder, delar av Svalöv-Weibull och färskbrödstillverkningen i Sverige har sålts. Samtidigt har ett antal företagsköp gjorts. Exempelvis har Lantmännen utökat sitt ägande i tyska HaGe Kiel, som köper in spannmål och säljer förnödenheter till tyska lantbrukare. Dessutom har Lantmännen Unibake genomfört ett flertal internationella förvärv.

Därmed kan ett antagande göras att den nya strategin innebär ett ökat kapitalbehov och ställer större krav på Lantmännens finansiering. Då det är fråga om företagsförvärv, kommer det även att ställas krav på att riskkapital finns i föreningen.

2.4 Finansiering

Basen i Lantmännens finansiering är *medlemsinsatserna*. Detta kapital är upptaget i balansräkningen som bundet eget kapital. Insatsskyldigheten i Lantmännen är 10 % av direktansluten medlems genomsnittliga omsättningsvärde under de fem senaste åren (Lantmännens stadgar, s.2, 7§). Dock kan föreningsstämman besluta om att sänka eller höja insatsskyldigheten i intervallet 10 – 15 %. Minsta insats i föreningen är satt till 5 000 kronor och högsta till 150 000 kronor. Inbetalning av insatskapital sker med högst 10 % av insatsskyldighet per år men varje medlem får låta all efterlikvid, återbäring och insatsutdelning gå som insatsbetalning. Under medlemskapet disponerar Lantmännen insatskapitalet och medlemmen kan först efter att ha sagt upp medlemskapet återfå insatskapitalet. Därtill fordras medlemmen upphör med sin lantbruksverksamhet annars sker utbetalningen med en tredjedel per år under tre års tid. De lokalföreningar, som är anslutna till Lantmännen, bidrar med insatskapital på liknande sätt. I dagsläget står inbetalat insatskapital för 5,6 % av föreningens eget kapital (Lantmännens Årsredovisning och hållbarhetsredovisning, s. 79, 2008).

Den andra komponenten av medlemmarnas kapital är *emissionsinsatser*. Det är föreningsstämman som på förslag av styrelsen beslutar om en insatsemission (Lantmännens stadgar, s.14, 29§). Emissionen fördelas på medlemsinsatser, tillgodofört medlemskapital via

insatsemission samt på medlemmens insatsgrundande omsättning med föreningen. År 2009 var senaste gången en insatsemission genomfördes och den fördelades då till 75 % på medlemsinsatser och emissionsinsatser och resterande 25 % på omsättning (Lantmännens Hållbarhets- och årsredovisning, s. 76, 2009). Det kan noteras att emissionsinsatser därmed är ett fördelningsunderlag även vid kommande emissioner som Lantmännen kan tänkas göra. Dessutom uppbär de samma rätt till utdelning som medlemsinsatser (Lantmännen, 1, 2009). De utgör 5,4 % av föreningens totala egenkapital och är liksom medlemsinsatserna upptagna som bundet eget kapital i balansräkningen. Emissionsinsatser bidrar inte till föreningens kapitalförsörjning utan är en individualisering av ägandet i Lantmännen.

Den resterande delen, dvs. 88 %, av Lantmännens egenkapital är s.k. *kollektivt kapital* (Lantmännens Hållbarhets- och årsredovisning, s.76, 2009). Att andelen kollektivt kapital är hög beror på de kooperativa företagens svårigheter med kapitalanskaffning (Nilsson, 2002). Dessutom anses många tillgångar inneha ett lågt alternativvärde, då många av anläggningarna är specifika. Vid en eventuell nedläggning skulle avsevärda kostnader uppstå, och därmed bör det kollektiva kapitalet vara stort för att täcka dessa kostnader.

I balansräkningen är det kollektiva kapitalet upptaget dels som fritt eget kapital, dels som bundet eget kapital. Det fria egna kapitalet är tillgängligt för exempelvis utdelning och för att täcka eventuella förluster. Det bundna kapitalet får inte användas till vinstutdelning utan är en avsättning i syfte att ge trygghet åt andra intressenter i företaget exempelvis långivare (Arvidsson *et al.*, 2004).

Övrig kapitalförsörjning sker genom *lånefinansiering*. Enligt 2008 års hållbarhets och årsredovisning har koncernen en soliditet på 33 %. Därmed består finansieringen till stor del av lånefinansierat kapital. Om andelen egenkapital ökar, kan upplåningen öka trots att soliditeten hålls på samma nivå.

2.5 Lantmännens nya finansiella instrument

2.5.1 Ägarforum

Projektet Ägarforum syftade till att ge Lantmännens medlemmar möjlighet att diskutera koncernens verksamheter och förutsättningar men även ägarfrågor (Ägarforum en sammanfattning, 2007-2008). Samtidigt gjorde Lantmännens koncernstyrelse en översyn av koncernens strategi och olika vägval.

Ägarforum riktade sig i första hand till förtroendevalda som sedan ansvarade för att dialogen via distriktsstyrelsen fördes ut till medlemmarna. Projektet organiserades i tre möten, varav två ”dialogmöten” och ett sammanfattande möte. Dessutom anordnades ett möte, där ledamöter i koncernstyrelsen medverkade för att fånga upp synpunkterna från tidigare möten.

Slutsatserna var bland annat att en marknadsplats för handel med emissionsinsatser skulle upprättas samt att förlagsandelar skulle emitteras (Ägarforum en sammanfattning, 2007-2008).

2.5.2 Handel med emissionsinsatser

Under de senaste åren har Lantmännen genomfört ett antal insatsemissioner. Emissionsinsatserna uppgår i dag till ett värde av 593 miljoner (Lantmännens Hållbarhets- och årsredovisning, s. 76, 2009). Då samma regler gäller för utbetalning av emissionsinsatser som för medlemsinsatser, blir soliditeten försvagad vid medlemsutträden. Eftersom många medlemmar är äldre, kan Lantmännen tvingas att utbetala betydande delar av sitt egenkapital inom en nära framtid.

Motivet till att starta en andrahandsmarknad för emissionsinsatser var dels att en sådan ger en säkrare soliditet, dels för att den ger medlemmarna möjlighet till att i större omfattning ta del i värdetillväxten i föreningen samtidigt som andra medlemmar kan frigöra kapital. En sådan handel skulle därmed kunna leda till ett mer aktivt ägande. Sett till Lantmännens nya strategi skulle detta också vara positivt, då denna kräver en säker kapitalförsörjning vid framtida företagsförvärv.

Handeln sker cirka en gång i månaden och i poster om 1 000 kronor (Lantmännen, 2, 2009). En köp- eller säljorder läggs genom att fylla i en orderblankett och ange en "limit" för hur billigt man vill sälja eller hur dyrt man vill köpa. Den "limit" som anges är i procent av det nominella värdet för emissionsinsatserna. Därefter matchas högsta respektive lägsta köp- och säljorder mot varandra tills alla matchningsmöjligheter är slut. Utifrån detta sätts ett transaktionspris för alla poster som omsatts vid det handelstillfället. Många gånger kommer köp- eller säljsidan att vara större och det får effekten att inte alla order går igenom. Dessutom kan handel ske direkt mellan medlemmar där de själva avtalar om vilket pris som ska gälla. Påpekas ska också att avkastningen på emissionsinsatserna tillfaller den, som innehar emissionsinsatserna då utdelning och insatsemission sker.

Hittills har 8 handelstillfällen genomförts (www, lantmannen, 4, 2010). De två första gångerna sattes transaktionspriset till 112 % av nominellt värde. Därefter har kursen sjunkit, femte handelstillfället var kursen 85 % av nominellt värde. Därefter har kursen stigit något och vid det senaste handelstillfället i december 2009 sattes kursen till 95 %. Då uppgick omsättningen till 310 000 kr. Värdet av inkomna köporder var 1 000 000 och värdet av alla säljorder var 1 319 702.

2.5.3 Förlagsandelar

Då en av slutsatserna från diskussionerna i Ägarforum var att öka det individuella ägandet av Lantmännen och öka möjligheterna att få del av värdetillväxten, beslutades att emittera förlagsandelar (Ägarforum en sammanfattning, 2007 - 2008). Motivet till emissionen var att bredda kapitalbasen samt att stärka ägandet av Lantmännen. Inte bara medlemmar utan även anställda samt LRF hade rätt att teckna sig (Lantmännen, 2, 2009).

Lantmännens förlagsandelar erbjöds i poster om 10 000 kronor och är ställda på en löptid om fem år och sju månader, vilket betyder att de kommer att inlösas den 30 december 2014 (Lantmännen, 2, 2009). En andrahandsmarknad för instrumentet har upprättats där dessa kan byta ägare (www, Lantmännen, 3, 2010). Denna marknad fungerar på samma sätt som för emissionsinsatser. Fram till mars 2010 har ännu inga avslut skett via denna

andrahandsmarknad. Enligt figur 1 är utdelningen beroende av två komponenter, nämligen det allmänna ränteläget samt föreningens avkastning på eget kapital. Dock garanteras en lägsta årlig utdelning om 3 %. Utdelningen kan därmed beroende av ränteläget och föreningens avkastning på eget kapital bli väsentligt högre.

Avkastning på eget kapital (%)	Resultat- komponent (%)	Aktuell Basränta (%)	Utdelning (%)
≥20	14,75	2,00	16,75
19	14,00	2,00	16,00
18	13,25	2,00	15,25
17	12,50	2,00	14,50
16	11,75	2,00	13,75
15	11,00	2,00	13,00
14	10,25	2,00	12,25
13	9,50	2,00	11,50
12	8,75	2,00	10,75
11	8,00	2,00	10,00
10	7,25	2,00	9,25
9	6,50	2,00	8,50
8	5,75	2,00	7,75
7	5,00	2,00	7,00
6	4,00	2,00	6,00
5	3,00	2,00	5,00
4	2,00	2,00	4,00
3	1,00	2,00	3,00
<3	0,00	2,00	3,00

Figur 1: Resultatkomponentens påverkan på förlagsandelarnas utdelning (Källa: Prospekt avseende teckning av förlagsandelar i Lantmännen ek. för.).

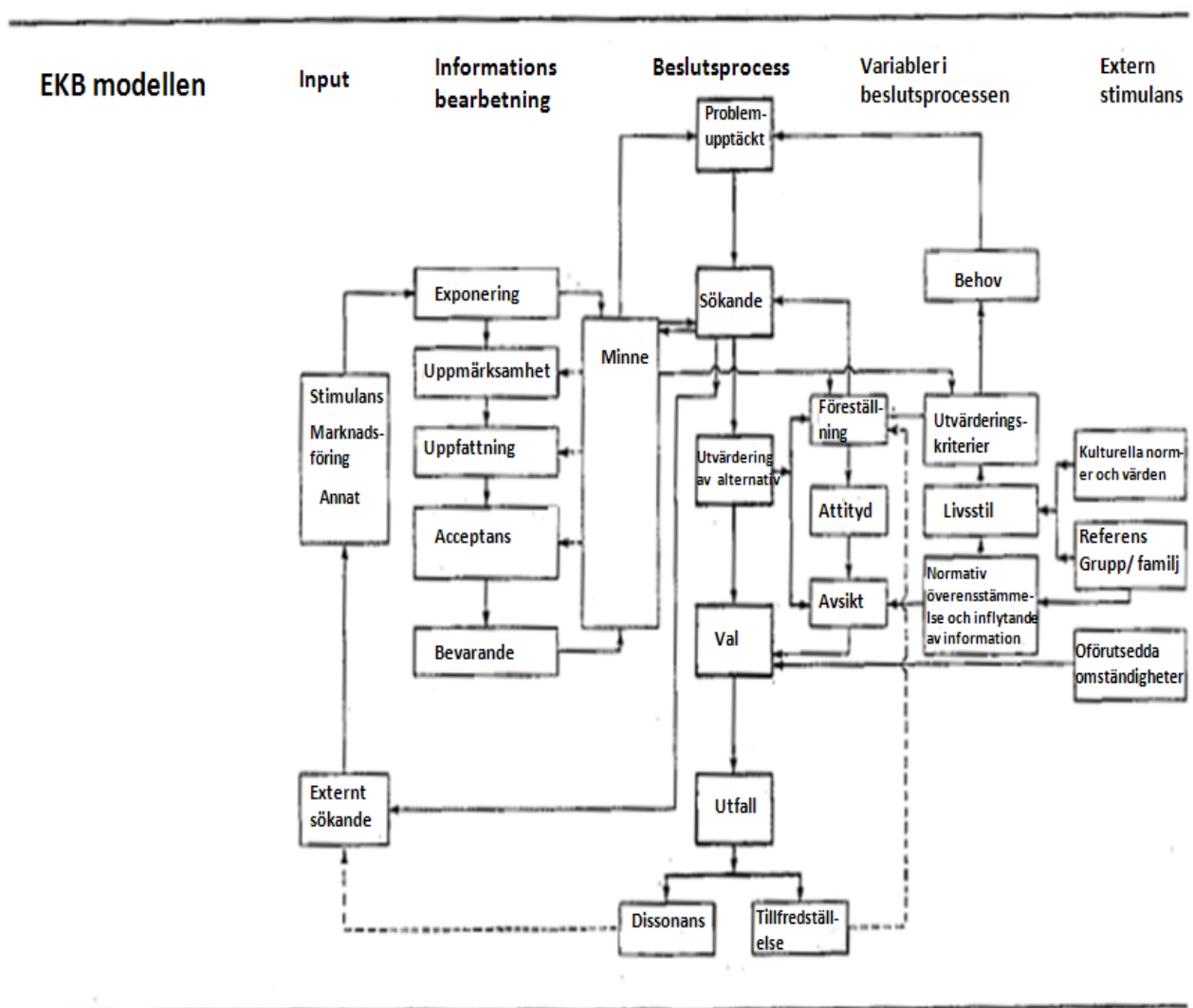
Lanseringen av de nya instrumenten var en syntes utifrån Ägarforum, där distriktsstyrelser och koncernstyrelsen var eniga om att detta skulle gagna medlemmar, samt ett önskemål om att underlätta Lantmännens finansiering. Det kunde ha borgat för en lyckad satsning men det är tydligt att de flesta medlemmar anser detta vara av ringa betydelse. Det var ett mycket lågt intresse för att teckna förlagsandelar, och dessutom har kursen för emissionsinsatser sjunkit under nominellt värde, vilket visar att på ett större intresse att sälja emissionsinsatser än att köpa.

3. Teori

I detta kapitel beskrivs teorier med relevans för det problem som undersöks. Utifrån dessa görs sedan en analys med koppling till undersöknings syfte. Därefter kan de hypoteser som ligger till grund för enkätundersökningen formuleras.

3.1 Beslutsfattande

Då beslut analyseras används ett antal modeller för att åskådliggöra de olika moment som finns i beslutsprocessen. Engel, Kollat och Blackwells (1982) modell är en sådan och visar vilka steg som finns i beslutsprocessen.

Figur 2: EKB modellen (egen bearbetning av Engel et al.1982)

Beslutsprocessen startar med en problemupptäckt. Problemupptäckten kommer sig av en rad olika orsaker (Engel et al., 1982, s. 303). De fyra orsaker som anses viktigast är behovsaktivering, referensgruppens inflytande, inflytande av andra beslut och marknadsföring.

Problemupptäckten följs av en sökprocess, där individen letar efter information om produkten (Engel *et al.*, 1982, s. 323). Sökprocessen delas upp i internt och externt sökande efter information. Internt sökande ses som en återblick i minnet, och är den lagrade informationen tillräcklig kan man gå vidare i processen. Otillräcklig information leder till externt sökande av information. Viktigt här är det monetära värde som individen tror sig kunna förvärva ställt mot den kostnad som finns för informationssökningen. Skulle kostnaden anses vara alltför hög kommer inte en extern informationssökning att göras fullt ut.

Vidare visar EKB-modellen att nästa steg är en utvärdering av de alternativ som finns tillgängliga. De utvärderingskriterier individen har påverkas till stor del av kulturella normer och referensgrupp, och givet dessa bakomliggande faktorer formas en övertygelse om produkten (Engel *et al.*, 1982, s. 415). Summan av all övertygelse resulterar i en attityd till produkten som kan vara av både positiv och negativ karaktär. Attityden ger en avsikt till att göra ett val. Utfallet av valet resulterar i tillfredsställelse eller dissonans. Med dissonans menas den känsla av psykologisk obekvämlighet som kommer sig av att det val som möjligtvis gjordes inte var det bästa.

Vikten av utfallet från ett beslut har stor betydelse vid processen. Många beslut har därför ingen beslutsprocess alls (Engel *et al.*, 1982, s. 541). Ett beslut av mindre vikt leder oftast till ett lägre engagemang medan större beslut, exempelvis att köpa bil eller hus, leder till ett högre engagemang i beslutsprocessen. När det rör sig om beslut av låg vikt sker problemupptäckten oftast inte förrän individen har blivit exponerad för något slag av marknadsföring. Därmed blir inte intresset stort för produkten utan konsumenten reagerar på följande sätt: ”Ja det hade kanske varit värt att sätta sig in i någon gång” (Engel *et al.*, 1982).

En Studie har visat att många lantbrukare har en intuitiv beslutsprocess (Öhlmér *et al.* 1998). Dessa har visat att endast en tredjedel har en analytisk beslutsprocess medan de resterande två tredjedelarna har en intuitiv process. Då ett intuitivt beslut fattas ser beslutsfattaren till helheten och gör en översiktlig bedömning. Om exempelvis bränslepriset stiger förstår lantbrukaren att lönsamheten blir sämre men räknar inte ut hur mycket. Lantbrukaren försöker jordbearbeta på ett annat sätt och sänka sina kostnader men räknar inte ut exakt hur mycket som sparas. Det kan sägas att: ”Allt sker i lantbrukarens huvud” (Öhlmér, *et al.*, 1998). I analytiska beslutsprocesser kvantifieras problemet och lösningarna analyseras i detalj. Detta görs på ett logiskt och stegvis tillvägagångssätt.

3.2 Attityd och beteende

Konsumentens attityder till en produkt har en avgörande roll i beslutsprocessen och bör därmed beskrivas ytterligare. Attityder är ett på förhand lärt sätt att reagera inför ett alternativ och leder därmed till ett visst beteende (Engel *et al.*, 1982, s. 445). Vanligtvis delas attityder upp i tre komponenter och de kan vara både negativa och positiva:

Kognitiv komponent. Den kognitiva komponenten är det sätt som individen föreställer sig objektet (Bennet & Kassarian, 1972, s. 78). Om det rör sig om en bil kan det handla om att man har vissa uppfattningar om hästkrafter, motor, väghållning etc.

Känslomässig komponent. Denna berör den emotionella aspekten av attityder som är förknippade till produkten, Exempelvis gillar – misstycker, hatar – älskar, bra – dåligt osv. (Bennet & Kassarian, 1972, s. 78).

Beteendekomponent. Beteendekomponenten är den potentiella möjligheten till att agera i förhållande till den attityd individen har (*ibid.*). Om en person har en negativ attityd till något kommer denne att reagera på ett icke fördelaktigt sätt gentemot produkten.

De komponenter som formar en attityd varierar beroende på hur komplext objektet är. Ju mer komplext något är desto mer splittrad kommer attityden att vara (Bennet & Kassarian, 1972, s. 78). Bara för att personen har vissa föreställningar behöver inte dessa överensstämma med personens beteende då även känslomässiga aspekter vägs in. Det kan även vara att människor har positiva attityder gentemot en produkt men samtidigt köps den inte därför att det finns något som är ännu bättre (Engel *et al.*, 1982, s. 445). Här kommer begreppet preferenser in. En produkt föredras framför en annan. Återigen behöver inte den produkt som individen har störst preferenser för att köpas, då personens finansiella situation möjligtvis inte tillåter ett sådant köp. Detta kallas för beteende gentemot den egna attityden. Det kan också vara att personer tvingas att handla på ett sätt som strider mot de befintliga attityderna om det inte finns andra alternativ att tillgå. Den produkt som efterfrågas finns inte att tillgå.

Attityder formas främst av omgivningen. Familjen spelar här en framträdande roll men även grupptillhörighet och personliga egenskaper har stor betydelse (*ibid.*).

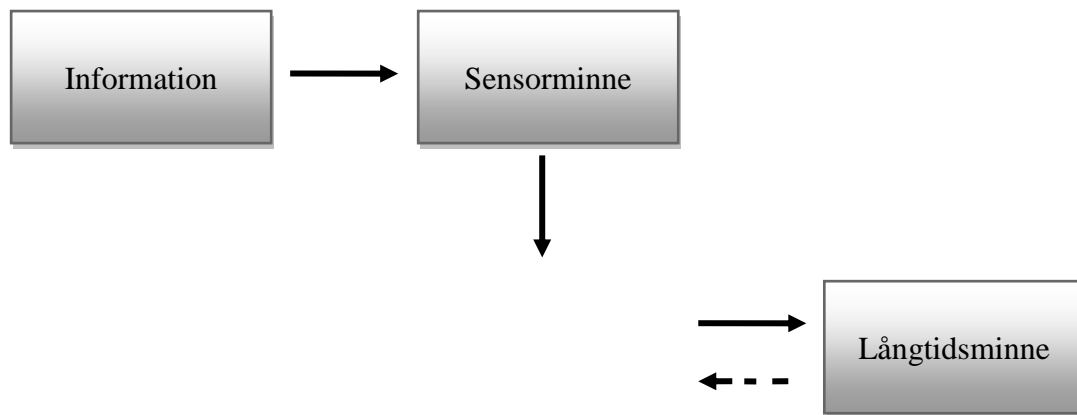
3.3 Lärande

Enligt vissa forskare är definitionen av lärande ”permanenta förändringar i beteende på grund av erfarenhet” (Engel *et al.*, 1982, s. 236). Det finns två grundläggande sätt att lära, nämligen associationsmässig och kognitiv. Associationsmässig ser till två händelser i omgivningen, och kopplar ihop det till en erfarenhet. Den kognitiva inläringen är mer komplex därför att individen tolkar och resonerar sig fram till en lösning.

Lärande har störst sannolikhet att inträffa då en signal aktiverar ett starkt behov hos individen (Engel *et al.*, 1982, s. 243). Det finns två typer behov, primära och sekundära. De primära behoven inkluderar exempelvis hunger, törst och att undvika smärta. Sekundära behov är sådana som pengar, rädsla, stolthet och rivalitet. Alla objekt som existerar i omgivningen och som observeras ses som ”Cue stimuli”. Det är först när en ”Cue stimuli” blir behovsdrivande som konsumenten agerar gentemot objektet.

3.4 Minnesprocessen

Minnesprocessen är en viktig del av beslutsprocessen, då informationsbearbetningen sker i minnet. När information i form av signaler flödar in i minnet, registreras den först av sensorer (Engel *et al.*, 1982, s. 249). Enligt figur 3 fortsätter flödet av ny information till korttidsminnet. Hjärnan kan inte ta emot all information och enligt forskare glöms den bort på en halv minut om inte bearbetning och repetition sker. Om bearbetning sker ökar därmed sannolikheten för att informationen lagras i långtidsminnet.

Figur 3: Teorin om multipel lagring av minne (egen bearbetning av Engel et al., 1982)

Det finns två teorier som beskriver varför individer glömmar bort information (Engel et al., 1982, s. 250). Enligt "Trace"-teorin lämnar information ett neutralt intryck och glöms bort om inte repetition eller bearbetning sker. "Interference"-teorin innebär att individer glömmar då liknande information tas emot och därför uppstår en motstridighet, som gör att uppgifterna blandas ihop och därmed glöms bort.

Det finns strategier för minnet att kontrollera in- och utflödet av information, även kallat minnets kontrollprocess (Engel et al., 1982, s. 270). Här återges de moment som ingår i denna process.

Repetition. Repetition relaterar ny information till redan befintlig kognitiv struktur och den nya kunskapen transformeras till långtidsminne (*ibid.*).

Kodning. Kodning använder sig av memoreringsteknik såsom associationer, bilder med mera för att öka sannolikheten för att informationen memoreras (*ibid.*).

Överföring. Överföring av information skapar både innehåll och form av lagring i långtidsminnet. Den information som individen anser vara mest relevant har störst möjlighet att bli överförd till långtidsminnet (*ibid.*).

Placering. Denna funktion har till uppgift att bestämma var den nya informationen lagras. De associationer som individen har påverkar var lagringen sker (*ibid.*).

Framplockning. När informationen plockas fram ur minnet är det helt naturligt att en del information glöms bort (*ibid.*). Naturligtvis underlättas denna process av att individen gör anteckningar.

Minnets respons. Det är få gånger informationen som flödar in i minnet blir exakt återgiven då den plockas fram igen (*ibid.*). Då informationen bearbetas, kodas och lagras är risken stor att information tolkas på ett annat sätt än vad informationskällan tänkt sig.

3.5 Selektivitetsmekanismer

Det är inte möjligt för individer att bearbeta all information och alla de signaler som sänds ut (Engel *et al.*, 1982, s. 280). Därmed sker ett urval av information som individen väljer att bearbeta. Tre centrala begrepp nämns i dessa sammanhang.

Selektiv exponering. Individer undviker att exponera sig för information som kan ändra föreställningar och beteenden (ibid.). Framför allt om engagemanget är högt i beslutsprocessen. Exponering sker istället mot information som stödjer den föreställning och det beteende som individen redan har.

Selektiv uppmärksamhet. Det sker ett urval av den information och de signaler som hjärnan väljer att uppmärksamma (ibid.). Uppmärksamheten styrs till stor del av de behov individen har. Preferenser har också stor betydelse, och samtidigt försöker individen att behålla sin kognitiva konsistens. Med det senare menas att människor har en ovilja att förändra sin tro och sina attityder.

Selektivt bevarande. Den information som bevaras i långtidsminnet är sådan som individen anser är viktig (ibid.). Därför lagras information som är förenlig med den föreställning och de värden individen redan har, sådan som inte är förenlig kommer inte att lagras i långtidsminnet.

Eftersom individen väljer att bearbeta information som anses vara viktig, finns också risken för att informationen förvrängs. Den kan tolkas så att den stödjer de värden och de attityder som individen redan har.

3.6 Referensgrupper

En grupp är två eller flera individer som är relaterade till varandra eftersom de har samma normer och beteenden (Engel *et al.*, 1982, 144). Referensgrupp däremot är när normerna och beteendet blir till en åsikt som påverkar beteendet. Normer är underförstådda förväntningar på ett visst beteende. Vissa regler följs inom en grupp (Engel *et al.*, 1982, s. 149). Dessa är mycket viktiga då det finns något som kallas normativ funktion av referensgrupper. Detta innebär att den enskilda gruppmedlemmen följer gruppnormerna och agerar för att passa in.

De personer som ingår i gruppen är sådana, som individen jämför sitt beteende med och som är utvalda ur en större grupp (Engel *et al.*, 1982, s. 146). Därför blir deras värderingar och reaktioner betydelsefulla. Detta betyder att de beslut som den enskilda individen fattar påverkas av referensgruppens beteende.

3.7 Utvärderingskriterier

Utvärderingskriterier förblir inte desamma utan ändras i takt med att nya produkter når marknaden (Engel *et al.*, 1982, s. 417). Därmed kommer dessa att ändras beroende på ny information och erfarenhet, då nya produkter kan ha attribut som anses vara betydelsefulla.

Två faktorer som är viktiga vid utvärderingen är antal kriterier som används när ett beslut fattas samt hur ”relativt viktiga” de är. De flesta gånger används inte mer än sex kriterier men det finns studier som visar att upp till nio kan användas. Samtidigt är alltid vissa kriterier viktigare än andra.

3.8 Riskbenägenhet

Risk är ett centralt begrepp när individer fattar ett beslut. Definitionen av risk för ett beslut kan anses vara sannolikheten för att kapitalförluster kopplat till förändringar i marknadspriser uppstår (Horcher, 2005). Exponering däremot är möjligheten för att kapitalvinster uppstår. Hur stor risk människor vill exponera sig mot beror på deras riskbenägenhet (Kirkwood, 1997). De människor som vill exponera sig mot så lite risk som möjligt säges vara riskaversiva. Givet två val vill sådana människor hellre erhålla 100 kronor utan osäkerhet än att erhålla 100 kronor som ett förväntat värde av en osäker investering. Om personen däremot är neutral i ett sådant val kallas denne riskneutral. Människor som hellre väljer att erhålla 100 kronor som ett förväntat värde av den osäkra investeringen istället för 100 kronor utan osäkerhet kallas riskälskare.

När beslut tas i företag gällande investeringar som involverar små risker brukar de fattas utifrån ett riskneutralt perspektiv (Kirkwood, 1997). Då beslut istället tas om investeringar med större risker är företagen oftast mer riskaversiva.

3.9 Analys av teori

Beslutsprocessen hos Lantmännens medlemmar rörande förlagsandelar och emissionsinsatser är av stort intresse. Det är dock oklart hur pass stort engagemanget är, om medlemmarna sökt efter information om instrumenten och utvärderat dem. Det kan tänkas att de flesta medlemmar har ett lågt engagemang i beslutsprocessen och fattat beslutet på intuitiv väg. Alternativt har de inte fattat något aktivt beslut överhuvudtaget.

Då lanseringen av instrumenten var en syntes utifrån Ägarforum, där främst förtroendevalda deltog, är det möjligt att dessa har betydligt större kunskap om instrumenten. Förtroendevalda har troligen p.g.a. sin högre kunskap en positivare inställning till instrumenten.

I tabell 1 visas de komponenter som skulle kunna leda fram till ett visst beteende relaterat till Lantmännens nya finansiella instrument. Enligt tabellen krävs det att både den kognitiva och känslomässiga komponenten ska vara positiva för att utfallet ska bli ett köp av emissionsinsatser och förlagsandelar.

Tabell 1: Möjliga komponenter av attityder relaterade till Lantmännens nya finansiella instrument

Komponent	Positiv	Negativ
Kognitiv	Lantmännens nya finansiella instrument ger en bra avkastning	Lantmännens nya finansiella instrument ger en låg avkastning
Känslomässig	Lantmännen är en bra ekonomisk förening	Lantmännen är en dålig ekonomisk förening
Beteende	Jag köper emissionsinsatser och har köpt förlagsandelar	Jag säljer mina emissionsinsatser och köper inga förlagsandelar

Vilka attityder finns när det gäller ägande respektive nyttjande av Lantmännen? Ser sig medlemmarna som ägare av Lantmännen eller är nyttjande perspektivet förhärskande? Är nyttjandeperspektivet starkast, kan det tänkas att medlemmarna försöker begränsa sin kapitalinsats i föreningen.

Intresset för både förlagsandelar och emissionsinsatser är ännu relativt lågt. Detta kan vara ett resultat av att medlemmarna inte läst den information de fått av Lantmännen? De har helt enkelt inte lärt sig hur handeln går till och vilka avkastningsmöjligheter som instrumenten erbjuder. Eller finns det inget behov från medlemmarnas sida att investera i dessa instrument.

De flesta medlemmar i Lantmännen har lantbruksföretag och det är därför troligt att eventuella investeringar i förlagsandelar och emissionsinsatser vägs mot andra typer av investeringar såsom de av mer operationell karaktär. Att många avstår från att investera i dessa instrument kan vara att medlemmarna prioriterar andra investeringar istället.

Ett beslut rörande en investering i dessa instrument diskuteras sannolikt med både andra medlemmar i Lantmännen och ekonomiska rådgivare. I så fall påverkar referensgruppen, det beslut som fattas, eller diskuteras beslutet inte alls med andra medlemmar i Lantmännen och expertis.

Vad tycker medlemmarna om risken i instrumenten? Är de oroliga för stora prisfluktuationer på andrahandsmarknaden, och därmed anser att risken är för stor sett till den avkastning instrumenten erbjuder?

3.10 Hypoteser

När frågeformuläret konstrueras är basen följande hypoteser angående medlemmarnas motiv till beslut rörande emissionsinsatser och förlagsandelar. Hypoteserna utgår ifrån föreliggande teoriavsnitt.

1. Medlemmar som aktivt sökt information om förlagsandelar och emissionsinsatser är sannolikt mer positivt inställda till att investera i instrumenten.
2. Förtroendevalda har större kunskap om instrumenten och är därför mer positivt inställda till att investera i instrumenten än den vanlige medlemmen.

3. Köpare av emissionsinsatser och förlagsandelar har positivare attityd gentemot Lantmännen än de som inte köpt.
4. De som avstått från att teckna förlagsandelar och köpa emissionsinsatser tycker att nyttjarrollen är viktigare jämfört med dem, som investerat i instrumenten.
5. Köpare av förlagsandelar och emissionsinsatser tycker ägarrollen är viktigare jämfört med de som inte investerat i instrumenten.
6. De medlemmar som förhållit sig passiva till förlagsandelar och emissionsinsatser har ett lägre engagemang i sina beslut än de som tecknat förlagsandelar och handlat med sina emissionsinsatser.
7. Medlemmarna diskuterar inte beslutet att investera i förlagsandelar och emissionsinsatser med varandra eller andra kollegor. Referensgruppens påverkan blir därför liten.

4. Empiri

I detta kapitel följer först en redogörelse för hur data har samlats in. Därefter presenteras den empiriska informationen från undersökningen.

4.1 Metod

Data har samlats in via en webb baserad enkät. Denna skickades till 1000 medlemmar i Lantmännen. Frågeformuläret baserades på de hypoteser som beskrevs i föregående kapitel.

Att undersökningen gjordes via en webbenkät grundas dels på att sammanställningen av svaren blir betydligt enklare, då svaren sammanställs automatiskt i den enkätgenerator som användes. Dels ger det möjligheten att skicka frågeformuläret till många respondenter. Dessutom är det en billig undersökning, eftersom kostnader för kuvert och porto undviks. En brist med en webbenkät är att alla medlemmar inte kan delta. Alla medlemmar i Lantmännen har inte tillgång till internet, och Lantmännen har inte alla medlemmars e-postadresser. Dock uppväger fördelarna dessa nackdelar. Resultaten kan påverkas av att alla medlemmar inte är med i urvalet, och därför gäller det att vara försiktig då resultaten analyseras. En postal enkät hade givit alla medlemmar möjlighet att delta i undersökningen. Dock hade den inte kunnat skickas till många, och sammanställningen hade krävt betydligt mer resurser.

För att kunna dra slutsatser kring medlemmarnas köp och försäljningar av emissionsinsatser stratifierades urvalet av respondenter. Ett antal av 181, som handlat, och 191, som gjort intresseförfrågan men inte fått något avslut på sin order, valdes ut. Detta gjordes inte för förlagsandelar, då det instrumentet är omgärdat med strängare sekretess (pers. komm., Carlström, 2010). Den resterande delen av respondenterna valdes ut slumpmässigt utan någon stratifiering. De är därför spridda över hela Sverige. Frågeformuläret besvarades helt anonymt.

Frågeformuläret skickades ut i tre omgångar. Datumet för första utskicket var 15 december 2009, och då den första påminnelsen skickades ut hade 180 svar inkommit. Den första påminnelsen skickades ut den 4 januari 2010. Efter detta utskick hade 250 svar kommit in. Därför skickades ytterligare en påminnelse den 11 januari 2010, och denna gång hade de fram till den 17 januari på sig att svara, efter detta utskick hade 300 svar kommit in.

Det är svårt ge någon säker svarsfrekvens, då ett antal adresser var felaktiga eller inte aktiva. Möjligtvis rör det sig om 100 respondenter, som inte har fått något meddelande. I så fall skulle svarsfrekvensen vara ca 33 %. En anledning till den låga svarsfrekvensen kan vara att det första utskicket gjordes under en tidsperiod med mycket helger, och det kan tänkas att de tilltänkta respondenterna då inte läser sin e-post frekvent. En annan förklaring kan vara att många respondenter inte kände sig tillräckligt insatta i ämnet för att vilja svara på frågeformuläret. Andra tyckte kanske att ämnet inte angick dem och valde därför att avstå från att svara.

I den statistiska analysen har ingen hänsyn tagits till att urvalet stratifierades för emissionsinsatser. I det stratifierade urvalet finns både köpare och säljare av emissionsinsatser, och därför är det oklart om det påverkar synen på emissionsinsatser. Detta

kan ha påverkat hur mycket information respondenterna tagit del av. Dock är det svårt att justera detta, då det i utgångsläget inte helt och hållet är ett slumpmässigt urval, eftersom bara medlemmar valts ut som har e-postadresser. Lantmännen har i dagsläget inte en komplett lista med e-postadresser till sina medlemmar. Det kan tänkas att medlemmar med e-postadresser har tagit till sig mer information, då de har lättare att hålla sig uppdaterade än övriga medlemmar. En tredje faktor, som hade försvårat en eventuell stratifiering, är den låga svarsfrekvensen. Det är svårt att veta vilken typ av medlemmar som har svarat på utskicken. Det kan ha varit medlemmar som är positiva till Lantmännen eller medlemmar som är negativt inställda. Även det påverkar resultaten. Därför gäller det att vara försiktig med att tolka resultaten.

När respondenterna besvarar ett frågeformulär finns en möjlighet att de misstolkar frågorna. Här följer några frågor som kan ha misstolkats av respondenterna. På fråga 2.1 *Tänk på all erfarenhet du har av Lantmännen - hur nöjd är du med Lantmännen* kan svaren ha påverkats av den ekonomiska situationen i det egna lantbruket tillsammans med den låga prisbilden på spannmål.

Fråga 2.4 lyder *Som medlem i en ekonomisk förening anses du vara nyttjare, då du bedriver handel och nyttjar de tjänster föreningen erbjuder. Hur viktig är din nyttjarroll i Lantmännen?* och 2.5 lyder *Medlemmar är ägare i en ekonomisk förening via den kapitalinsats de har i föreningen. Hur viktig är din ägarroll i Lantmännen?* Det kan tänkas att en del medlemmar inte känner dessa begrepp, vilket ger utrymme för misstolkningar.

Fråga 2.11 lyder *Vad är viktigt för dig vid ett eventuellt nytt erbjudande om att teckna förlagsandelar i Lantmännen? (Ange max två alternativ)* och 2.16 lyder *Vad är viktigt för dig för att du ska bli mer intresserad av att handla med emissionsinsatser i Lantmännen? (Ange max två alternativ)*. Svaren från dessa frågor bör tolkas med försiktighet. Då många medlemmar inte är väl insatta när det gäller förlagsandelar och emissionsinsatser, kan det vara svårt att veta vad som är viktigt.

Frågeformulär samt följebrev som använts återfinns i bilaga 2 och 3. I bilaga 1 återfinns en enkät rapport, som visar svaren från respondenterna. På flervälsfrågorna visar enkät rapporten den procentuella andelen av svaren. Det hade varit intressantare om den visat hur många procent av respondenterna som svarat på de olika alternativen. Därför används inte tabeller från flervälsfrågorna i rapporten, utan dessa har omarbetats manuellt för att ge en mer rättvis bild av hur respondenterna svarat.

Närmast presenteras bakgrundsvariablerna, sedan redovisas först hypotesen och sedan den empiriska informationen, och slutligen sker en analys av hypotesen. I de därpå följande avsnitten sker en genomgång av medlemmarnas motiv till beslut rörande förlagsandelar och emissionsinsatser. Kapitlet avslutas med en sammanfattning av hypoteserna.

4.2 Bakgrundsvariabler

Av dem som svarat på frågeformuläret är 96 % män och 4 % kvinnor (se fråga 3.1 i enkät rapport). De flesta respondenterna har en ålder på 41 år eller mer (se fråga 3.2 i enkät rapport). Endast 14 % är 40 år eller yngre. De som svarat kommer från alla län i Sverige. Flest svar (45) inkom från Västra Götaland (se fråga 3.3 i enkät rapport). Av dem som svarade var 11 % förtroendevalda (se fråga 3.5 i enkät rapport).

Det var flest som har spannmål som huvudsaklig inriktning på sitt lantbruk (40 %) (se fråga 3.4 i enkätrapport). Därefter är det 24 % som hade kombinerad växtodling och animalieproduktion, medan 23 % har enbart animalieproduktion och 5 % anger annan växtodling och 8 % svarade annat, vilket var allt från potatisodling till turism. Vilken omsättning företagen har varierar från under 400 tkr upp till 3 miljoner (se fråga 3.6 i enkätrapport). Intressant är att företagens omsättning fördelade sig jämnt över alternativen.

Det ställdes en fråga om vilket värde medlemmarnas insatskapital och emissionsinsatser uppgår till i Lantmännen (se fråga 3.7 i enkätrapport). Det var 12 % som svarade att de inte visste. Av de svarande angav 23 % att deras insatskapital uppgår till 100 tkr eller mer. Resterande 65 % hade mindre än 100 tkr i insatskapital och emissionsinsatser i Lantmännen.

Det var 22 respondenter som hade köpt förlagsandelar, vilket är 8 % av respondenterna (se fråga 2.6 i enkätrapport). Resterande respondenter hade avstått från att köpa förlagsandelar. Fyrtiotvå personer eller 15 % av respondenterna hade köpt emissionsinsatser, 15 (5 %) hade sålt emissionsinsatser, och resterande 80 % hade avstått från att handla med sina emissionsinsatser (se fråga 2.11 i enkätrapport).

4.3 Hypotes 1

Medlemmar som aktivt sökt information om förlagsandelar och emissionsinsatser är sannolikt mer positivt inställda till att investera i instrumenten.

4.3.1 Empiri

I denna rapport undersöks motiv till att Lantmännens medlemmar beslutat som de gjort rörande förlagsandelar och emissionsinsatser. Därför är det intressant att undersöka vad medlemmarna anser om att investera i instrumenten beroende på hur mycket information de tagit del av. För att ta reda på detta fick respondenterna svara på frågan, *Har du tagit del av någon information som handlar om Lantmännens förlagsandelar?* Samma fråga ställdes också för emissionsinsatser. På dessa frågor var flera alternativ möjliga att svara på. I tabell 2 redovisas svaren för förlagsandelar och i tabell 3 för emissionsinsatser.

Tabell 2: Medlemmarnas svar på fråga 1.5

Har du tagit del av någon information som handlar om Lantmännens förlagsandelar? (Flera alternativ möjliga)		
Svarsalternativ	Antal	Procent
Läste information från Lantmännen	189	65%
Läste i Lantbrukspressen (ATL, Land Lantbruk eller liknande)	143	49%
Hörde från kollegor	12	4%
Har inte tagit del av någon information	56	19%
Annat	18	6%
Totalt antal svar	290	

Tabell 3: Medlemmarnas svar på fråga 1.6

Har du tagit del av någon information som handlar om Lantmännens emissionsinsatser?
(Flera alternativ möjliga)

Svarsalternativ	Antal	Procent
Läste information från Lantmännen	191	66 %
Läste i Lantbrukspressen (ATL, Land Lantbruk eller liknande)	134	46 %
Hörde från kollegor	15	5 %
Har inte tagit del av någon information	62	21 %
Annat	21	7 %
Totalt antal svar	289	

För att svara på hypotesen fanns också frågan *Ansåg du det vara bra att investera i Lantmännens förlagsandelar?* Svaren till denna fråga återges i tabell 4.

Tabell 4: Medlemmarnas svar på fråga 2.4

2.4. Ansåg du det vara bra att investera i Lantmännens förlagsandelar? * Antal svar en och en: 286

Medelvärde: 3.01

Vet ej	110	38.5 %	
1	44	15.4 %	
2	27	9.4 %	
3	34	11.9 %	
4	42	14.7 %	
5	16	5.6 %	
6	10	3.5 %	
7	3	1.0 %	

1 på skalan är inte alls bra investering och 7 är mycket bra investering.

Samma fråga ställdes om Lantmännens emissionsinsatser. Hur respondenterna svarade återges i tabell 5.

Tabell 5: Medlemmarnas svar på fråga 2.5

2.5 Anser du att det är en bra investering att köpa på sig flera emissionsinsatser i Lantmännen? * Antal svar en och en: 288

Medelvärde: 3.54			
Vet ej	106	36.8 %	
1	39	13.5 %	
2	22	7.6 %	
3	27	9.4 %	
4	36	12.5 %	
5	24	8.3 %	
6	21	7.3 %	
7	13	4.5 %	

1 på skalan är inte alls bra investering och 7 är mycket bra investering

För att se om det finns någon skillnad mellan de som tagit del av mer information och de som tagit del av mindre sorterades svaren in i två grupper. De som läste information från Lantmännen och som hade svarat annat får anses ha sökt information mer aktivt än de som bara hade läst i lantbrukspressen och som inte hade tagit del av någon information. Därför gjordes t-test för att se om dessa två grupper hade en annan syn på att investera i Lantmännens förlagsandelar och emissionsinsatser. Resultatet från t-testen visas i tabell 6 och 7.

Tabell 6: T-test: Vad anser medlemmarna om att investera i förlagsandelar beroende på hur de tagit del av information.

2.4 Ansåg du det vara bra att investera i Lantmännens förlagsandelar	Läste information från Lantmännen	Läst i Lantbrukspress och inte tagit del av någon information
Medelvärde	3,246	2,2
Varians	2,563	1,805
P(T<=t) ensidig	0,000	

Tabellen visar att det finns en skillnad i vad medlemmarna tycker om att investera i förlagsandelar beroende på om de läst information från Lantmännen eller läst i lantbrukspress och inte tagit del av någon information. De som läste information från Lantmännen är positivare till att investera i förlagsandelar. Denna skillnad är statistiskt säkerställd till mer än 99.9 %.

Tabell 7: T-test: Vad anser medlemmarna om att investera i emissionsinsatser, beroende på hur de tagit del av information

2.5 Anser du det vara bra att investera i Lantmännens emissionsinsatser	Läste information från Lantmännen	Läst i Lantbrukspress och inte tagit del av någon information
Medelvärde	3,910	2,167
Varians	3,397	2,143
P(T<=t) ensidig	0,000	

Tabell 7 visar att det finns en skillnad i vad medlemmarna tycker om att investera i emissionsinsatser, beroende på om de läst information från Lantmännen eller om de bara läst i lantbrukspress eller inte tagit del av någon information alls. De som läste information från Lantmännen är positivare till att investera i emissionsinsatser. Denna skillnad är statistiskt säkerställd till mer än 99,9 %.

För att testa hypotesen ytterligare ställdes frågan, *Har du diskuterat eventuella köp eller försäljningar av emissionsinsatser och förlagsandelar i Lantmännen med kollegor, bank eller ekonomisk rådgivare?* Hur medlemmarna svarade visas i tabell 8.

Tabell 8: Medlemmarnas svar på fråga 1.10

1.10 Har du diskuterat eventuella köp eller försäljningar av emissionsinsatser och förlagsandelar i Lantmännen med kollegor, bank- eller ekonomiskrådgivare? * Antal svar en och en: 291

Ja, ett flertal gånger	28	9.6 %	
Ja, någon gång	76	26.1 %	
Nej aldrig	187	64.3 %	

De respondenter som svarade att de diskuterat ett flertal gånger och de som gjort det någon gång får anses ha aktivt sökt efter information. För att se vad dessa två grupper tyckte om att investera i förlagsandelar och emissionsinsatser gjordes återigen t-test mot fråga 2.4 och 2.5. Resultaten redovisas i tabell 9 och 10.

Tabell 9: T-test: Anser du det vara bra att investera i förlagsandelar beroende på om du diskuterat detta med kollegor eller ekonomisk rådgivare.

	Diskuterat ett flertal gånger eller någon gång		Nej aldrig
2.4 Ansåg du det vara bra att investera i lantmännens förlagsandelar			
Medelvärde	3,400		2,670
Varians	2,673		2,266
P(T<=t) ensidig	0,001		

Testet visar att de som diskuterat sitt beslut är mer positiva till att investera i förlagsandelar än de som inte gjort det. Detta är säkerställt till en sannolikhet på 99,9 %.

Tabell 10: T-test: Anser du det vara bra att investera i emissionsinsatser beroende på om du diskuterat detta med kollegor eller ekonomisk rådgivare.

	Diskuterat ett flertal gånger eller någon gång		Nej aldrig
2.5 Anser du det vara bra att investera i Lantmännens emissionsinsatser			
Medelvärde	4,176		2,990
Varians	3,766		2,844
P(T<=t) ensidig	0,000		

Resultatet av testet indikerar att de som diskuterat sitt beslut är mer positiva till att investera i emissionsinsatser än de som inte har diskuterat. Detta säkerställdes statistiskt till mer än 99,9 %.

4.3.2 Analys

De medlemmar som läst information från Lantmännen om förlagsandelar får anses vara mer positivt inställda till instrumentet. Det är en signifikant skillnad mellan de som läst och de som inte läst någon information från Lantmännen vad gäller deras uppfattning om huruvida det är bra att investera i Lantmännens förlagsandelar. Medelvärde på en sjugradig skala är 3,2 för de som läst information från Lantmännen och för de som inte hade läst var det 2,2. Även om det är en signifikant skillnad är den inte stor sett till den skala som användes. Informationen har nog påverkat medlemmarna positivt men 3,2 i medelvärde på en sjugradig skala får anses som lågt. Medlemmarna som läst information från Lantmännen tycker inte att det är en särskilt bra investering.

Även när det gäller emissionsinsatser fanns en signifikant skillnad mellan de två grupperna rörande vad de anser om att investera i emissionsinsatser. De som läst information från Lantmännen hade ett medelvärde på 3,9 och de som inte hade gjort det hade ett medelvärde på 2,1. Här fanns en större skillnad mellan grupperna. Värt att notera är att medlemmarna anser att det är bättre att investera i emissionsinsatser än förlagsandelar, då de läst information från Lantmännen. Här kan urvalet ha påverkat svaren på frågan om emissionsinsatser, då det speciellt valts ut medlemmar som handlat med emissionsinsatser.

Som helhet indikerar resultaten att medlemmarna anser det bättre att investera i emissionsinsatser. På frågorna, *Ansåg du det vara bra att investera i Lantmännens förlagsandelar?* och *Anser du det vara bra att investera i Lantmännens emissionsinsatser?* får emissionsinsatserna ett medelvärde på 3,5 och förlagsandelarna 3,0. Detta tyder på en viss skillnad mellan instrumenten.

Medlemmar, som aktivt sökt efter information, medlemmar som läst information från Lantmännen och som diskuterat med kollegor, bank eller ekonomisk rådgivare om förlagsandelar och emissionsinsatser, var mer positivt inställda till att investera i instrumenten. Här var medelvärdet för de som diskuterat om förlagsandelar 3,4 om de ansåg att det var en bra investering. De som aldrig diskuterat om förlagsandelar hade i medelvärde på samma fråga 2, 7. Detta visade sig vara en signifikant skillnad. För emissionsinsatser var medelvärdet 4,2 för dem, som diskuterat om emissionsinsatser och den grupp som inte hade diskuterat hade ett medelvärde på 3,0.

De medlemmar som aktivt sökt information om emissionsinsatser och förlagsandelar får anses mer positiva till att investera i instrumenten. Överlag är medlemmarna tveksamma till att investera i instrumenten och inte heller de som aktivt sökt information är särdeles positivt inställda till att investera i emissionsinsatser och förlagsandelar även om de är positivare.

4.4 Hypotes 2

Förtroendevalda har större kunskap om instrumenten och är därför mer positivt inställda till att investera i instrumenten än den vanlige medlemmen.

4.4.1 Empiri

Hypotes 2 har som utgångspunkt att förtroendevalda har större kunskap om emissionsinsatser och förlagsandelar, då de varit med om att lansera instrumenten. Därför kan det tänkas att de skulle vara positiva till att investera i emissionsinsatser och förlagsandelar då de har större kunskap. För att ta reda på hur stor kunskap medlemmarna har om förlagsandelar och emissionsinsatser fick de svara på frågorna *Hur mycket vet du om Lantmännens förlagsandelar* och *Hur mycket vet du om den handel med emissionsinsatser som Lantmännen erbjuder?* I tabell 11 redovisas svaren för förlagsandelar och i tabell 12 för emissionsinsatser.

Tabell 11: Hur mycket vet medlemmarna om Lantmännens förlagsandelar?

1.3 Hur mycket vet du om Lantmännens förlagsandelar? * Antal svar en och en: 289

Medelvärde: 3.18

1	57	19.7 %	
2	70	24.2 %	
3	49	17.0 %	
4	40	13.8 %	
5	37	12.8 %	
6	21	7.3 %	
7	15	5.2 %	

På skalan är: 1 ingenting och 7 är mycket väl insatt

Tabell 12: Medlemmarnas svar på fråga 1.6

1.6 Hur mycket vet du om den handel med emissionsinsatser som Lantmännen erbjuder? * Antal svar en och en: 285

Medelvärde: 3.58

1	51	17.9 %	
2	53	18.6 %	
3	51	17.9 %	
4	34	11.9 %	
5	37	13.0 %	
6	25	8.8 %	
7	34	11.9 %	

På skalan är: 1 ingenting och 7 är mycket väl insatt

För att se om det fanns någon signifikant skillnad mellan förtroendevalda och andra medlemmar gjordes t-test. Resultaten visas i tabell 13 och 14.

Tabell 13: T-test: Har förtroendevalda större kunskap om förlagsandelar än icke förtroendevalda

<i>1.3 Hur mycket vet du om Lantmännens förlagsandelar?</i>	<i>Förtroendevalda</i>	<i>Icke förtroendevalda</i>
Medelvärde	5,727	2,843
Varians	1,205	2,434
P(T<=t) ensidig	0,000	

Förtroendevalda har större kunskap om förlagsandelar. Skillnaden är säkerställd till mer än 99,9 %.

Tabell 14: T-test: Har förtroendevalda större kunskap om handel med emissionsinsatser än icke förtroendevalda?

<i>1.6 Hur mycket vet du om den handel med emissionsinsatser som Lantmännen erbjuder?</i>	<i>Förtroendevalda</i>	<i>Icke förtroendevalda</i>
Medelvärde	6,031	3,239
Varians	1,644	3,295
P(T<=t) ensidig	0,000	

När det gäller handel med emissionsinsatser finns en stor skillnad i kunskapsnivå mellan förtroendevalda och icke förtroendevalda. Detta är säkerställt till mer än 99,9 %.

För att se om de förtroendevalda är mer positivt inställda till att investera i instrumenten än den vanlige medlemmen gjordes även t-test på frågorna, *Ansåg du det vara bra att investera i Lantmännens förlagsandelar?* och *Anser du det vara bra att investera i Lantmännens förlagsandelar?* Utfallet av testerna visas i tabell 15 och 16.

Tabell 15: T-test: Är förtroendevalda mer positiva till att investera i förlagsandelar än icke förtroendevalda?

<i>2.4 Ansåg du det vara bra att investera i lantmännens förlagsandelar</i>	<i>Förtroendevalda</i>	<i>Icke förtroendevalda</i>
Medelvärde	3,750	2,839
Varians	2,516	2,446
P(T<=t) ensidig	0,003	

Testet visar att förtroendevalda är positivare till att investera i förlagsandelar. Detta är säkerställt till 99,7%.

Tabell 16: T-test: Är förtroendevalda mer positiva till att investera i emissionsinsatser än icke förtroendevalda?

2.5 Anser du det vara bra att investera i Lantmännens emissionsinsatser	Förtroendevalda	Icke förtroendevalda
Medelvärde	5,258	3,173
Varians	2,531	3,084
P(T<=t) ensidig	0,000	

Förtroendevalda är också positivare till att köpa emissionsinsatser än icke förtroendevalda. Enligt tabellen är skillnaden säkerställd till mer 99,9 %.

4.4.2 Analys

Det kan anses att kunskapen är låg hos medlemmarna om emissionsinsatser och förlagsandelar. På frågan om hur mycket de vet var medelvärdet på en sjugradig skala 3,5 för emissionsinsatser och 3,0 för förlagsandelarna. På samma fråga hade förtroendevalda 5,7 i medelvärde för förlagsandelar och 6,0 för emissionsinsatserna. De som inte är förtroendevalda hade ett medelvärde om 2,8 för förlagsandelarna och 3,2 för emissionsinsatserna. De förtroendevalda anser sig veta betydligt mer än de vanliga medlemmarna. Kunskapsnivån hos de vanliga medlemmarna får anses vara ganska låg.

De förtroendevalda anser att det är bättre att investera i förlagsandelar och emissionsinsatser än vad de vanliga medlemmarna gör. På frågan om de ansåg det vara bra att investera i Lantmännens förlagsandelar erhöles ett medelvärde på 3,7 jämfört med 2,8 för de vanliga medlemmarna. På samma fråga fast för emissionsinsatser var medelvärdet 5,3 för förtroendevalda och för de vanliga medlemmarna 3,2.

Trots att de förtroendevalda anser sig väl insatta i förlagsandelarna anser de inte att det är särskilt bra att investera i instrumentet. De är visserligen mer positiva än de vanliga medlemmarna men skillnaden är inte särskilt stor. Däremot är de förtroendevalda både väl insatta och positiva till att investera i emissionsinsatser. Vanliga medlemmar är varken särskilt positiva till att investera i förlagsandelar och emissionsinsatser, men de är något mer positiva till att investera i emissionsinsatser.

4.5 Hypotes 3

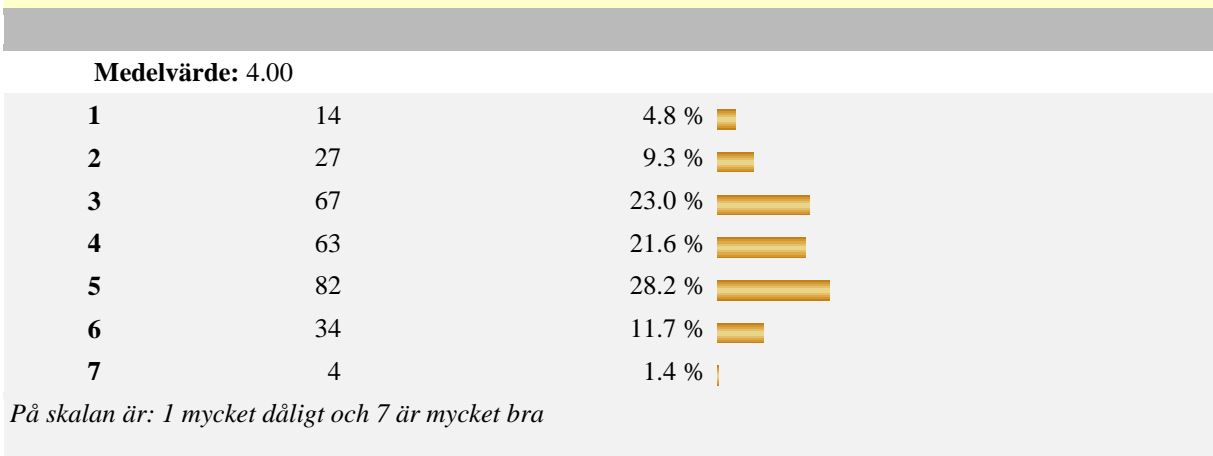
Köpare av emissionsinsatser och förlagsandelar har positivare attityd gentemot Lantmännen än de som inte köpt.

4.5.1 Empiri

Hypotesen syftar till att undersöka om den attityd medlemmarna har till den ekonomiska föreningen påverkar deras vilja att investera i förlagsandelar och emissionsinsatser. Därför fick medlemmarna svara på frågan, *Tänk på all erfarenhet du har av Lantmännen - hur nöjd är du med Lantmännen?* I tabell 17 visas hur medlemmarna svarade på denna fråga.

Tabell 17: Medlemmarnas svar på fråga 2.1

2.1 Tänk på all erfarenhet du har av Lantmännen - hur nöjd är du med Lantmännen? * Antal svar en och en: 291

Svaren på denna fråga spred sig över hela skalan och medelvärdet blev 4.

I frågeformuläret ställdes också frågor om medlemmarna tecknat förlagsandelar, köpt eller sålt emissionsinsatser samt om de avstått från att köpa och sälja dessa finansiella instrument. Det var 24 som hade köpt förlagsandelar, medan resterande 267 respondenter hade avstått från att teckna förlagsandelar. Vidare var det 42 som hade köpt emissionsinsatser, och 15 hade sålt emissionsinsatser. Övriga 234 stycken hade avstått från att handla med sina emissionsinsatser. Hypotesen testades via t-test för att se om det var någon signifikant skillnad i de olika gruppernas svar på hur nöjda de var med Lantmännen, dvs de som tecknat förlagsandelar jämfördes med de som avstått och de som köpt emissionsinsatser jämfördes med de som sålt och avstått från att handla med sina emissionsinsatser. I tabell 18 visas utfallet av testet för förlagsandelar och i tabell 19 för emissionsinsatser.

Tabell 18: T-test: Har de som köpt förlagsandelar en positivare attityd gentemot Lantmännen?

2.1 Tänk på all erfarenhet du har av Lantmännen - hur nöjd är du med Lantmännen?	Köpt förlagsandelar	Avstått från att köpa förlagsandelar
Medelvärde	4,273	3,974
Varians	1,541	1,943
P(T<=t) ensidig	0,146	

Det går inte att påstå att de som köpt förlagsandelar har en positivare attityd till Lantmännen. Då sannolikheten inte är tillräckligt hög för att statistiskt säkerställa påståendet. Denna är endast 85,4 %, det hade behövts 95 % för att få det statistiskt säkerställt.

Tabell 19: T-test: Har de som köpt emissionsinsatser en positivare attityd gentemot Lantmännen?

<i>2.1 Tänk på all erfarenhet du har av Lantmännen - hur nöjd är du med Lantmännen?</i>	<i>Köpt emissionsinsatser</i>	<i>Sålt och avstått från att handla med emissionsinsatser</i>
Medelvärde	4,548	3,924
Varians	1,717	1,910
P(T<=t) ensidig	0,003	

Enligt testet har de medlemmar som köpt emissionsinsatser en positivare attityd till Lantmännen. Det är säkerställt till 99,7 %.

4.5.2 Analys

På frågan om vad medlemmarna tycker om Lantmännen blir medelvärdet 4,0. Det fanns 14 som tyckte mycket dåligt om Lantmännen men endast fyra som tyckte mycket bra om Lantmännen. Dock hamnade de flesta omdömen om Lantmännen någonstans i mitten, därav medelvärdet 4,0. På en sjugradig skala kan det tolkas såsom att medlemmarna tycker att föreningen är ganska bra. Däremot är det ifrågasatt om detta är ett bra omdöme för en ekonomisk förening som Lantmännen. På frågan fanns även möjlighet till kommentarer och en del av dessa får anses vara kritiska medan andra var mer positiva till de förändringar som skett på senare år. Alla citat finns i enkätrapporten. Här följer några citat:

”De är inte lyhörda över vad den enskilde bonden behöver. Det är endast bulk och stora volymer. De har inte ställt upp på enskilda blandningar av foder, utsäde och vallfröer. Man får den uppfattningen att ledningen bara vill bli större och få mer och mer under sig. På sikt kan risken vara att bönderna går ihop i nya samarbeten”

”Lantmännen har blivit ett mer intressant företag där kostnader och ovidkommande service tagits bort. Nu har företagets lönsamhet fått en större betydelse. Nödvändigt om det skall bli någon utdelning till ägarna. Medlemmen har blivit lite mer ägare.”

”LM har tappat sitt fokus på att vara marknadens bästa handelspartner för lantbrukaren.”

”Lantmännens sätt att möta marknaden med flera olika sätt för oss medlemmar att handla med spannmål är bra och nödvändigt.”

Det är tydligt att det finns en stor heterogenitet bland medlemmarna. En del tycker det är bra att ägarrollen har lyfts fram, medan andra är starkt kritiska till nedläggningar av siloanläggningar och känner att Lantmännen distanserar sig från den enskilde medlemmen.

Det t-test som gjordes för att se om det var någon skillnad mellan de som köpt förlagsandelar och de som avstått visade att det inte var någon signifikant skillnad med hur nöjda de är med Lantmännen. De som köpt var något mer positiva till Lantmännen men skillnaden var inte statistiskt säkerställd.

För emissionsinsatserna fanns en signifikant skillnad mellan de båda grupperna. De som köpt var mer positiva till Lantmännen än de som sålt eller avstått från handel med emissionsinsatser. Köparna hade ett medelvärde på 4,5, medan de som sålt och avstått från handel hade ett medelvärde på 3,9. De som köpt emissionsinsatser är positivare till

Lantmännen. Däremot kan det diskuteras huruvida 4,5 i medelvärde är en positiv syn på Lantmännen. Detta medelvärde kan ses som någonstans mellan ganska bra och bra.

4.6 Hypotes 4

De som avstått från att teckna förlagsandelar och köpa emissionsinsatser tycker att nyttjarrollen är viktigare jämfört med dem, som investerat i instrumenten.

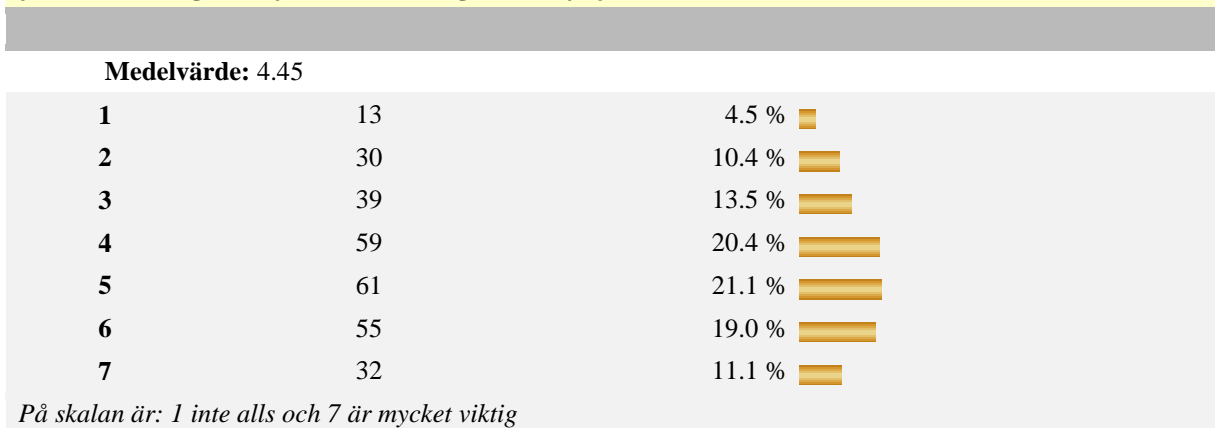
4.6.1 Empiri

För de, som avstått från att köpa förlagsandelar och emissionsinsatser, är nyttjarrollen viktigare än för de, som investerat i instrumenten. Det är främmande för dem att en ekonomisk förening som Lantmännen erbjuder finansiella placeringar, då de ser på Lantmännen som en handelspartner. Detta skulle kunna vara ett motiv till att dessa medlemmar avstår från att investera i förlagsandelar och emissionsinsatser.

För att testa hypotesen ställdes frågorna *Som medlem i en ekonomisk förening anses du vara nyttjare, då du bedriver handel och nyttjar de tjänster föreningen erbjuder. Hur viktig är din nyttjarroll i Lantmännen?* I tabell 20 visas hur medlemmarna svarade.

Tabell 20: Medlemmarnas svar på fråga 2.2

2.2 Som medlem i en ekonomisk förening anses du vara nyttjare, då du bedriver handel och nyttjar de tjänster föreningen erbjuder. Hur viktig är din nyttjarroll i Lantmännen? * Antal svar en och en: 289

Medelvärdet på frågan om nyttjarrollen blev 4,5. För att se om de som avstått från att investera i förlagsandelar och emissionsinsatser tyckte att nyttjarrollen var viktigare än de som köpt förlagsandelar och emissionsinsatser testades detta med t-test. Resultaten visas i tabell 22 och 23.

Tabell 22: T-test: Är nyttjarrollen viktigare för de som avstått från att köpa förlagsandelar?

	Avstått från att köpa förlagsandelar	Köpt förlagsandelar
2.2 Hur viktig är din nyttjarroll i Lantmännen		
Medelvärde	4,446	5,136
Varians	2,706	1,552
P(T<=t) ensidig	0,011	

Testet visar att nyttjarrollen är viktigare för de som köpt förlagsandelar än de som avstått. Detta säkerställdes till 98,1 %.

Tabell 23: T-test: Är nyttjarrollen viktigare för de som säljer sina emissionsinsatser och avstår handel med emissionsinsatser?

2.2 Hur viktig är din nyttjarroll i <i>Lantmännen</i>	<i>Sålt och avstått från</i>	
	<i>att handla med emissionsinsatser</i>	<i>Köpt emissionsinsatser</i>
Medelvärde	4,309	5,405
Varians	2,666	1,905
P(T<=t) ensidig	0,000	

De som köpt emissionsinsatser tyckte också att nyttjarrollen var viktigare än de som sålt och avstått handel med emissionsinsatser. Detta säkerställdes till mer än 99,9 %.

4.6.2 Analys

Enligt svaren är nyttjarrollen ganska viktig för de flesta medlemmar. Det finns de som tycker den är mycket viktig och det finns de som inte tycker den är viktig överhuvudtaget. Detta visar än en gång på den stora heterogeniteten bland Lantmännens medlemmar.

Hypotesen att de som avstått från att köpa förlagsandelar och emissionsinsatser skulle tycka att nyttjarrollen är viktigare än de som investerat i emissionsinsatser och förlagsandelar visade sig vara felaktig. Istället är det så att det är köparna av förlagsandelar och emissionsinsatser som tycker att nyttjarrollen är viktigare. Detta resultat indikerar att det är väldigt aktiva medlemmar som köpt förlagsandelar och emissionsinsatser. Dessutom innebär detta att de som är starka nyttjare inte begränsar sin kapitalinsats utan istället utökar den.

Om dessa resultat stämmer innebär det att medlemmarnas starka nyttjarroll inte är ett problem då ägandet av föreningen individualiseras mer. Detta är motsägelsefullt med studier som gjorts tidigare inom området. I en studie från 2004 pekar Holmquist ut medlemmarnas starka nyttjarroll som ett hinder för att förlagsandelar ska få genomslagskraft i ekonomiska föreningar. Därför ska detta tolkas med stor försiktighet, möjligheten finns att många av respondenterna inte känner till innebörden av begreppet nyttjare och därför svarat felaktigt på frågan om sin nyttjarrollen i Lantmännen.

4.7 Hypotes 5

Köpare av förlagsandelar och emissionsinsatser tycker ägarrollen är viktigare jämfört med de som inte investerat i instrumenten.

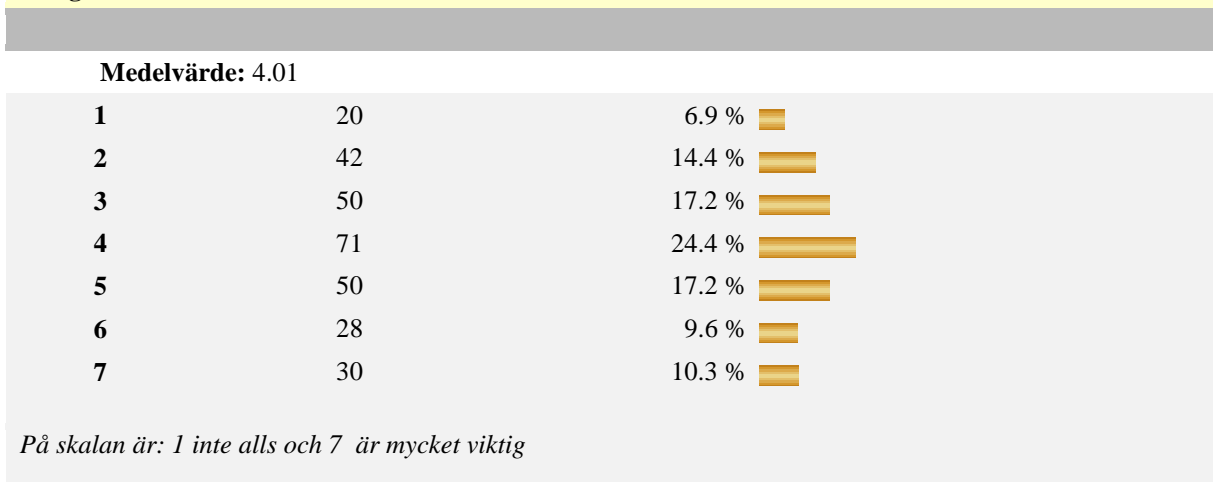
4.7.1 Empiri

Hypotes 5 angränsar till föregående hypotes då en medlem i en ekonomisk förening har tre roller; en som nyttjare, en som ägare och en styrande. Traditionellt sett brukar nyttjarrollen vara den som medlemmarna tycker är viktigast. Då Lantmännens verksamhet idag omfattar mycket mer än bara lantbruksdelen blir ägarrollen viktigare för medlemmarna. Därför är det

intressant att veta om det är någon skillnad mellan de som köpt förlagsandelar och emissionsinsatser och de som avstått från att investera i instrumenten. Därför ställdes frågan, *Medlemmar är ägare i en ekonomisk förening via den kapitalinsats de har i föreningen. Hur viktig är din ägarroll i Lantmännen?* Tabell 24 visar hur medlemmarna svarade.

Tabell 24: Medlemmarnas svar på fråga 2.3

2.3 Medlemmar är ägare i en ekonomisk förening via den kapitalinsats de har i föreningen. Hur viktig är din ägarroll i Lantmännen? * Antal svar en och en: 291

Medelvärdet på frågan blev 4,0. Än en gång spred sig svaren över hela skalan. Ett t-test gjordes för att se om det var någon skillnad i svaren på frågan om ägarrollen i Lantmännen. Resultaten från t-testen visas i tabell 25 och 26.

Tabell 25: T-test: Är ägarrollen viktigare för de som köpt förlagsandelar?

2.3 Hur viktig är din ägarroll i Lantmännen	Avstått från att köpa	
	förlagsandelar	köpt förlagsandelar
Medelvärde	3,918	5,091
Varians	2,859	1,706
P(T<=t) ensidig	0,000	

Resultatet av t-testet visar att de som köpt förlagsandelar tycker att ägarrollen är viktigare än de som avstått från att köpa förlagsandelar. Testet hade en statistisk säkerhet på mer än 99,9 %.

Tabell 26 t-test: Är ägarrollen viktigare för de som köpt emissionsinsatser två urval antar olika varianser?

2.3 Hur viktig är din ägarroll i Lantmännen	köpt emissionsinsatser	Sålt och avstått från att handla med emissionsinsatser
Medelvärde	5,048	3,819
Varians	2,485	2,706
P(T<=t) ensidig	0,000	

Även de som köpt emissionsinsatser tyckte att ägarrollen var viktigare än de som avstått. Detta test hade en statistisk säkerhet på mer än 99,9 %.

4.7.2 Analys

Svaren på frågan om ägarrollen visar ännu en gång hur olika medlemmarna i Lantmännen ser på saker. Vissa tyckte att den inte alls är särskilt viktig, medan andra ser den som mycket viktig. Som helhet tycker medlemmarna att ägarrollen är ganska viktig, då medelvärdet blev 4,0. Det är intressant att se skillnaden i medelvärde mellan frågorna om nyttjar- och ägarrollen, då den inte är större än vad den är i denna undersökning. Möjligtvis har medlemmarnas ägarroll stärkts eller också tycker medlemmarna att nyttjarrollen inte är lika viktig som den har varit. Ämnet är svårt att analysera då frågorna om just detta inte ställts på samma sätt i tidigare undersökningar.

T-testet för de som köpt förlagsandelar visar på ett starkt signifikant resultat. De som köpt förlagsandelar tycker att ägarrollen är viktigare än de som avstått från att köpa förlagsandelar. Skillnaden mellan dessa båda grupper är också relativt stor. Samma gäller för de som köpt emissionsinsatser. Dessa tycker att ägarrollen är betydligt viktigare än de som sålt och avstått från att handla med emissionsinsatser. Skillnaden är ganska stor mellan de två grupperna. Detta ger en indikation att de som investerar i instrumenten tycker att ägarrollen är viktigare i Lantmännen jämfört med de som avstår. Samma personer tycker nyttjarrollen var viktig, tyder på att det är medlemmar som engagerar sig eller är aktiva handelspartner som köper förlagsandelar och emissionsinsatser.

4.8 Hypotes 6

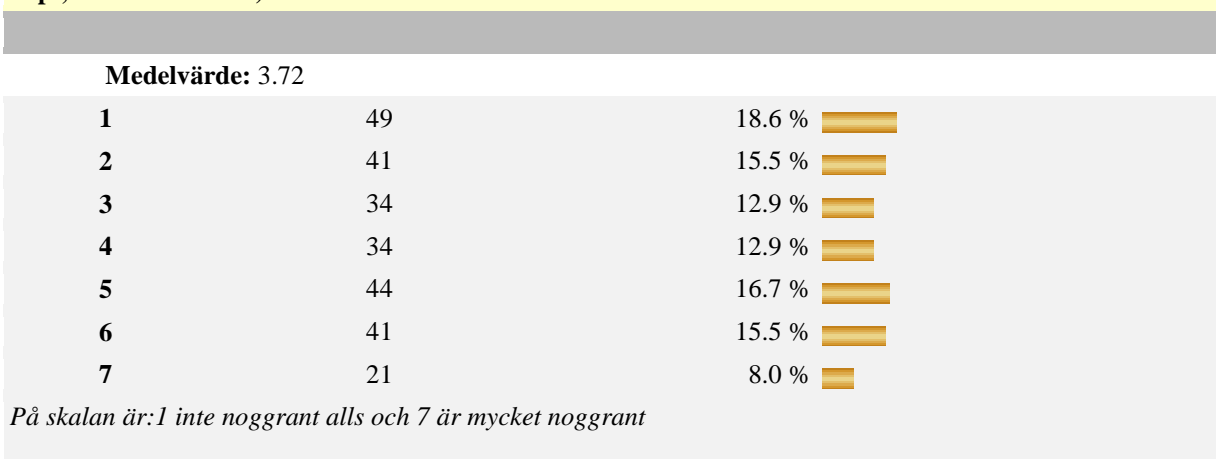
De medlemmar som förhållit sig passiva till förlagsandelar och emissionsinsatser har ett lägre engagemang i sina beslut än de som tecknat förlagsandelar och handlat med sina emissionsinsatser.

4.8.1 Empiri

Då intresset varit lågt för förlagsandelar och handel med emissionsinsatser är det intressant att se vilket engagemang medlemmarna haft då de beslutat om förlagsandelar och emissionsinsatser. Det kan tänkas att de som förhållit sig passiva till instrumenten inte övervägt sina beslut särskilt noggrant. Därför ställdes frågorna, *Hur noggrant har du övervägt dina beslut rörande Lantmännens förlagsandelar? (Gäller dig som köpt, sålt eller avstått)* och *Hur noggrant har du övervägt dina beslut rörande handel med Lantmännens emissionsinsatser? (Gäller dig som köpt, sålt eller avstått)*. Tabell 24 och 25 visar svaren.

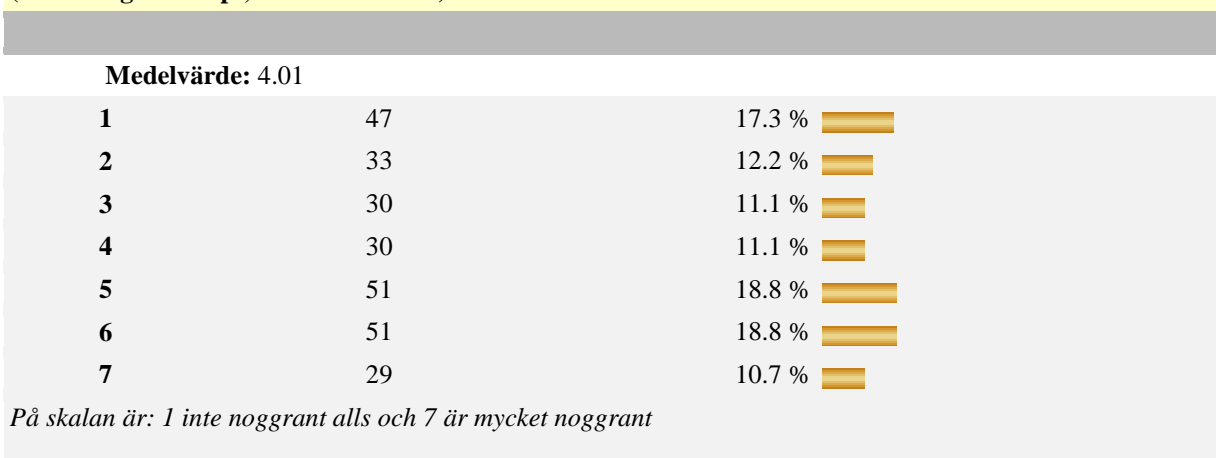
Tabell 27: Medlemmarnas svar på fråga 2.9

2.9 Hur noggrant har du övervägt dina beslut rörande Lantmännens förlagsandelar? (Gäller dig som köpt, sålt eller avstått) * Antal svar en och en: 264

Tabell 28: Medlemmarnas svar på fråga 2.15

2.15 Hur noggrant har du övervägt dina beslut rörande handel med Lantmännens emissionsinsatser? (Gäller dig som köpt, sålt eller avstått) * Antal svar en och en: 271

På frågan om hur noggrant medlemmarna övervägt sina beslut om förlagsandelar blev medelvärdet 3,7. På samma fråga fast för emissionsinsatser blev medelvärdet 4,0. För att veta om det var någon signifikant skillnad i engagemang, mellan de som förhållit sig passiva och de som handlat med emissionsinsatser alternativt köpt förlagsandelar gjordes t-test. Resultaten för förlagsandelar visas i tabell 29 och för emissionsinsatser i tabell 30.

Tabell 29: T-test: Har de som avstått från att köpa förlagsandelar ett lägre engagemang i sina beslut än de som köpt?

2.9 Hur noggrant har du övervägt dina beslut rörande Lantmännens förlagsandelar?	Köpt förlagsandelar	Avstått från att köpa förlagsandelar
Medelvärde	5,579	3,576
Varians	0,924	3,803
P(T<=t) ensidig	0,000	

Tabellen visar att de som avstått har inte övervägt sitt beslut lika noggrant som de som köpt. Resultatet säkerställdes till mer än 99,9 %.

Tabell 30: T-test: Har de som avstått handel med emissionsinsatser ett lägre engagemang i sina beslut än de som handlar?

<i>2.15 Hur noggrant har du övervägt dina beslut rörande handel med Lantmännens emissionsinsatser</i>	<i>Handlat med emissionsinsatser</i>	<i>Avstått handel med emissionsinsatser</i>
Medelvärde	5,655	3,558
Varians	1,304	3,926
P(T<=t) ensidig	0,000	

De som inte handlar med emissionsinsatser analyserar inte sina beslut lika noggrant jämfört med dem, som handlar. Testet är statistiskt säkerställt till mer än 99,9 %.

4.8.2 Analys

Testen visar att de medlemmar som inte köpt förlagsandelar har inte övervägt sina beslut lika noggrant som de som köpt. Resultatet är starkt signifikant då skillnaden mellan medelvärdena är förhållandevis stora. På samma sätt är det för emissionsinsatser. De som förhållit sig passiva har inte övervägt sina beslut lika noggrant som de som handlat.

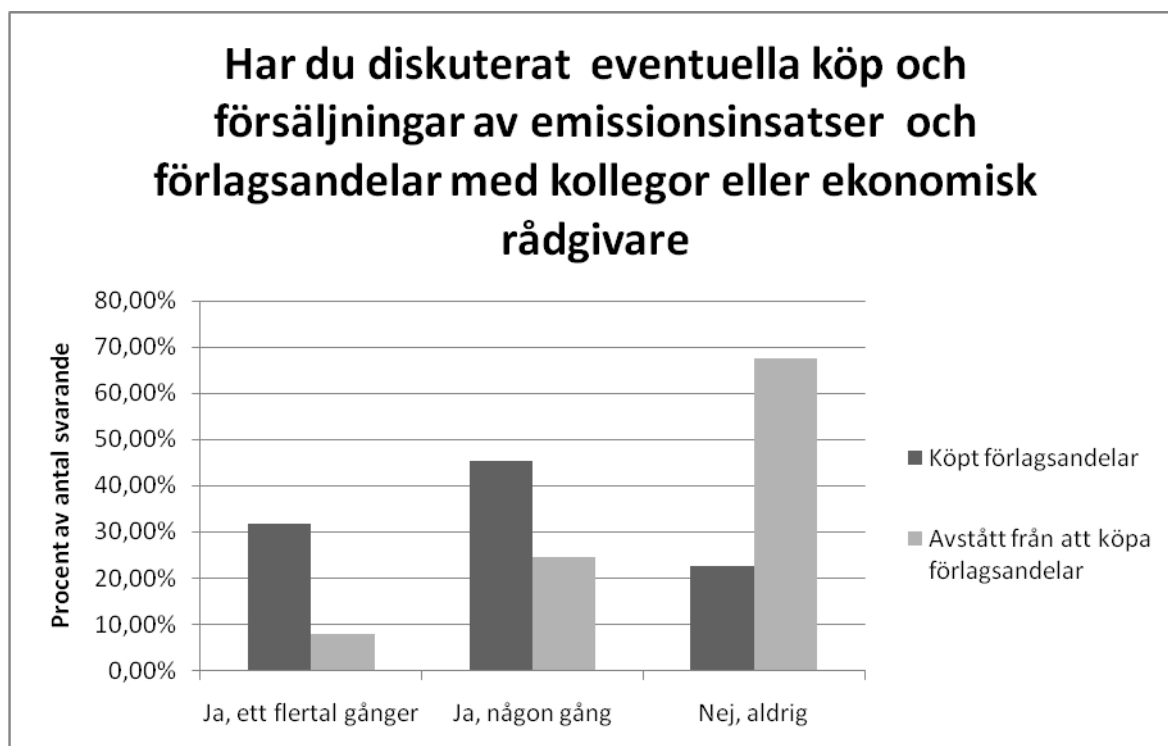
Detta ger en viss indikation på att de som förhållit sig passiva inte ser det som ett beslut av större vikt. Beslutet att vara passiv till förlagsandelar och emissionsinsatser är möjligtvis mer ett resultat av låg kunskap och litet intresse för instrumenten.

4.9 Hypotes 7

Medlemmarna diskuterar inte beslutet att investera i förlagsandelar och emissionsinsatser med varandra eller andra kollegor. Referensgruppens påverkan blir därför liten.

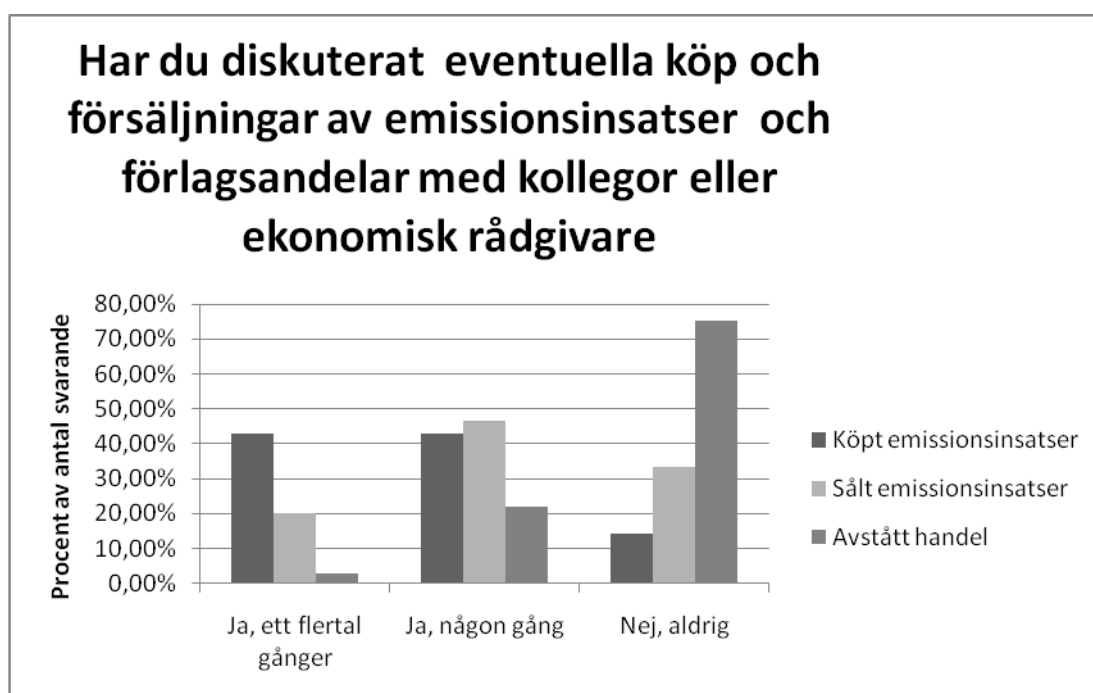
4.9.1 Empiri

För att testa hypotesen ställdes frågan *Har du diskuterat eventuella köp eller försäljningar av emissionsinsatser och förlagsandelar i Lantmännen med kollegor, bank eller ekonomisk rådgivare?* Hur respondenterna svarat visas i tabell 8 under hypotes 1, eftersom frågan även användes för att testa hypotes 1. Vidare sorterades svaren från respondenterna för att åskådliggöra hur de som köpt förlagsandelar svarat jämfört med dem, som avstått. För emissionsinsatser sorterades svaren beroende på om de svarande hade köpt, sålt eller avstått från att handla med emissionsinsatser. Resultatet av jämförelsen visas i figur 4 för förlagsandelar och i figur 5 för emissionsinsatser.

Figur 4: Jämförelse mellan de som köpt förlagsandelar och de som avstått

Av de som köpt förlagsandelar hade cirka 32 % diskuterat detta ett flertal gånger med kollegor eller ekonomiska rådgivare. Sedan var det ca 45 % av de som köpt som hade diskuterat detta någon gång. 23 % hade inte diskuterat sitt köp alls. Av de som avstod från att teckna förlagsandelar var det 8 % som diskuterat detta ett flertal gånger, 24% diskuterade någon gång och 68 % diskuterade inte alls sitt beslut.

Figur 5: Jämförelse mellan de som köpt, sålt och avstått från handel med emissionsinsatser

De som köpt emissionsinsatser hade i 43 % av fallen diskuterat detta ett flertal gånger, 43 % hade gjort det någon gång och 14 % hade inte diskuterat sitt beslut alls. Av säljarna var det 20 % som hade diskuterat detta ett flertal gånger, 47 % hade diskuterat någon gång och 33 % hade aldrig diskuterat med kollegor eller ekonomiska rådgivare. De som avstått handel hade i 3 % av fallen diskuterat ett flertal gånger, 22 % hade gjort det någon gång och resterande 75 % hade aldrig diskuterat med kollegor eller ekonomiska rådgivare.

4.9.2 Analys

Hypotes 7 måste avvisas, då resultaten tyder på att just de medlemmar som investerar i förlagsandelar är de som oftast diskuterat med kollegor eller ekonomisk rådgivare. Därför kan det tänkas att det finns en påverkan från referensgruppen. Det är till viss del naturligt att beslut diskuteras med personer i referensgruppen då de åsikter som dessa personer har anses som värdefulla. Frågan ställdes om medlemmarna diskuterat med kollegor eller rådgivare, och det är därför osäkert vem medlemmarna diskuterar sitt beslut med.

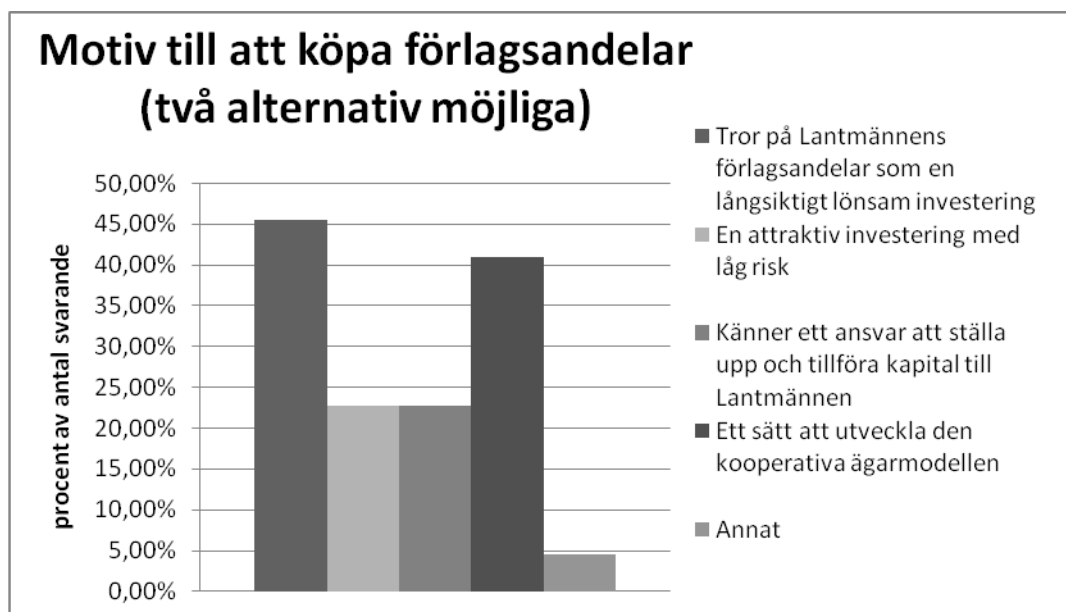
En ekonomisk rådgivare får anses vara den i referensgruppen som har störst påverkan på beslutet och det därför mest troligt att medlemmarna diskuterar främst med denne. Dock är det troligt att de medlemmar som diskuterat ett flertal gånger och som investerat i instrumenten även diskuterat med kollegor om investeringen. De som köpt förlagsandelar och emissionsinsatser samt de som sålt emissionsinsatser kan tänkas vara påverkade av referensgruppen. För de, som avstått från instrumenten, får påverkan från referensgruppen ses som mindre, men som analyserades i hypotes 6 är det inte ett aktivt beslut att avstå från att investera i instrumenten. Därför är det fullt rimligt att dessa medlemmar inte diskuterar sitt beslut med kollegor och ekonomiska rådgivare.

4.10 Motiv till beslut

I detta avsnitt presenteras de motiv som medlemmarna angett för sina beslut rörande emissionsinsatser och förlagsandelar. Det sker också en presentation av faktorer som skulle kunna göra medlemmarna mer intresserade av förlagsandelar och emissionsinsatser.

4.10.1 Empiri rörande förlagsandelar

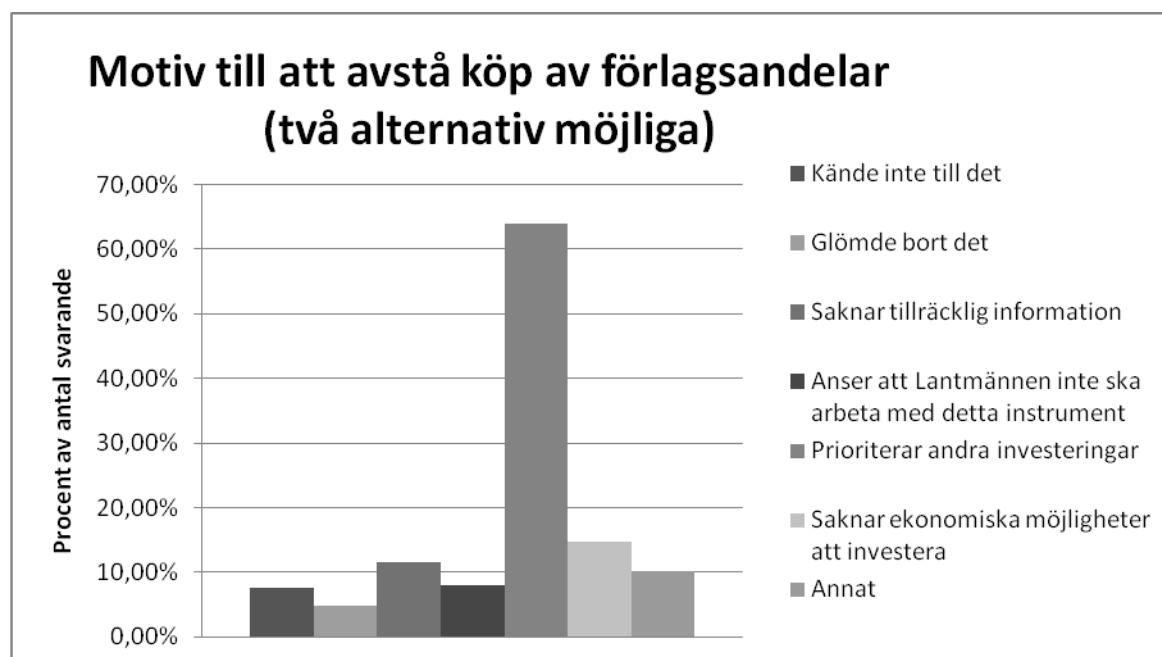
I figur 6 visas de motiv som medlemmarna angett till sina köp av förlagsandelar.

Figur 6: motiv till att köpa förlagsandelar

De flesta som köpte förlagsandelar anförde *Tror på Lantmännens förlagsandelar som en långsiktigt lönsam investering*. Efter detta kom *Ett sätt att utveckla den kooperativa ägarmodellen*. Det var inte lika många köpare som anförde *En attraktiv investering med låg risk* och *Känner ett ansvar att ställa upp och tillföra kapital till Lantmännen*.

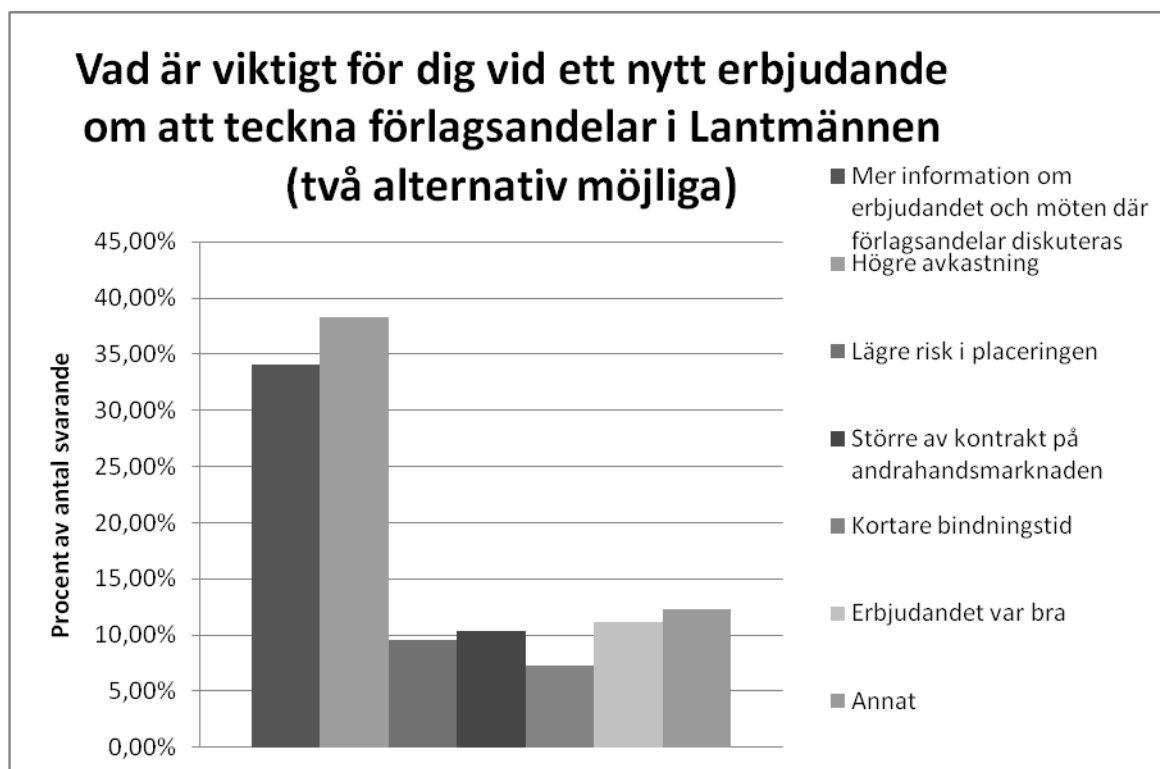
De som avstod från att köpa förlagsandelar fick svara på frågan varför de avstod från att köpa förlagsandelar. Figur 7 visar resultaten.

Figur 7: Motiv till att avstå från köp av förlagsandelar

Över 60 % av respondenterna anförde *prioriterar andra investeringar*, och avstod därför från att köpa förlagsandelar. Övriga alternativ hade ungefär samma svarsfrekvens. På alternativet

annat fanns en rad svar. En avstod för att Lantmännen var *dåliga kapitalförvaltare* och en annan anförde *köp av emissionsinsatser* som motiv till att avstå. För att undersöka vad som skulle kunna förbättras med förlagsandelarna ställdes frågan, *Vad är viktigt för dig vid ett eventuellt nytt erbjudande om att teckna förlagsandelar i Lantmännen?* I figur 8 visas hur respondenterna svarade.

Figur 8: Vad är viktigt vid ett nytt erbjudande om att teckna förlagsandelar

Många medlemmar tyckte att det var viktigt med både *högre avkastning* och *mer information om erbjudandet och möten där förlagsandelar diskuteras*.

4.10.2 Analys av förlagsandelar

Många av köparna anförde *ett sätt att utveckla den kooperativa ägarmodellen* såsom motiv. Detta visar att dessa medlemmar tycker det är positivt att ägarmodellen utvecklas. Samtidigt stärker detta tesen om att köparna av förlagsandelar är starka ägare.

Att köparna anför att de *tror på Lantmännens förlagsandelar som en långsiktig lönsam investering* som motiv är kanske mindre förvånande. Eftersom avkastningen på instrumentet styrs efter Lantmännens avkastning på det egna kapitalet, innebär det att dessa medlemmar tror att Lantmännens resultat de kommande åren utvecklas på ett bra sätt.

Medlemmarna angav *prioriterar andra investeringar* såsom främsta skälet till att avstå. Detta innebär att de tyckte att det inte var tillräckligt lönsamt att investera i förlagsandelar. Det kan tänkas att dessa medlemmar prioriterar antingen andra finansiella placeringar eller investeringar på gården. Bara 12 % anförde *saknar ekonomiska möjligheter att investera*. Möjligheten finns att respondenterna föredrar svara *prioriterar andra investeringar* framför

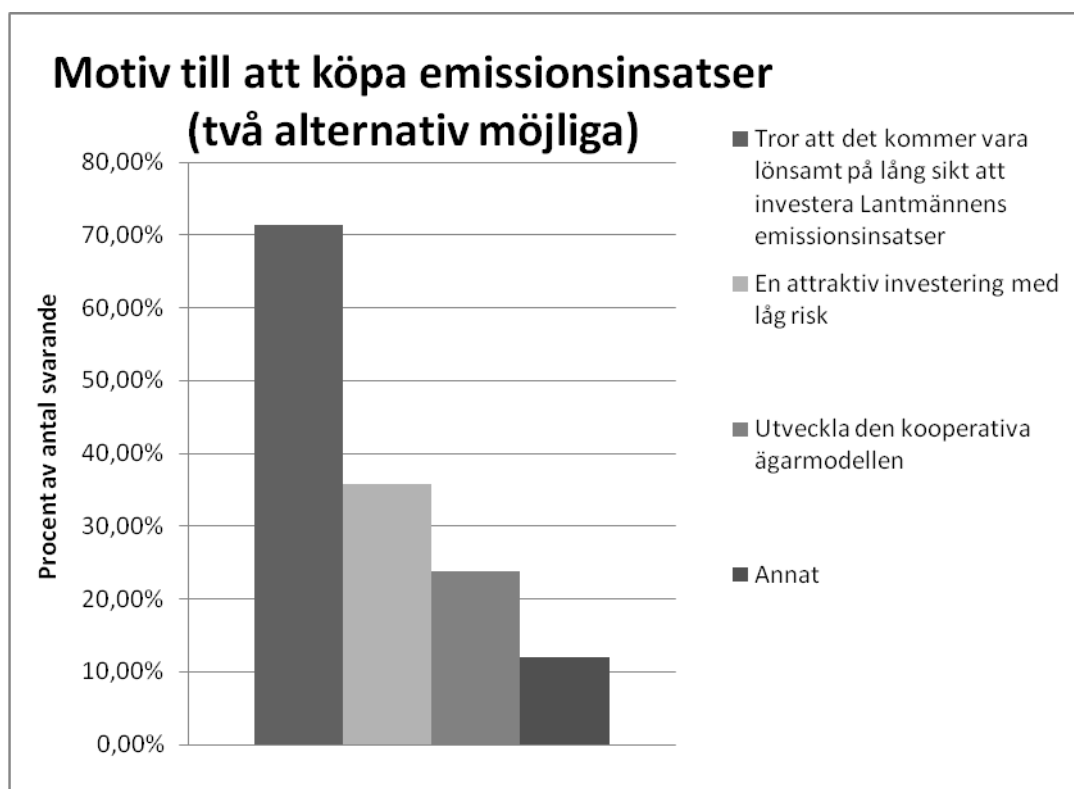
saknar ekonomiska möjligheter att investera. De erkänner då inte att de saknar möjligheter att investera.

Enbart 8 % av respondenterna anser att *Lantmännen inte ska arbeta med detta instrument*. Få medlemmar motsätter sig aktivt satsningen på förlagsandelar.

Att medlemmarna vill ha *högre avkastning* och *mer information* för att teckna förlagsandelar är föga förvånande. Det har tidigare konstaterats att kunskapen är relativt låg kring instrumentet, och det är därför inte säkert att de vet tillräckligt mycket om Lantmännens förlagsandelar för att svara korrekt på frågan. Därmed är det möjligt att mer information krävs men frågan är hur informationen bör utformas för att väcka medlemmarnas intresse. Med högre avkastning syftas nog den garanterade lägsta avkastning som instrumentet ger. Avkastningen på förlagsandelarna styrs främst av föreningens räntabilitet på det egna kapitalet, och eftersom få medlemmar trodde på ett lönsamt Lantmännen 2009 ansågs denna garanterade avkastning vara för låg. Däremot är det oklart hur hög denna ska vara för att få medlemmarna intresserade.

4.10.3 Empiri rörande emissionsinsatser

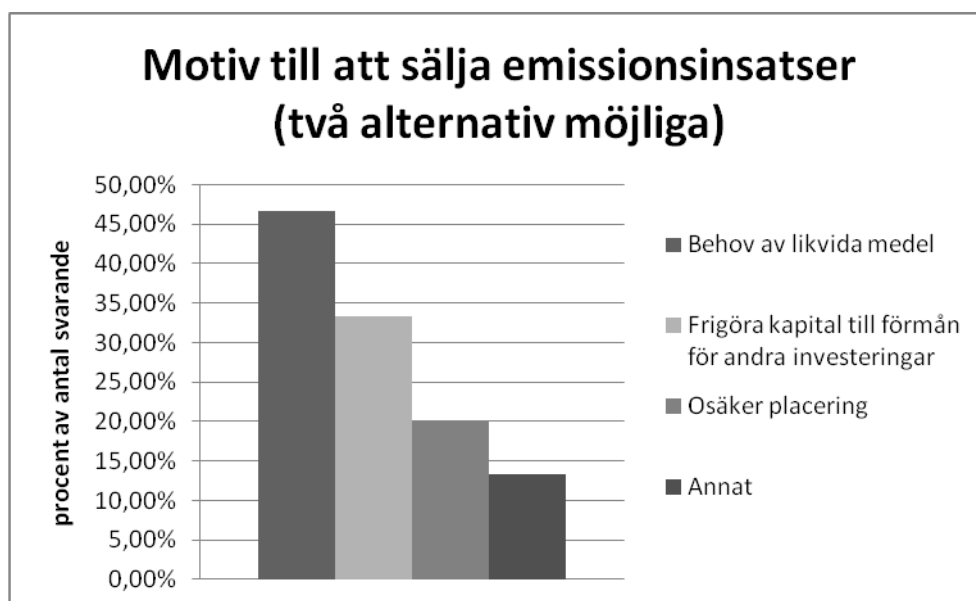
Figur 9 visar hur de medlemmar som köpt emissionsinsatser svarat på frågan, *Du som köpt emissionsinsatser i Lantmännen: Vilka var dina motiv till det?*

Figur 9: Motiv till att köpa emissionsinsatser

Över 70 % av dem som köpt emissionsinsatser anger *Tror att det kommer att vara lönsamt på lång sikt att investera i Lantmännens emissionsinsatser*. Många anförde även, *En attraktiv investering med låg risk*. *Utveckla den kooperativa ägarmodellen* angav 24 % av de som köpt emissionsinsatser.

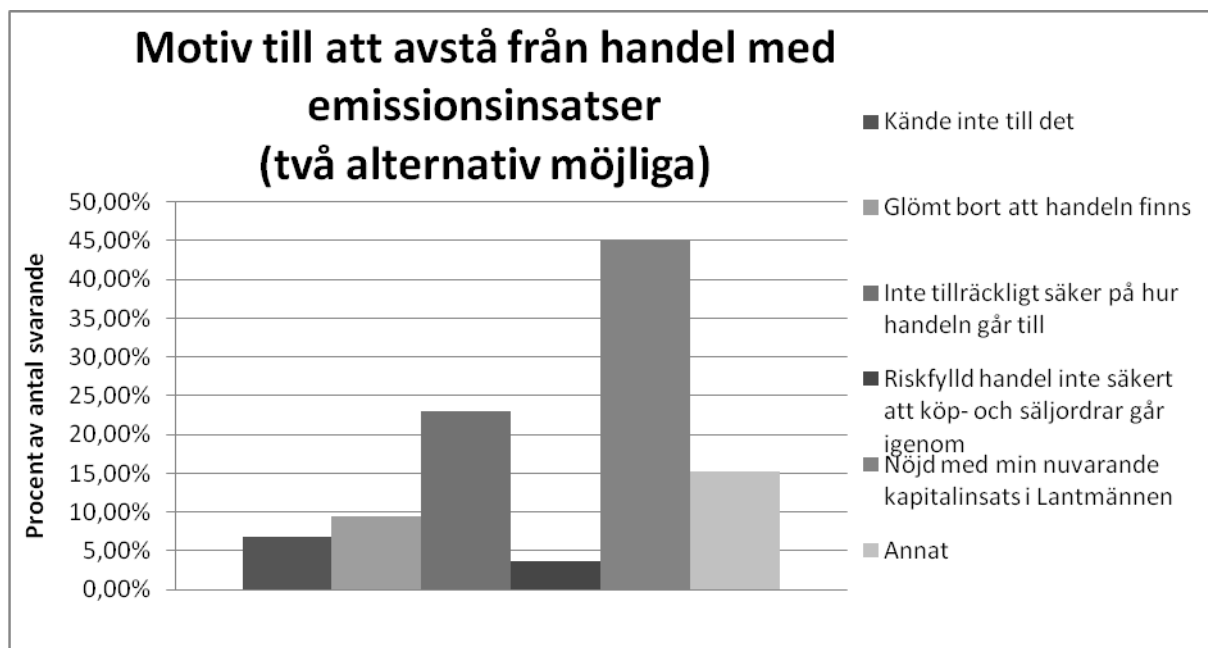
De som sålt sina emissionsinsatser fick svara på frågan *Du som sålt emissionsinsatser: Vilka var dina motiv till det?* Figur 10 visar hur de som sålt emissionsinsatser svarade på frågan.

Figur 10: Motiv till att sälja emissionsinsatser

Behov av likvida medel var det som de flesta säljarna angav som motiv. Motivet *Frigöra kapital till förmån för andra investeringar* angav 33 %. *Osäker placering* angav 20 %.

De som avstått från handel fick svara på frågan *Du som avstått handel med emissionsinsatser: vilka var dina motiv till det?* Resultatet visas i figur 11.

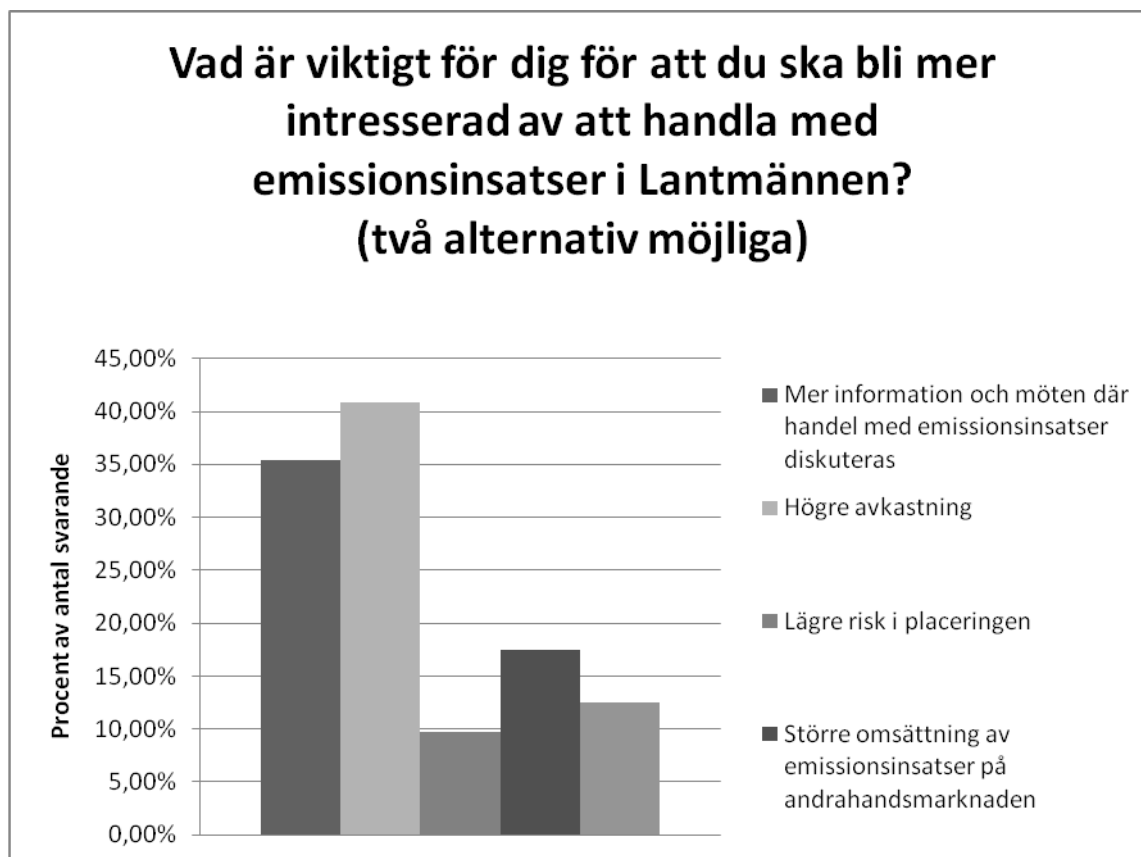

Figur 11: Motiv till att avstå från handel med emissionsinsatser

Alternativet *Nöjd med min nuvarande kapitalinsats i Lantmännen* var det främsta motivet till att avstå handel. Många av respondenterna anförde *inte tillräckligt säker på hur handeln går*

till som motiv. Relativt få avstår handel på grund av *Kände inte till det*, *Glömt bort att handeln finns* och *Riskfylld handel inte säkert att köp- och säljordrar går igenom*.

Respondenterna fick även svara på frågan *Vad är viktigt för dig för att du ska bli mer intresserad av att handla med dina emissionsinsatser?* Figur 12 visar respondenternas svar.

Figur 12: Vad är viktigt för dig för att du ska bli mer intresserad av att handla med emissionsinsatser?

Mer information om erbjudandet och möten där handel med emissionsinsatser diskuteras och *Högre avkastning* var två alternativ som medlemmarna tyckte var viktigast. Ganska många tyckte att *Större omsättning av emissionsinsatser på andrahandsmarknaden* var viktigt.

4.10.4 Analys av emissionsinsatser

De främsta motiven till att köpa emissionsinsatser är, *Tror att det kommer vara lönsamt på lång sikt att investera i Lantmännens emissionsinsatser* och *En attraktiv investering med låg risk*. Då avkastningen på emissionsinsatser styrs av resultatutvecklingen för Lantmännen innebär tror dessa medlemmar att Lantmännens resultat kommer utvecklas bra de kommande åren. För köparna av emissionsinsatser var inte *Utveckla den kooperativa ägarmodellen* lika viktig som för de som köpt förlagsandelar. Motivet till köp av emissionsinsatser styrs därför främst av medlemmarnas uppfattning om Lantmännens framtida lönsamhet.

Säljarna av emissionsinsatser anger främst *Behov av likvida medel* och *Frigöra kapital till förmån för andra investeringar* som motiv. Därmed ser säljarna av emissionsinsatser handeln

som en möjlighet att frigöra kapital ur Lantmännen. Detta kapital behövs som rörelsekapital men även till investeringar.

Många av de som avstått från handel anger motivet *Nöjd med nuvarande kapitalinsats i Lantmännen*. Alltså är de flesta medlemmarna nöjda med den kapitalinsats de har i Lantmännen. Om Lantmännen genomför fler insatsemissioner är det möjligt att dessa medlemmar börjar handla med sina emissioner. Detta gäller under antagandet att de har svarat sanningsenligt på frågan. Det var även många som angav *Inte tillräckligt säker på hur handeln går till*. Detta visar att många medlemmar har låg kunskap om hur handeln fungerar.

Medlemmarna efterlyser *Mer information och möten där handel med emissionsinsatser diskuteras* samt *Högre avkastning* för att de ska bli mer intresserade av att handla med emissionsinsatser. Då många medlemmar inte är särskilt väl insatta i handel med emissionsinsatser, är det lätt att ange dessa alternativ. Frågan är om medlemmarna tar till sig informationen. Dessutom är det oklart om medlemmarna skulle gå på möten för att diskutera handel med emissionsinsatser.

4.11 Sammanfattning

I detta avsnitt följer en sammanställning av de statistiska test som gjorts för att testa hypoteserna 1 - 6. I tabell 31 visas testen utifrån vilken signifikansnivå de har. Enstjärnig signifikans innebär att det är som mest fem procents sannolikhet att hypotesen är felaktig. Två stjärnor innebär som mest en procents sannolikhet, och tre stjärnor innebär som mest 0,1 procents sannolikhet för en felaktig hypotes.

Hypotes 1 hade 0,1 % signifikans för både förlagsandelar och emissionsinsatser. Däremot hade hypotes 2 en skillnad i signifikans mellan förlagsandelar och emissionsinsatser, förlagsandelarna hade 0,1 % signifikans och emissionsinsatserna 1 %. Det tredje påståendet visade sig ha 1 % signifikans för förlagsandelar och för emissionsinsatserna visade sig påståendet inte vara signifikant.

Att medlemmar som avstår från att köpa förlagsandelar skulle tycka att nyttjarrollen var viktigare än de som köpt förlagsandelar, var inte signifikant. Påståendet var inte heller signifikant för dem, som avstått från att köpa emissionsinsatser. Detta påstående var motsatt signifikant, de som köpt emissionsinsatser och förlagsandelar

Både hypotes 5 och 6 hade 0,1 % signifikans för förlagsandelar och emissionsinsatser.

Tabell 31: Signifikansnivå för hypotes 1 - 7

	Signifikansnivå förlagsandelar	Signifikansnivå emissionsinsatser	Antas/Förkastas
Hypotes 1: De som aktivt sökt information är mer positivt inställda till instrumenten	***	***	Hypotesen antas
Hypotes 2: Förtroendevalda har större kunskap om instrumenten och är därför mer positivt inställda till att investera i instrumenten än den vanlige medlemmen	***	**	Hypotesen antas
Hypotes 3: Köpare av emissionsinsatser och förlagsandelar har positivare attityd gentemot Lantmännen än de som inte köpt	**	Ej signifikant	Hypotesen antas för emissionsinsatser
Hypotes 4: De som avstått från att teckna förlagsandelar och köpa emissionsinsatser tycker nyttjarrollen är viktigare jämfört med de som investerat i instrumenten	Ej signifikant	Ej signifikant	Motsatt signifikant
Hypotes 5: Köpare av förlagsandelar och emissionsinsatser tycker ägarrollen är viktigare jämfört med de som inte investerat i instrumenten.	***	***	Hypotesen antas
Hypotes 6: De medlemmar som förhållit sig passiva till förlagsandelar och emissionsinsatser har ett lägre engagemang i sina beslut än de som tecknat förlagsandelar och handlat med sina emissionsinsatser.	***	***	Hypotesen antas
Hypotes 7: Medlemmarna diskuterar inte beslutet att investera i förlagsandelar och emissionsinsatser med varandra eller andra kollegor. Referensgruppens påverkan blir därför liten.	Ej statistiskt testad	Ej statistiskt testad	Hypotesen förkastas

5 % nivå *

1 % nivå **

0,1 % nivå ***

5. Slutsatser och diskussion

5.1 Slutsatser rörande förlagsandelar

I studiens syfte ingår att kartlägga motiv till de beslut, som Lantmännens medlemmar fattat rörande förlagsandelar. De främsta motiven till att medlemmarna köper förlagsandelar är att (1) de tror på Lantmännens förlagsandelar som långsiktigt lönsamma samt (2) att de anser att förlagsandelar utgör ett sätt att utveckla den kooperativa ägarmodellen.

De flesta medlemmar anger att de avstår från köp av förlagsandelar eftersom de prioriterar andra investeringar.

De som aktivt sökt efter information om förlagsandelar är något mer positiva till instrumentet. Trots detta är inte de som aktivt sökt efter information särdeles positiva till att investera i Lantmännens förlagsandelar.

Förtroendevalda är positivare än de vanliga medlemmarna, men inte heller de ser instrumentet som en särdeles attraktiv investering. För köparna av förlagsandelar är nyttjarrollen och ägarrollen viktigare än för de som avstått. Köparna av förlagsandelar har också i större utsträckning diskuterat sitt beslut med kollegor eller ekonomisk rådgivare jämfört med de som avstått.

Att avstå köp av förlagsandelar kan anses som ett beslut med lågt engagemang. Detta beror till stor sannolikhet på låg kunskap om förlagsandelar hos många medlemmar.

5.2 Diskussion rörande förlagsandelar

Det är främst medlemmarnas uppfattning om Lantmännens framtida lönsamhet som styr beslutet att investera i förlagsandelar. Det låga intresset beror på att de flesta medlemmar inte tycker det är tillräckligt attraktivt att investera i förlagsandelar. Konjunkturläget vid emissionen påverkade också, då en del medlemmarna kan ha avstått på grund av att de saknade ekonomiska möjligheter att investera.

Beslutet att avstå från köp av förlagsandelar är i många fall ett beslut med lågt engagemang. De som inte köpt har ofta gjort det med en låg kunskap om förlagsandelar. Att avstå från köp får också stöd från vad förtroendevalda tycker om instrumentet. Trots sin relativt höga kunskapsnivå anser de inte att det är särskilt bra att investera i Lantmännens förlagsandelar.

Flertalet medlemmar menar att vid ett nytt erbjudande är det viktigt med mer information och möten. Möjligtvis blir intresset för instrumenten större om nyttan aktivt kommunicerades till medlemmarna. Därmed bör ett skriftligt utskick kombineras med möten för att få medlemmarna mer intresserade.

Många tycker att avkastningen måste bli högre. Implicit menar nog många att den lägsta garanterade avkastningen som förlagsandelar ger måste bli högre. Södra emitterade förlagsandelar 1999 och 2002 och garanterade en lägsta avkastning på sex procent respektive fem procent (Holmquist, 2004). Dessa emissioner rönt större intresse än Lantmännens

emission av förlagsandelar. Kanske måste även Lantmännen ha denna lägsta garanterade avkastning för att få medlemmarna mer intresserade.

5.3 Slutsatser rörande emissionsinsatser

Det ingår också i studiens syfte att kartlägga motiv till de beslut, som Lantmännens medlemmar fattat rörande emissionsinsatser. De främsta motiven till köp av emissionsinsatser är (1) att medlemmarna tror att det kommer att vara lönsamt på lång sikt att investera i Lantmännens emissionsinsatser samt (2) att de anser emissionsinsatserna vara en attraktiv investering med låg risk.

De som sålt emissionsinsatser anför främst motiven (1) behov av likvida medel samt (2) frigörelse av kapital till förmån för andra investeringar.

De som avstått från att handla med emissionsinsatser anger i första hand att (1) de är nöjda med nuvarande kapitalinsats i Lantmännen samt att (2) de inte är tillräckligt säkra på hur handeln fungerar.

De som sökt aktivt efter information om Lantmännens emissionsinsatser är mer positivt inställda till att köpa emissionsinsatser. Dessa medlemmar anser köp av emissionsinsatser som en ganska attraktiv investering.

Förtroendevalda har större kunskap om emissionsinsatser och är betydligt mer positiva till att köpa emissionsinsatser än de som icke är förtroendevalda.

Köparna av emissionsinsatser är positivare till Lantmännen som ekonomisk förening än de som sålt och avstått från handel av emissionsinsatser. Dessutom är köparna av emissionsinsatser både starkare ägare och nyttjare än de som inte köpt.

De som köpt och sålt emissionsinsatser diskuterar i större utsträckning sina beslut med kollegor eller ekonomiska rådgivare än de som avstår handel.

Liksom för förlagsandelar är beslutet att avstå från handel med emissionsinsatser förknippat med ett lågt engagemang.

5.4 Diskussion rörande emissionsinsatser

På samma sätt som för emissionsinsatser styrs beslutet att köpa främst av vad medlemmarna tror om Lantmännens framtida lönsamhet. Om Lantmännen stärker sina resultat är det möjligt att fler köper emissionsinsatser. Det står också klart att säljarnas motiv drivs utifrån hur de upplever situationen i sina lantbruksföretag, då säljarna av emissionsinsatser behöver mer rörelsekapital och kapital för andra investeringar i sina företag.

Samtidigt är kunskapsnivån om handel med emissionsinsatser fortfarande relativt låg hos medlemmarna. De förtroendevalda anser sig ha betydligt högre kunskapsnivå och anser att det är bra att investera i emissionsinsatser. Detta tyder på att medlemmarna skulle bli mer intresserade att investera i emissionsinsatser om deras kunskapsnivå höjdes.

De som köpt emissionsinsatser är positivare till Lantmännen. Detta visar att de attityder medlemmarna har gentemot föreningen spelar in när beslut tas om att investera i emissionsinsatser. För att köpa måste medlemmarna vara nöjda med föreningen.

De som avstår från handel säger att de är nöjda med sin kapitalinsats i Lantmännen. Detta låter som om dessa medlemmar inte riktigt engagerat sig; *"jo jag är väl nöjd"*. Trots att många har en låg kunskap om handel med emissionsinsatser, var det inte lika många som angav att de avstod för att de inte var tillräckligt insatta i handeln.

Medlemmarna tycker att det behövs högre avkastning och mer information för att de ska handla mer med sina emissionsinsatser. Men om de flesta fattar sina beslut med ett lågt engagemang är det inte säkert att det hjälper med mer information. En idé är att göra skriftliga utskick till medlemmarna inför stämman, då det är de som innehar emissionsinsatserna på dagen för föreningsstämman som tilldelas rätten på emissionerna samt del av kommande insatsemissioner. Detta skulle möjligtvis öka intresset för handeln.

5.5 Implikationer

Studien visar att de attityder medlemmarna har gentemot föreningen har en avgörande betydelse. Ägarrollen bör stärkas för att få medlemmarna mer intresserade av dessa instrument. Egentligen finns bara ett sätt att stärka ägarrollen och det är att Lantmännens har en god lönsamhet. Detta kommer att göra att medlemmarna blir mer intresserade av Lantmännens affärsområden och verksamhet. I förlängningen kommer detta att leda till ett större intresse att investera i föreningen.

Lantmännens medlemmar kommer alltid att ha stora möjligheter att investera utanför föreningen, och därmed kräver de hög avkastning på de investeringar de gör i Lantmännen. Dessutom måste medlemmarna vara nöjda med föreningen som handelspartner. Medlemmarna är nöjda med föreningen om denna erbjuder bra villkor på de varor och tjänster som medlemmarna köper och säljer till den ekonomiska föreningen. I det konjunkturläge lantbruket befinner sig i dagsläget är det därför svårt att vända dessa attityder, då många lantbrukare upplever en pressad lönsamhet, och därmed finns en risk att omdömet om föreningen blir lidande. Det blir ännu viktigare att de övriga affärsverksamheterna i Lantmännen når goda resultat för att stimulera ett intresse för att ta del av värdetillväxten från dessa verksamheter.

Många medlemmar trycker inte att dessa instrument är intressanta. Medlemmarna har en selektiv uppmärksamhet, dvs. de väljer att inte uppmärksamma instrumenten. Därför måste förtjänsten av instrumenten kommuniceras mer aktivt till medlemmarna, för att få dem intresserade. Lyft fram handel med emissionsinsatser vid distriktsmöten och vid andra typer av medlemsträffar, fältvandringar etc.

Samtidigt gäller det att komma ihåg att det alltid kommer att vara svårt för en ekonomisk förening att nå framgång med instrument som dessa. Medlemmarna prioriterar helt naturligt sin egen verksamhet.

Referenser

Publikationer

- Arvidsson, P., Larsson, O., Lindquist, H., Rohlin, L. & Thomasson, J. 2004. *Den nya affärsredovisningen*. Liber, Malmö.
- Bennet, Peter D. & Kassarian, Harold H. 1972. *Consumer behavior*. Prentice-Hall, Englewood Cliffs, New Jersey.
- Engel, James F. & Roger D. Blackwell. 1982. *Consumer behavior*. The Dryden Press. Hinsdale Illinois.
- Holmquist, J., 2004. *Förlagsinsatser – möjligheter för ett kooperativt finansieringsinstrument*. Examensarbete 364 Institutionen för ekonomi Sveriges Lantbruksuniversitet, Uppsala.
- Horcher, Karen A. 2005. *Essentials of financial risk management*. John Wiley & Sons, Hoboken, New Jersey.
- Kirkwood, Craig. W. 1997. *Notes on attitude toward risk taking and the exponential utility function*. Department of management, Arizona State University. USA.
- Lantmännens årsredovisning och hållbarhetsredovisning 2008.
1. Lantmännen, *Handel med emissionsinsatser. En möjlighet att utveckla ditt ägande i Lantmännen eller använda resurser du kanske inte vet du har!* 2009.
2. Lantmännen, *Inbjudan att teckna förlagsandelar i Lantmännen*, 2009.
- Nilsson, L., 2002. *Medlemmen som ägare – effekterna av insatsemissioner i Svenska Lantmännen*. Examensarbete 266. Institutionen för ekonomi, Sveriges lantbruksuniversitet, Uppsala.
- Myrelid, P., Presentation Lantmännen, 2008. Studiebesök i kursen ”Co-operatives and Agricultural Marketing”.
- Ryegård, C., 2009. ”Dagsläge och framtid för lantmännen”. *Jordbruksaktuellt*, 3 juni.
- Simonsson, J. 2009. Svårt att få in pengar för Lantmännen. *ATL*, 26 maj.
- Stadgar för Lantmännen.
- Ägarforum en sammanfattning, 2007 – 2008.
- Öhlmér, B., Olson, K. & Brehmer, B. 1998. *Understanding farmers’ decision making processes and improving managerial assistance*. *Agricultural economics* 18 (1998), 273-290.

Internet

Jordbruksaktuellt <http://www.ja.se/>

1. Markpriserna har fortsatt stiga 2009-07-22

<http://www.ja.se/?p=29204&m=3433&pt=105&highlight=Åkermarkspriser>

2. Urea fortfarande billigaste gödningen 2009-07-22

<http://www.ja.se/?p=30092&m=3433&pt=105&highlight=Dyr%20handelsgödsel>

Lantmännen <http://www.lantmannen.com/sv/Lantmannen-COM/>

1. Emissionsinsatser 2009-07-14

<http://www.lantmannen.com/sv/Lantmannen-COM/Agare--Medlem/Emissionsinsatser/>

2. Marknad och position 2009-08-02

<http://www.lantmannen.com/sv/Lantmannen-COM/Om-koncernen/Vilka-ar-vi/Marknad--Position/>

3. Uppdrag, vision och affärsidé 2009-08-02

<http://www.lantmannen.com/sv/Lantmannen-COM/Om-koncernen/Vilka-ar-vi/Mission-vision-och-affarside/>

4. Kurs emissionsinsatser 2010-03-02

<http://www.lantmannen.com/sv/Lantmannen-COM/Agare--Medlem/Emissionsinsatser/Kursindex/>

Personliga meddelanden

Carlström, Anna, medlemschef, Lantmännen, e-post: anna.carlstrom@lantmannen.se, 2010-01-14

Bilaga 1: Enkätrapport

Nya finansiella instrument inom lantbrukskooperationen - medlemmarnas beslutssituation

Beskrivning	Examensarbete inom agronomprogrammet med inriktning ekonomi.
Syfte	Utvärdera medlemmarnas motiv till beslut rörande förlagsandelar och emissionsinsatser
Användningsområde	Generell utvärdering av nya kooperativa finansiella instrument, där Lantmännen utgör ett praktikfall. Respondenternas identitet samt deras svar kommer att vara konfidentiella. Dessutom blir publiceringen av rapporten uppskjuten ett år.
Ansvarig utgivare	Oskar Karlsson

Information och kunskap

1.1 Vet du att Lantmännen erbjöd sina medlemmar att teckna förlagsandelar i början av år 2009? * Antal svar en och en: 290

Nej	38	13.1 %	
Ja	252	86.9 %	

1.2 Har du tagit del av någon information som handlar om Lantmännens förlagsandelar? (Flera alternativ möjliga) * Antal svar en och en: 417

Annat	18	4.3 %	
Läste information från Lantmännen	187	44.8 %	
Läste i lantbrukspressen (ATL, Land Lantbruk eller liknande)	142	34.1 %	
Hörde från kollegor	12	2.9 %	
Har inte tagit del av någon information	58	13.9 %	

från anhörig (1)
Förtroendemannaorganisationen (1)
Förtroendevald (1)
hemsidan (1)
Info för förtroendevalda (1)
info på kretsmötet (1)
info på möte (1)
Internet Lantännen (1)
Kommer inte ihåg om jag tagit del av någon info. (1)
Kundträffar (1)
medlemsmöten (1)
muntlig dragning för förtroendevalda (1)
Muntliga föredragningar av Lantmännens folk (1)

vet ej (1)

Via information på möten etc. (1)

Vid distriktsmöten (1)

Är förtroendevald och har fått del av mycket info (1)

Är förtroendevald har arbetat med dessa instrument (1)

1.3 Hur mycket vet du om Lantmännens förlagsandelar? * Antal svar en och en: 289

Medelvärde: 3.18

1	57	19.7 %	
2	70	24.2 %	
3	49	17.0 %	
4	40	13.8 %	
5	37	12.8 %	
6	21	7.3 %	
7	15	5.2 %	

1.4 Vet du att medlemmar i Lantmännen har möjlighet att köpa och sälja emissionsinsatser i Lantmännen? * Antal svar en och en: 290

Nej	32	11.0 %	
Ja	258	89.0 %	

1.5 Har du tagit del av någon information som handlar om handel med emissionsinsatser i Lantmännen? (Flera alternativ möjliga) * Antal svar en och en: 425

Annat	21	4.9 %	
Läste information från Lantmännen	191	44.9 %	
Läste i lantbrukspressen (ATL, Land Lantbruk eller liknande)	137	32.2 %	
Hörde från kollegor	14	3.3 %	
Har inte tagit del av någon information	62	14.6 %	

Deltog i informationsmöte (1)

Från en som jobbar på medlemsavdelningen (1)

Förtroendemannaorganisationen (1)

Förtroendevald (2)

hemsidan (1)

Info förtroendevalda (1)

Info på distriktsmöte (1)

info på kretsmötet (1)

info på möte (1)

Informerat medlemmar och kundträffar. (1)

information direkt från koncernstyrelsen (1)

Internet Lantännen (1)

Lantbruksmöte (1)

Lantmännens hemsida (1)

medlemsmöten (1)

Muntliga föredragningar av Lantmännens folk (1)

se 1.2 (1)

skiter i vilket... (1)

Vid distriktsmöten (1)

Vid information på möten (1)

Är förtroendevald har arbetat med dessa instrument (1)

1.6 Hur mycket vet du om den handel med emissionsinsatser som Lantmännen erbjuder? * Antal svar en och en: 285

Medelvärde: 3.58

1	51	17.9 %	
2	53	18.6 %	
3	51	17.9 %	
4	34	11.9 %	
5	37	13.0 %	
6	25	8.8 %	
7	34	11.9 %	

1.7 Du som läste någon information från Lantmännen om antingen förlagsandelar eller emissionsinsatser: Var informationen lätt att förstå? Antal svar en och en: 245

Medelvärde: 3.79

1	10	4.1 %	
2	35	14.3 %	
3	58	23.7 %	
4	71	29.0 %	
5	41	16.7 %	
6	25	10.2 %	
7	5	2.0 %	

1.8 Du som avstod från att läsa någon information från Lantmännen om antingen förlagsandelar eller emissionsinsatser: Vilka var dina motiv till det? (Ange max två motiv) Antal svar en och en: 136

Annat	6	4.4 %	
Tidsbrist	27	19.9 %	
Informationen verkade svår att förstå	25	18.4 %	
Glömde bort det	17	12.5 %	
Verkade inte intressant	61	44.9 %	

Ej aktuellt för underteckn. (1)

Emissioninsatser är lika revolutionerande som skivat bröd (1)

Har ej sett till det! (1)

Inte intresserad att låna ut pengar till Lantmännen (1)

Svårfunnen på Lantmännens webbplats!!! (1)

svårt att bedöma affärsmöjligheten (1)

Svårt att se några fördelar för min del. (1)

Tror inte på iden! (1)

1.9 Lantmännen lanserade handel med emissionsinsatser och emitterade förlagsandelar nästan samtidigt. Vad anser du om det? (Ange max två alternativ) * Antal svar en och en: 356

Annat	8	2.2 %	
Vet ej	39	11.0 %	
Positivt att de utvecklar ägarmodellen i Lantmännen	101	28.4 %	
Det påverkade inte mitt beslutsfattande	79	22.2 %	
Jag har inget intresse av dessa finansiella instrument	58	16.3 %	
Lätt att blanda ihop instrumenten	71	19.9 %	

Avstår handel av åldersskäl. (1)
 bättre att bolagisera (1)
 det kändes som det var lite för forcerat med förla (1)
 finanskris därav dåligt intresse, förlagsandelar i (1)
 förlagsandelarna kom mitt i lågkonjunkturen (1)
 Förlagsandelarna även en möjlighet för anställda. (1)
 Lanseringen av förlagsandelar borde ej gjorts. (1)
 Lantmännen bör bli vid sin läst, inget börsbolag (1)

1.10 Har du diskuterat eventuella köp eller försäljningar av emissionsinsatser och förlagsandelar i Lantmännen med kollegor, bank- eller ekonomiskrådgivare? * Antal svar en och en: 291

Ja, ett flertal gånger	28	9.6 %	
Ja, någon gång	76	26.1 %	
Nej aldrig	187	64.3 %	

KOMMENTARER

- Jag har köpt.
- Lantmännen tar inget ansvar för skattekonsekvenser, av detta skäl har jag gått igenom emissionsinsatser med min ek-rådgivare. (Ett skäl för detta var även att göra rådgivaren uppmärksam på den möjlighet som detta instrument ger).
- Beslutar själv
- Har sålt em.insatser
- Har inte fått information om hur man deklarerar emissionsinsatser
- Är medlem och har ett större engagemang i Södra.
- har köpt emissionsinsatser
- Eftersom jag är väl insatt i och med att jag varit med och drivit på utvecklingen av ett mer individuellt ägande i Lantmännen har jag inte behövt diskutera frågan med någon rådgivare. Jag har å andra sidan hjälpt och förklarat för lantmännens medlemmar hur dessa instrument fungerar samt vilka vinster och eventuellt förluster som man kan räkna med!
- Tyckte det var en dålig affär
- Jag anser mig vara kapabel att fatta beslut med den information jag fått av Lantmännen
- Vi avvecklar ett företag o ska sälja i sommar

Motiv för beslut

2.1 Tänk på all erfarenhet du har av Lantmännen - hur nöjd är du med Lantmännen? * Antal svar en och en: 291

Medelvärde: 4.00

1	14	4.8 %	
2	27	9.3 %	

3	67	23.0 %	
4	63	21.6 %	
5	82	28.2 %	
6	34	11.7 %	
7	4	1.4 %	

KOMMENTARER

- LM har tappat sitt fokus på att vara marknadens bästa handelspartner för lantbrukaren.
- Dom är svaga spannmålshandlare som lever i sin egen värld. Fyrkantiga och stelbenta. Varför kunde inte jag köpa Urea i våras?
- Kört i diket med verksamheten till lantbruket. Kommer säkert upp andra sidan.
- Alldeles för dålig effektivitet. För koncentrerat
- Lantmännen är ett kooperativt företag i framkanten. Lantbruksdelen borde vara lite bättre på att leverera bättre lägre foderpriser för jag ska ge betyg 7.
- Känns som föreningen blir allt mer avlägsen. Internet kan inte helt ersätta en lokal butik.
- Lantmännen har blivit ett mer intressant företag där kostnader och ovidkommande service tagits bort. Nu har företagets lönsamhet fått en större betydelse. Nödvändigt om det skall någon utdelning till ägarna. Medlemmen har blivit lite mer ägare.
- Förtroendet blir tyvärr lägre och lägre
- > 30 års erfarenhet
- De är inte lyhörd över vad den enskilde bonden behöver. Det är endast bulk och stora volymer. De har inte ställt upp på enskilda blandningar av foder, utsäde och vallfröer. Man får den uppfattningen att ledningen bara vill bli större och få mer och mer under sig. På sikt kan risken vara att bönderna går ihop i nya samarbeten.
- Föreningsidén är ju större inköp för att få en billigare vara än när man är liten och skall handla, men som jag upplever så är vi dyrast inom maskin på en hej del.
- Lantmännens webbplats är inte byggd för "normal-användare" Saknar "direkt-adresser"!
- Jag tycker att strategierna för handel med spannmål, nedläggning av silosar mm. är fel (kapitalförstöring), i övrigt är det bra, men man kan känna att säljarna har gått från "rådgivande" till "provisionssäljare"
- Lantmännens sätt att möta marknaden med flera olika sätt för oss medlemmar att handla med spannmål är bra och nödvändigt.
- Tyvärr har LM flyttat fokuset allt för mycket från nyttjarrollen till ägarrollen.
- 1 Jag får bara hälften betalt för havren jämfört med en tysk bonde. 2. Föreningen har blivit för stor, och för långt från mej, jag som liten lantbrukare känner mej mest som en belastning. 3. När dom la ner spannmålsmottagningen här på orten förstörde dom den i stället för att låta nå ta över. 4. När jag ska köpa nåt så e alltid lantmännen dyrast, och betalar sämst när jag vill sälja nåt, :(
- Jag är besviken på att Lantm. ändrade stadgarna i mitten på 90-talet och minskade mina upparbetade insatser och förde över dem till sparmedel.
- Lantmännen på väg att tappa sin kooperativa själ
- Lantmännen rustar ner sin kärnverksamhet mer och mer vilket är oroande. Distansen till företaget ökar helatiden. Enligt min åsikt bör lantmännen slå vakt om grundtanken i en ekonomiskförening och inte sträva efter att efterlikna börsnoteradebolag. Dessutom är lantmännen ett företag med sin kärnverksamhet på landsbygden med alla det särskilda åtaganden som det innebär.
- Lantmännen måste omorganisera i en koncernstyrelse som ansvarar för lantbruk direkt samt ger direktiv till en industristyrelse med stor extern kompetens. Svårt att fånga så olika verksamheter och få fokus på lantbruk! Fungerar inte lantbruk vad skall vi ha lantmännen till?
- Saknar lokal förankring
- Ägandet måste vara som AB där allmänheten kan ta del av ägandet kooperativet är förlegat Koncernstyrelsen är föräddare Se Kronfågel vilken miss att låta tjänstemännen styra
- Med anledningen att lantmännen kronfågel läger ner slakteriet i Kristianstad, och på det viset som vi har blivit behandlade. Så är jag mycket besviken på lantmännen. Jag kommer att gå ur som medlem i lantmännen.
- Man ber inte om pengar, när ledning får bonusar Lantmännen har mycket att lära av Södra
- Jag köper foder av Lantmännen och är mycket nöjd med fodersäljaren och fodret men störs av de svindlande VD löner och löner till andra höga tjänstemän oc bonusar som förekommer.

2.2 Som medlem i en ekonomisk förening anses du vara nyttjare, då du bedriver handel och nyttjar de tjänster föreningen erbjuder. Hur viktig är din nyttjarroll i Lantmännen? *

Antal svar en och en: 289

Medelvärde: 4.45

1	13	4.5 %	
2	30	10.4 %	

3	39	13.5 %	
4	59	20.4 %	
5	61	21.1 %	
6	55	19.0 %	
7	32	11.1 %	

2.3 Medlemmar är ägare i en ekonomisk förening via den kapitalinsats de har i föreningen. Hur viktig är din ägarroll i Lantmännen? * Antal svar en och en: 291

Medelvärde: 4.01

1	20	6.9 %	
2	42	14.4 %	
3	50	17.2 %	
4	71	24.4 %	
5	50	17.2 %	
6	28	9.6 %	
7	30	10.3 %	

2.4 Ansåg du det vara bra att investera i Lantmännens förlagsandelar? * Antal svar en och en: 286

Medelvärde: 3.01

Vet ej	110	38.5 %	
1	44	15.4 %	
2	27	9.4 %	
3	34	11.9 %	
4	42	14.7 %	
5	16	5.6 %	
6	10	3.5 %	
7	3	1.0 %	

2.5 Anser du att det är en bra investering att köpa på sig flera emissionsinsatser i Lantmännen? * Antal svar en och en: 288

Medelvärde: 3.54

Vet ej	106	36.8 %	
1	39	13.5 %	
2	22	7.6 %	
3	27	9.4 %	
4	36	12.5 %	
5	24	8.3 %	
6	21	7.3 %	
7	13	4.5 %	

2.6 Har du köpt eller sålt förlagsandelar? * Antal svar en och en: 277

Jag köpte då de emitterades	22	7.9 %	
Jag köpte då de emitterades och sålde via andrahandsmarknaden	2	0.7 %	
Jag köpte via andrahandsmarknaden	0	0.0 %	
Jag har inte tecknat förlagsandelar	253	91.3 %	

2.7 Du som köpte förlagsandelar: Vilka var dina motiv till det? (Ange max två motiv)

Antal svar en och en: 44

Annat	6	13.6 %	
Tror på Lantmännens förlagsandelar som en långsiktigt lönsam investering	13	29.5 %	
En attraktiv investering med låg risk	6	13.6 %	
Känner ett ansvar att ställa upp och tillföra kapital till Lantmännen	6	13.6 %	
Ett sätt att utveckla den kooperativa ägarmodellen	13	29.5 %	

har ej köpt (1)

pank (1)

KOMMENTARER

- egenligen: jag trodde
- Tror mer på aktiemarknaden.

2.8 Du som avstod från att köpa förlagsandelar i Lantmännen vid emissionen: Vilka var dina motiv till det? (Ange max två motiv)

Antal svar en och en: 335

Annat	27	8.1 %	
Kände inte till det	20	6.0 %	
Glömde bort det	13	3.9 %	
Saknar tillräcklig information	31	9.3 %	
Anser att Lantmännen inte ska arbeta med detta instrument	21	6.3 %	
Prioriterar andra investeringar	176	52.5 %	
Saknar ekonomiska möjligheter att investera	47	14.0 %	

- Litar inte på föreningen som kapitalförvaltare. (1)
- bygger vindkraftverk,ja satsat flera miljoner (1)
- Det blev inte av (1)
- ekonomiskt risktagande (1)
- Född 1940 aktiv lantbrukare 1 år itaget. (1)
- För dålig avkastning (1)
- för låg avkastning (1)
- Har ej tagit del av info. (1)
- Har inte satt mig in i det och brist på inresse (1)
- inget förtroend vd och ledning (1)
- Investerar i mitt lantbruksföretag (1)
- Jag valde emissionsinsatser. (1)
- Köpte emissionsinsatser (1)
- Köpte emissionsinsatser istället (1)

- köpte emissionskapital (1)
- köpte emissionsinsatser istället (1)
- La ett för lågt bud (1)
- Liten uppsida i investeringen (1)
- Prioriterar företaget (1)
- Ska snart överlåta lantbruket på min son (1)
- Som lantbrukare är emitterat kapital bättre ägande (1)
- Som pensionär är det inte intressant för mig (1)
- Tror inte på iden! (1)
- utträtt ur lantmännen (1)

KOMMENTARER

- Jag anser att för medlemmarna detta instrument är bättre och flexiblere. Men tycker att förlagsandelarna är bra för våra tjänstemän och andra som vill vara med ex LRF.
- Förlagsinsatser har inte gett något till lantmännen. Det har däremot ställt till problem med information inom föreningen. Insider problematik har gjort att informationen till oss förtroendevalda och ägare blivit mycket sämre. Vi har nu en sämre insyn i föreningens utveckling och därmed sämre möjlighet att påverka föreningens utveckling. Instrumentet bör avskaffas snarast. detta är ett problem som vi inte insåg före sjösättningen av systemet.
- omvandla Lantmännen till ett AB
- Tror ej på en ekonomisk gynnsam utveckling för Svl
- Känner stor osäkerhet vart kurserna tar vägen
- Lantmännen får visa en mer långsiktig lönsamhet och en för framtiden trovärdig strategi.
- Anser det fel att f.a. kan spridas till andra via andrahandsmarknaden än de som kan teckna sig för f.a.
- Jag är besviken på att för många spannmålsanläggningar stängts då det försvårar för mindre lantbrukare att sälja mindre kvantiteter spannmål.
- När lanseringen av de nya instrumenten gjordes var lantbrukarnas ekonomiska situation högst ansträngd till följd av höga priser på gödsel och andra insatsvaror, detta i kombination med en dålig skörd 2008 gjorde att man helt enkelt inte hade pengar att investera!
- Orolig för Lantmännens framtida öde, stora risker med etanol- och utlandssatsningar.
- För dålig placering tycker jag.
- Det finns nog lönsammare sätt att satsa pengar

2.9 Hur noggrant har du övervägt dina beslut rörande Lantmännens förlagsandelar? (Gäller dig som köpt, sålt eller avstått) * Antal svar en och en: 264

Medelvärde: 3.72

1	49	18.6 %	
2	41	15.5 %	
3	34	12.9 %	
4	34	12.9 %	
5	44	16.7 %	
6	41	15.5 %	
7	21	8.0 %	

2.10 Vad är viktigt för dig vid ett eventuellt nytt erbjudande om att teckna förlagsandelar i Lantmännen? (Ange max två alternativ) * Antal svar en och en: 329

Annat	32	9.7 %	
Mer information om erbjudandet och möten där förlagsandelar diskuteras	89	27.1 %	
Högre avkastning	105	31.9 %	
Lägre risk i placeringen	26	7.9 %	
Större omsättning av kontrakt på andrahandsmarknaden	27	8.2 %	
Kortare bidningstid	20	6.1 %	

Erjudandet var bra		30	9.1 %	
•	•	Att det inte kommer något nytt erbjudande (1)		
•	•	bättre att bolagisera (1)		
•	•	Ej intressant (1)		
•	•	för ett speciellt ändamål (1)		
•	•	Har inte ekonomiska möjligheter. (1)		
•	•	inte intresserad (1)		
•	•	Krångligt, ser ej detta som ett bra syfte. (1)		
•	•	min ekonomiska situation (1)		
•	•	min situation, investeringsmöjlighet mm (1)		
•	•	n/a (1)		
•	•	ny ledning (1)		
•	•	Något som gynnar kärnverksamheten (1)		
•	•	principiellt emot (1)		
•	•	Riktade satsningar (1)		
•	•	se ovan (1)		
•	•	Se svar på fråga 2.8 (1)		
•	•	snart pensioär (1)		
•	•	vet ej (2)		
•	•	Vet ej! (1)		
•	•	Vissa börsbolag är intressantare. (1)		
•	•	Är ej intresserad (1)		

KOMMENTARER

- Jag ser inte Lantmännen som en ekonomisk aktör, utan ett sätt för mig som medlem att få bra priser på leveransvara och bra priser på insatsmedel. Har lantmännen tappat bort det syftet?
- Det hade kanske varit intressant om det pengarna som kommer in via förlagslånen skulle gå till någon särskild satsning och att isåfall avkastningen berodde på utfallet i den specifika satsningen och inte lantmännens resultat som helhet
- Vill känna att det är ett företag som är en god handels partner med låga handelsmarginaler=Effektivitet.Har i stor sett allrdg rätt pris.
- Är inte alls intresserad. De ekonomiska föreningarna bryr sig inte om medlemmarna längre. Det är bra att det finns konkurrens än så länge.
- Att investera i förlagsandelar är för mig ett mycket intressant alternativ. Här finns en minsta garantinivå för avkastning, en avkastning som ökar enligt en förutbestämd skala relaterat till lantmännens uppnådda resultat.
- jag kommer inte att teckna, fel instrument för oss aktiva ägare.
- Hoppas att det snart blir ett AB
- Det är dock inte säkert att mer info hjälper. Jag är inte särskilt intresserad av värdepappershandel överhuvud taget.
- Jag har inget alls intresse av sådan här handel
- Tycker Lantmännen ska satsa på kärnverksamheten istället för spekulationsekonomi
- lantmännen måste ha bättre förtroende för medlemmarna=ägarna.
- Jag står kvar som medlem sedan jag var aktiv jordbrukare. Står mest kvar som medlem för att kunna köpa reservdelar till maskinerna.
- Ej intressant

2.11 Har du handlat med de emissionsinsatser du fått dig tilldelade från Lantmännen? *

Antal svar en och en: 276

Jag har både köpt och sålt emissionsinsatser	0	0.0 %	
Jag har köpt emissionsinsatser	42	15.2 %	
Jag har sålt emissionsinsatser	15	5.4 %	
Jag har inte handlat med mina emissionsinsatser	219	79.3 %	

2.12 Du som köpt emissionsinsatser i Lantmännen: Vilka var dina motiv till det? (Ange max två motiv Antal svar en och en: 77

Annat	8	10.4 %	
Tror att det kommer vara lönsamt på lång sikt att investera i Lantmännens emissionsinsatser	36	46.8 %	
En attraktiv investering med låg risk	18	23.4 %	
Utveckla den kooperativa ägarmodellen	15	19.5 %	

har ej köpt (1)

Nej (1)

Nyfiken (1)

Riskspridning. (1)

Är Lönsamt även på kort sikt. (1)

KOMMENTARER

- Se tidigare kommentar.
- Ja om det omvandlas till AB
- Det vart ej något avslut.
- När jag investerade var det ett bra läge. Hur det blir framöver är osäkeert
- Förutsätter att räntan på emissionsinsatsen inklusive " överkursen " blir högre än bankränta . Låg risk .
- Jag har hittills varit med i tre budgivningsperioder på köpsidan, men med för lågt bud för att få igenom affär.
- I denna fråga var det lite svårt att begränsa svaret till två. Södra är det klart bästa kooperativa företaget på att utveckla ägar- modellen. De är verkligen föregångare - heder åt L-E Åström. Bolaget är också välskött. Jag börjar nu ha lite väl stora belopp i Södra för att ha balans i min portfölj. Därför köper jag lite emissionsinsatser i Lantmännen - särskilt nu när jag kan få dem under 100 %. Jag hoppas det skall bli bra - jag är positivt inställd till Per Strömberg. Det bör finnas förbättringspotential i Lantmännen. Jag har också satt in frivillig insats i Landshypotek, men det är hittills något av en besvikelse. De borde också börja med emissionsinsatser, anser jag.
- Har lagt bud på köp men inte fått affären då mitt bud understeg slutkursen
- Tecknade för köp vid starten när handel började, men mitt bud var för lågt så det blev inga. Vid senare försäljningar är de under nominellt värde. Intresset och tron på emissionsinsatser har tydligen avtagit
- se tidigare kom
- Var med och gav bud men det matchade inte i sammanräkningen

2.13 Du som sålt emissionsinsatser: Vilka var dina motiv till det? (Ange max två motiv)

Antal svar en och en: 24

Annat	5	20.8 %	
Behov av likvida medel	8	33.3 %	
Frigöra kapital till förmån för andra investeringar	7	29.2 %	
Osäker placering	4	16.7 %	

har ej sålt (1)

Lågt förtroende för Lantmännens ek. utveckling (1)

uttråde (1)

KOMMENTARER

- Se tidigare kommentar.
- Lämnat föreningen pga att jag har överlåtit gården och medlemskapet i föreningen till sonen
- Försökt sålt ingen intresserad.
- Jag försökte sälja mina tilldelade insatser, och begärde lägst 90 % av insatsvärdet. Säljkursen stannade vid 85 % vid det tillfället. Sedan har jag inte provat sälja igen.

2.14 Du som avstått från att handla med emissionsinsatser: Vilka är dina motiv till det? (Ange max två motiv)

Antal svar en och en: 250

Annat	28	11.2 %	
Kände inte till det	16	6.4 %	
Glömt bort att handeln finns	19	7.6 %	

Inte tillräckligt säker på hur handeln fungerar	51	20.4 %	
Anser att Lantmännen inte ska arbeta med detta instrument	21	8.4 %	
Riskfylld handel, inte säkert att köp- och säljorder går igenom	9	3.6 %	
Nöjd med min nuvarande kapitalinsats i Lantmännen	106	42.4 %	

Av åldersskäl (1)
 budet antogs inte (1)
 Ekonomiska (1)
 Fick inte begärt pris (1)
 För liten handel (1)
 för lågt värderade (1)
 Har försökt köpa (1)
 Har försökt sälja, men begärt ett för högt pris (1)
 har försökt sälja,men var för dyr (1)
 Har varit nära att lägga köporder men avstått nu (1)
 Inte engagerat mig i frågan (1)
 inte intressant för mig (1)
 Kursen var för hög när jag ville köpa (1)
 La ett för lågt bud vid köp fick ingen tilldelning (1)
 litar inte på lantmännen som kapitalförvaltare (1)
 lågt intesse för placering av pengar på det viset (1)
 mkt dålig erfarenhet av tidigare pappersinvesterin (1)
 penga brist (1)
 se ovan (1)
 snart pensionär (1)
 Tror inte det ger mycket avkastning (1)
 Är ej intresserad (1)

KOMMENTARER

- Se tidigare kommentar.
- Jag tycker jag har bra balans på kapitalspridningen (riskspridning)
- Vid tidpunkten för lanseringen av emissionsinsatser fanns inte tillräckligt mycket kapital i företaget, men när den ekonomiska situationen förbättras och man finner att man har kapital att placera finns nog sannolikheten att man vill öka sin kapitalandel i lantmännen. Ville inte sälja de vi hade!
- har försökt köpa, men bjöd för dåligt
- Försökt att köpa emissioninsatser vid 2 tillfällen , men inte fått några
- jag har inte köpt, inte sålt, men inte heller avstått!! Jag har försökt, men det har inte blivit någon affär ännu. Så egentligen kan jag svara på 2.13, även om frågan inte är formulerad efter min situation. Jag har alltså försökt sälja.
- Kan placera mina pengar på bättre ställen med bättre avkastning och flera köpare/säljare
- totalt ointressant! köp turbo warranter i stället

2.15 Hur noggrant har du övervägt dina beslut rörande handel med Lantmännens emissionsinsatser? (Gäller dig som köpt, sålt eller avstått) * Antal svar en och en: 271

Medelvärde: 4.01

1	47	17.3 %	
2	33	12.2 %	
3	30	11.1 %	
4	30	11.1 %	
5	51	18.8 %	

6	51	18.8 %	
7	29	10.7 %	

2.16 Vad är viktigt för dig för att du ska bli mer intresserad av att handla med emissionsinsatser i Lantmännen? (Ange max två alternativ) * Antal svar en och en: 315

Annat	32	10.2 %	
Mer information och möten där handel med emissionsinsatser diskuteras	93	29.5 %	
Högre avkastning	112	35.6 %	
Lägre risk i placeringen	27	8.6 %	
Större omsättning av emissionsinsatser på andrahandsmarknaden	51	16.2 %	

Utdelningsnivån under en konjunkturcykel. (1)

Att jag ska ha pengar att kunna stoppa in där (1)

Bättre resultat i kärnverksamheten (1)

Ett tungrovt system (1)

handlar med andra värdepapper (1)

högre pris vid försäljning (1)

inte intresserad (1)

Jag är nöjd och kommer att köpa mer. (1)

kapital behov på gården (1)

känna för företaget (1)

Lantmännenkoncernens vinst ökar igen (1)

Mer tilldelning av nya emissionsinsatser. (1)

Mera omsättning (1)

min egen situation (1)

n/a (1)

Priset (1)

se ovan (1)

snart pensionär (1)

tilltro till föreningen (1)

utträde (1)

vet ej (5)

Vet ej. (1)

KOMMENTARER

- Jag är väldigt nöjd med hur informationen om handel sker på vår webb. Lätt att lägga order från nätet. Handlen ökar och det är bra för instrumentets trovärdighet.
- möten ej nödvändigt, då de ofta ligger över 1 timmes resväg bort
- Jag anser att det kollektiva - icke distribuerade - egenkapitalet i de ekonomiska föreningarna skall hållas begränsat (men kanske inte helt elimineras) i storlek. Det är viktigt att medlemmarna också har intresse av egenkapitalet för en klok avvägning mellan efterlikvid och kapitalavkastning. Det är också alltid en riskfaktor om ledning och styrelse sitter på anonymt och kollektivt egenkapital. Spåren i en del andra föreningar förskräcker.
- Se tidigare kom
- Det är dock inte säkert att mer info hjälper. Jag är inte särskilt intresserad av värdepappershandel överhuvud taget.
- Jag ser i dagsläget inget som skulle kunna få mig intresserad av denna handel
- Lantmännen måste ställa högre avkastningskrav på sina dotterbolag.
- Ej intresserad

Bakgrundsfrågor

3.1 Kön * Antal svar en och en: 288

Man	276	95.8 %	
Kvinna	12	4.2 %	

3.2 Vilken åldersgrupp tillhör du? * Antal svar en och en: 290

20 - 30 år	3	1.0 %	
31 - 40 år	37	12.8 %	
41 - 50 år	84	29.0 %	
51 - 60 år	90	31.0 %	
61 - år	76	26.2 %	

3.3 Vilket län kommer du ifrån? * Antal svar en och en: 273

Blekinge	7	2.6 %	
Dalarna	10	3.7 %	
Gävleborg	17	6.2 %	
Halland	10	3.7 %	
Jämtland	6	2.2 %	
Jönköping	17	6.2 %	
Kalmar	3	1.1 %	
Kronoberg	5	1.8 %	
Norrbottn	2	0.7 %	
Skåne	39	14.3 %	
Stockholm	7	2.6 %	
Södermanland	14	5.1 %	
Uppsala	26	9.5 %	
Värmland	6	2.2 %	
Västerbotten	3	1.1 %	
Västernorrland	4	1.5 %	
Västmanland	13	4.8 %	
Västra Götaland	45	16.5 %	
Örebro	15	5.5 %	
Östergötland	24	8.8 %	

3.4 Vilken är din huvudsakliga inriktning inom lantbruket? * Antal svar en och en: 287

Annat	23	8.0 %	
Spannmål	117	40.8 %	
Annan växtodling	16	5.6 %	
Animalieproduktion	63	22.0 %	
Kombination av växtodling och animalieproduktion	68	23.7 %	

+ Potatis, vindkraft, skog. (1)
 Har arrenderat ut den största delen av arealen. (1)
 Har sålt Jordbruksföretaget men har skog o maskin (1)
 Kommer från Gotland.Dålig stil d ej fanns i listan (1)
 KRAV (1)
 kykling (1)
 Lantbruk (1)
 mjölk- vall (1)
 mjölkproduktion (1)
 Numera legokörning åt lantbruk (1)
 potatisodling (1)
 skog (4)
 skog ,entreprenad (1)
 Skog och betesmark (1)
 Skogsbruk (2)
 slutat med svinproduktion (1)
 sockerbetor (1)
 spannmål, oljeväxter och sockerbetor (1)
 stråfoder (1)
 turism (1)
 Utarrenderat (1)
 vall (1)
 växtodling/grisar (1)
 Äggproduktion (1)

3.5 Är du förtroendevald inom Lantmännen? * Antal svar en och en: 289

Nej	256	88.6 %	
Ja	33	11.4 %	

3.6 Hur mycket pengar omsatte ditt lantbruk 2008? * Antal svar en och en: 287

- 400 tkr	63	22.0 %	
401 tkr - 800 tkr	44	15.3 %	
801 tkr - 1 500 tkr	66	23.0 %	
1 501 tkr - 3 000 tkr	55	19.2 %	
3 001 tkr -	59	20.6 %	

3.7 Till vilket värde uppgår ditt insatskapital och de emissionsinsatser du äger i Lantmännen? * Antal svar en och en: 291

Vet ej	35	12.0 %	
- 20 tkr	74	25.4 %	
21 tkr - 50 tkr	54	18.6 %	

51 tkr - 100 tkr	61	21.0 %	
101 tkr - 250 tkr	40	13.7 %	
251 tkr -	27	9.3 %	

3.8 Här kan du skriva övriga kommentarer om Lantmännens förlagsandelar och handel med emissionsinsatser

- Saknar betydelse för den "lilla bonden" i ett skogslän.
- Bönderna har inga pengar, särskilt i år. Därför har efterfrågan varit skral. Så tar det nog tid att lancera nya finansiella instrument. Om några år kommer det nog att vara en naturlig del av lantbrukarens vardag att köpa eller sälja andelar i LM
- Det är ju förskräckligt att ni har glömt bort Gotland som län. Jag tycker att det är bra med dessa instrument men anser själv att jag behöver mina pengar i företaget. Samtidigt vill jag inte sälja mina tilldelade medel. En större handel önskas, är dock lite dåligt informerad om handeln. Per
- Ett ökat marknadsförande och bättre lönsamhet i Lantmännen Behövs en ny ordf.
- Jag tror det räcker med de du har här ovan. Jag tycker självklart fler borde investera i vårt Lantmännen för framtiden tillhör Lantmännen. Lycka till med ditt arbete det går bra att du hör av dig om du så önska anders.karlsson1@citynetnassjo.se
- Till Oskar Karlsson. Gotland är också ett län i Sverige. En Lantmästare hade inte gjort ett sådant misstag... m.v.h
- Avskaffa förlagsinsatser. Det kommer inte att ge något stort tillskott av kapital till lantmännen.
- Det är lätt att blanda i hop begreppen EMISSION OCH EMITERAT kapital om det vore möjligt skulle man byta namn på emissionsinsats.
- Som vanligt kommer några få direktörer att sko sig på dessa andelar och emissioner, vi enkla farmare kommer att få betala dyrt när nuvarande Lantmännen går överstyr pga finansiella utsvävningar av det kapital som våra föräldrar har slitit ihop åt den Ekonomiska föreningen - som nu inte finns kvar längre!
- Hur ska man kunna välja län när det bästa länet vill säga GOTLAND saknas
- Sist jag kollade var också Gotland ett län i Sverige. Tydligt inte i denna enkät då den inte finns med i listan över län som man skall kryssa för. Var JAG kommer ifrån???? Gotland.....
- Har under lång tid deltagit i debatten om kapital och ägarfrågor som fullmäktig samt motionerat i frågan år 2003.
- På vilket sätt tillförs Arlas medlemmar i Småland ett högre mjölkpris av att Arla investerar 1.000 miljoner i en ny anläggning i London? Dessutom finansierat av egen kraft! Samma med Lantmännen. På vilket sätt får jag högre pris på min spannmål genom att bagerierna utvecklas industriellt? Bolagisera det som inte berör kärnverksamheten och dela ut aktier till medlemmarna och låt medlemmarna få penningmedel den vägen i stället. Däremot kan olika former av emissioner användas i kärnverksamheten. Swedish Meets medlemmar hade ingen nytta av Scan i avräkningspris, men byggde upp verksamheten. Sparbanksstiftelserna blev blåsta av Folksam. Det kan gå lika illa med Lantmännen. Det är svårt för medlemmarna att påverka i en herrelös ägarform. Knoppa av och utöva ägarmakt! Kolla Mellanskog och sågverken! En kvarnsten, vilket inte inses. Södra tuffar på ett tag till men kommer att få problem i industridelen småning om. Norrskog och sågverken, hemskt! Landshypotek utvecklar verksamheten från bottenlån till bankverksamhet. På vilket sätt får medlemmarna lägre ränta, medlemsnytta? Kolla och jämför riksbankens utlåningsränta. Är Landshypoteks ränta absolut bäst för medlemmen trots att man skall endast låna ut till idiotsäkra bottenlån utan risk? Nej, pengarna används till annat! I Kooperationen skall avkastningen ske i form av medlemsnytta och bra pris på medlemmens produkt. Kooperationens industrisatser har så gott som alltid gått över styr. Läs på om NCB! Jag tycker du skall fundera på om det är rätt ur medlemsperspektiv att göra jätteföreningar med industriell verksamhet? De här emissionerna är till för medlemmarna i stället för höjt avräkningspris. Samtidigt som föreningens egna kapital höjs. Det höjer företagets soliditet och belåningen i företaget kan öka. Det är bra så länge det är i kärnverksamheten men i unibakes bröd? Överväg att bolagisera industridelen. I Hennes & Maurits äger Stefan Persson mer än 60% och det fungerar på börsen. Och har utvecklats mycket bra till övriga 40% aktieägares stora belåtenhet.
- Det ekonomiska läget i lantmännen nu gör det inte så attraktivt att handla
- Tänk på att lantbruksföretagets likviditet är av stor betydelse för lantbrukarens val . En annan viktig faktor är lantbrukarens utbildning . Ett stort problem är det stora dålda kapitalet i Lantmännen .Lycka till med examen.
- Mer information. Personkontakt
- Tror du att Gotland tillhör Ryssland eftersom det inte går att välja som län på fråga 3.3
- Se till att bra priser på era varor istället för att leka "börsmäklare"
- Själva handeln är lite för långsam. Den bör utvecklas med tiden.
- Jag tycker som att det är bra att engagerade medlemmar kan satsa på "sitt" företag, och jag kanske själv kommer att göra det i framtiden.
- vet ej riktigt i detalj vad detta handlar om.
- Tycker det är bra. Känns som en bra investering att köpa andelar/insatser. Vill man ha ut pengar så kan man sälja emissionsinsatserna.
- Bor i Gotlands län. Finns ej med som alternativ
- LM har ändrat grunderna för insats emissioner från att ha baserats på medlemmens oms 75 % och ägandet 25 % till det omvända . Det är fel att missgynna nyttjarrollen och drabbat

- framförallt den yngre medl. En rimlig avvägning kunde vara 50/50 och att bara insatskapitalet och inte emissionsinsatserna utgjorde grund för nya insats emissioner
- Den här skitföreningen har liksom alla andra föreningar i lantbruket överlevt sej själv, Känslan att vara en delägare e lika me noll.
 - Är besviken över att inte fler ställde upp. Det var ju en önskan från förtroendevalda att man skulle dra igång detta vilket kostade lantmännen stora pengar, sedan fegar man ur...dåligt. Man borde kräva mer lojalitet från förtroendevalda i synnerhet.
 - Handeln med dessa instrument är bara början på Lantmännens resa mot ett större individuellt ägande. Det kommer att ta ett tag innan det slår igenom i medlemsleden, många har som sagt stora ekonomiska problem och här finns inga medel att köpa insatser för. Sälja kan man göra, men den kursen ligger under utgivningskursen så många behåller och väntar. För Lantmännens del är emissionsinsatserna ett sätt att behålla kapital i föreningen. Med en krympande och åldrande medlemskår krävs att man hittar nya sätt att behålla kapitalet i föreningen.
 - En viss oro för att det finns en dolttanke att i framtiden omvandla insatserna till ägarandelar liknande aktier. Detta vore en mycket olycklig utveckling med en för lantmännen förödande framtids vision. Lantmännen skall vara och förbli en ekonomiskförening med alla de grund tankar och principer som det innebär, det vill jag slå vakt om.
 - Emissionsinsatserna är bundna under hela medlemsskapet och endast säljbara till andra medlemmar varför den betydande inlåsningseffekten bör beaktas vid köp. Vad avser förlagsandelarna finns andra mer intressanta placeringar av räntebärande papper
 - Ett aktivt ägande skapas bara genom individuellt ägande. Finansskrisen gjorde att tajmningen var dålig. Förlagsandelarna skulle vara mera attraktiva om man tex bara tog med ett affärsområde tex livsmedel, energi osv.
 - Eftersom det är nytt så är intresset lågt. Men det kanske även speglar engagemanget som ägare i föreningen. Olyckligt att lansera förlagsandelar och emissionsinsatser samtidigt, blev bara rörigt. Jag var med och la bud på att köpa emissionsinsatser första gången men det matchade inte, sedan inte brytt mig och nu vet jag inte ens om det är ngn handel.... Men mitt bud skulle ha funkade vid senare omgångar har det visat sig... Men en relansering av speciellt emissionsinsatser på ngt bra sätt skulle nog få upp intresset
 - Man blanda i hop förlagsandelar och emissionsinsatser Södra är mcket enklare
 - Bolagisera industridelen och sätt den på börsen. Var kvar i basics. Jag tror inte småländska mjölkbönder får bättre betalt för sin mjölk därför att ARLA investerar i England organiskt dessutom!
 - Jag tycker Lantmännen kunde ägna sig åt att hålla ner priserna på de produkter de säljer istället för att hålla på med pappershandel. Om man måste ta in mer pengar utifrån är det väl fel på systemet. En båt måste ju flyta av egen kraft.
 - bra att kapitalet kan bli kvar i Lantmännen när man slutar (emm)
 - Verkar mest vara ett instrument för att visa att ledningen verkar i eett storföretag och för att motivera höga löner och bonusar
 - Ett bra instrument när Lantmännen får säker lönsamhet. Bör höja sin soliditet. Jag har större förtroende för Södra, där jag känner att oliktankande blir lyssnade på. I Lantmännen upplever jag förtroendemannakåren som alldeles för likriktad, där man flyger drake i medvind. Vi ska förstå och tycka som styrelsen, men vad vi tycker som enskilda medlemmar tas inte emot.
 - Det har varit så mycket förändringar med lantmännen under omorganisationen så man har tappat förtroendet lite. Det känns inte så intressant med de här sakerna då

Bilaga 2: Följebrev till frågeformulär

Nya finansiella instrument inom lantbrukskooperationen
– medlemmarnas beslutssituation

Bäste Lantmännenmedlem!

Du har genom ett slumpmässigt förfarande valts ut för att svara på ett frågeformulär, som handlar om förlagsandelar och emissionsinsatser inom lantbrukskooperationen. Studieobjektet i min studie är Lantmännen, eftersom föreningen nyligen har introducerat förlagsinsatser och omsättningsbara emissionsinsatser. Studiens syfte är att utreda medlemmarnas motiv till beslut rörande dessa båda finansiella instrument.

Undersökningen är mitt examensarbete, som genomförs i samarbete med Lantmännen. Jag läser nu sista året inom agronomprogrammet med ekonomisk inriktning vid Sveriges lantbruksuniversitet i Uppsala.

Frågeformuläret går ut via en webbenkät till 1 000 medlemmar i Lantmännen. Genom att delta i studien får du förhoppningsvis ökad kunskap om emissionsinsatser och förlagsandelar. Som uppskattning för att du svarar på formuläret deltar du i en utlottning av 20 ryggsäckar eller termosar från Lantmännen.

Ditt deltagande bidrar till en ökad kunskap om förlagsandelar och emissionsinsatser. Detta är mycket viktigt för att utveckla ägandet av lantbrukskooperativa företag. Ambitionen är att resultaten från studien ska kunna bidra till att förbättra de båda finansieringsinstrumenten.

Det tar inte mer än 10–15 minuter att svara på frågeformuläret. Det är mycket viktigt för undersökningen att du skickar in dina svar. Sista dag att svara är den 8 januari. Svaren kommer att behandlas helt konfidentiellt.

Om det uppstår några frågor får du gärna kontakta mig eller min handledare, Jerker Nilsson (Jerker.Nilsson@ekon.slu.se; 018-67 17 68)!

Du kommer till frågeformuläret genom att klicka på den här länken:
<http://enkater.slu.se/svara.cfm?sv=1395-ls5jpaea>

Tack på förhand!

Oskar Karlsson
Kronåsvägen 80
756 51 Uppsala
Tfn: 073-380 37 34
e-post: a05oska1@stud.slu.se

Bilaga 3: Frågeformulär

Top of Form

Information och kunskap

I denna del ombeds du svara på frågor om hur mycket du vet om förlagsandelar och emissionsinsatser i Lantmännen.

* 1.1 Vet du att Lantmännen erbjöd sina medlemmar att teckna förlagsandelar i början av år 2009?

☐

Ja

☐

Nej

* 1.2 Har du tagit del av någon information som handlar om Lantmännens förlagsandelar? (Flera alternativ möjliga)

☐

Läste information från Lantmännen

☐

Läste i lantbrukspressen (ATL, Land Lantbruk eller liknande)

☐

Hörde från kollegor

☐

Har inte tagit del av någon information

☐

Annat

* 1.3 Hur mycket vet du om Lantmännens förlagsandelar?

Ingenting

1

2

3

4

5

6

7

Mycket väl insatt

☐☐☐☐☐☐☐

* 1.4 Vet du att medlemmar i Lantmännen har möjlighet att köpa och sälja emissionsinsatser i Lantmännen?

☐

Ja

Nej

* 1.5 Har du tagit del av någon information som handlar om handel med emissionsinsatser i Lantmännen? (Flera alternativ möjliga)

- ☐ Läste information från Lantmännen
- ☐ Läste i lantbrukspressen (ATL, Land Lantbruk eller liknande)
- ☐ Hörde från kollegor
- ☐ Har inte tagit del av någon information
- ☐ Annat

* 1.6 Hur mycket vet du om den handel med emissionsinsatser som Lantmännen erbjuder?

Ingenting 1 2 3 4 5 6 7 Mycket väl insatt

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

1.7 Du som läste någon information från Lantmännen om antingen förlagsandelar eller emissionsinsatser: Var informationen lätt att förstå?

Mycket svår att förstå 1 2 3 4 5 6 7 Mycket lätt att förstå

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

1.8 Du som avstod från att läsa någon information från Lantmännen om antingen förlagsandelar eller emissionsinsatser: Vilka var dina motiv till det? (Ange max två motiv)

- ☐ Tidsbrist
- ☐ Informationen verkade svår att förstå
- ☐ Glömde bort det
- ☐ Verkade inte intressant

☐ Annat

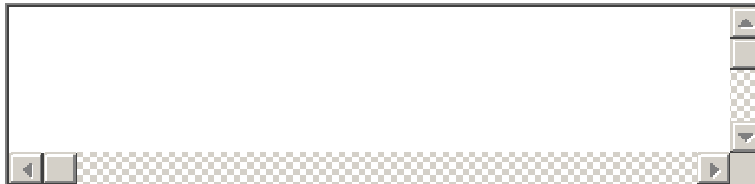
* 1.9 Lantmännen lanserade handel med emissionsinsatser och emitterade förlagsandelar nästan samtidigt. Vad anser du om det? (Ange max två alternativ)

- ☐ Positivt att de utvecklar ägarmodellen i Lantmännen
- ☐ Det påverkade inte mitt beslutsfattande
- ☐ Jag har inget intresse av dessa finansiella instrument
- ☐ Lätt att blanda ihop instrumenten
- ☐ Annat
- ☐ Vet ej

* 1.10 Har du diskuterat eventuella köp eller försäljningar av emissionsinsatser och förlagsandelar i Lantmännen med kollegor, bank- eller ekonomiskrådgivare?

- ☐ Ja, ett flertal gånger
- ☐ Ja, någon gång
- ☐ Nej aldrig

Ev kommentar:

Motiv för beslut

Här ombeds du svara på frågor om vad du tycker om Lantmännen och varför du beslutat som du gjort rörande förlagsandelar och emissionsinsatser.

* 2.1 Tänk på all erfarenhet du har av Lantmännen - hur nöjd är du med Lantmännen?

Inte alls 1 2 3 4 5 6 7 Mycket nöjd

Ev kommentar:

* 2.2 Som medlem i en ekonomisk förening anses du vara nyttjare, då du bedriver handel och nyttjar de tjänster föreningen erbjuder. Hur viktig är din nyttjarroll i Lantmännen?

Inte alls 1 2 3 4 5 6 7 Mycket viktig

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

* 2.3 Medlemmar är ägare i en ekonomisk förening via den kapitalinsats de har i föreningen. Hur viktig är din ägarroll i Lantmännen?

Inte alls 1 2 3 4 5 6 7 Mycket viktig

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

* 2.4 Ansåg du det vara bra att investera i Lantmännens förlagsandelar?

Inte alls 1 2 3 4 5 6 7 Mycket bra

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Vet ej

* 2.5 Anser du att det är en bra investering att köpa på sig flera emissionsinsatser i Lantmännen?

Inte alls 1 2 3 4 5 6 7 Mycket bra

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Vet ej

* 2.6 Har du köpt eller sålt förlagsandelar?

- ☐ Jag köpte då de emitterades
- ☐ Jag köpte då de emitterades och sålde via andrahandsmarknaden
- ☐ Jag köpte via andrahandsmarknaden
- ☐ Jag har inte tecknat förlagsandelar

2.7 Du som köpte förlagsandelar: Vilka var dina motiv till det? (Ange max två motiv)

- ☐ Tror på Lantmännens förlagsandelar som en långsiktigt lönsam investering
 - ☐ En attraktiv investering med låg risk
 - ☐ Känner ett ansvar att ställa upp och tillföra kapital till Lantmännen
 - ☐ Ett sätt att utveckla den kooperativa ägarmodellen
 - ☐ Annat

Ev kommentar:

2.8 Du som avstod från att köpa förlagsandelar i Lantmännen vid emissionen: Vilka var dina motiv till det? (Ange max två motiv)

- ☐ Kände inte till det
- ☐ Glömde bort det
- ☐ Saknar tillräcklig information
- ☐ Anser att Lantmännen inte ska arbeta med detta instrument
- ☐ Prioriterar andra investeringar

Annat

Inte noggrant alls 1 2 3 4 5 6 7 Mycket noggrant

- ☐ Mer information om erbjudandet och möten där förlagsandelar diskuteras
- ☐ Högre avkastning
- ☐ Lägre risk i placeringen
- ☐ Större omsättning av kontrakt på andrahandsmarknaden
- ☐ Kortare bidningstid
- ☐ Erbjudandet var bra
- ☐ Annat

72

- ☐ Jag har både köpt och sålt emissionsinsatser
- ☐ Jag har köpt emissionsinsatser
- ☐ Jag har sålt emissionsinsatser
- ☐ Jag har inte handlat med mina emissionsinsatser

2.12 Du som köpt emissionsinsatser i Lantmännen: Vilka var dina motiv till det? (Ange max två motiv)

- ☐ Tror att det kommer vara lönsamt på lång sikt att investera i Lantmännens emissionsinsatser
- ☐ En attraktiv investering med låg risk
- ☐ Utveckla den kooperativa ägarmodellen
- ☐ Annat

Ev kommentar:

2.13 Du som sålt emissionsinsatser: Vilka var dina motiv till det? (Ange max två motiv)

- ☐ Behov av likvida medel
- ☐ Frigöra kapital till förmån för andra investeringar
- ☐ Osäker placering
- ☐ Annat

Ev kommentar:

- Ev kommentar:

- Ev kommentar:

Bakgrundsfrågor

Bakgrundsfrågor om dig och din lantbruksverksamhet

* 3.1 Kön

- ☐ Man
- ☐ Kvinna

* 3.2 Vilken åldersgrupp tillhör du?

- ☐ 20 - 30 år
- ☐ 31 - 40 år
- ☐ 41 - 50 år
- ☐ 51 - 60 år
- ☐ 61 - år

* 3.3 Vilket län kommer du ifrån?

- Välj ett -

* 3.4 Vilken är din huvudsakliga inriktning inom lantbruket?

- ☐ Spannmål

- ☐ Annan växtodling
- ☐ Animalieproduktion
- ☐ Kombination av växtodling och animalieproduktion
- ☐ Annat

* 3.5 Är du förtroendevald inom Lantmännen?

- ☐ Ja
- ☐ Nej

* 3.6 Hur mycket pengar omsatte ditt lantbruk 2008?

- ☐ - 400 tkr
- ☐ 401 tkr - 800 tkr
- ☐ 801 tkr - 1 500 tkr
- ☐ 1 501 tkr - 3 000 tkr
- ☐ 3 001 tkr -

* 3.7 Till vilket värde uppgår ditt insatskapital och de emissionsinsatser du äger i Lantmännen?

- ☐ - 20 tkr
- ☐ 21 tkr - 50 tkr
- ☐ 51 tkr - 100 tkr
- ☐ 101 tkr - 250 tkr
- ☐ 251 tkr -
- ☐ Vet ej

3.8 Här kan du skriva övriga kommentarer om Lantmännens förlagsandelar och handel med emissionsinsatser

A diagram showing the bottom portion of a form. It consists of a large, empty rectangular area. At the bottom of this area is a horizontal bar. The bar has a checkered pattern on its left and right ends, and a solid grey section in the middle. On the left side of the bar, there is a small square button with a left-pointing arrow. On the right side of the bar, there is a small square button with a right-pointing arrow. Above the bar, on the right side, there are three small square buttons stacked vertically: the top one has a left-pointing arrow, the middle one is solid grey, and the bottom one has a right-pointing arrow.

Bottom of Form